

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Տէր և Տիկին Կարապետ Արթուրյանի և Տիկին Կարապետ Արթուրյանի կողմից...

մահուան 10-րդ տարեկիցին առթիւ ինչպէս նաեւ Միլիան, Պատմական, Եւզուպեան, Գոլոյեան, Տօնիկեան, Տէր-Թովմասեան ընտանիքներու ննջեցելոց և Տիկին Էլմասի յիշատակին:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

ՊՈՐՏՕ. - Պ. Պետրոս Բէնտերեան 320 Ֆ. կը նուիրէ իր եղբոր՝ Սերոբի բաժանորդագրուելուն առթիւ:

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Տիկին Աննիկ Փափազեան 200 Ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»ին իր ամուսնոյն՝ Յարութիւն Փափազեանի մահուան 9-րդ տարեկիցին և տարւոյ՝ Տիկին Էլիզ Բեօսեանի յիշատակին:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԿԻՔ

Դպրոցատէր Տիկիննց Վարժարանի ինը նամակալուծիչներ իր խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ Պ. Մարտիկ Տակառեանի որ 60.000 Ֆ. նուիրած է իր սիրելի մօրեղբոր՝ Թադևոս Կասաբեանի ի յիշատակ, վարժարանին անհրաժեշտ կառուան մը շինութեան համար:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

maison de la culture arménienne de Décines et des environs 15, rue du 24 avril 1915 69150 Décines tél : (7) 849. 42. 97

ԿիրՍԿԻ ԱՊՐԻԼ 17, ԺՄՄԸ 15-30-ին Տէսինի Հայ Մշակոյթի Տան Թատերախումբը կը ներկայացնէ՝

«ԽԵՆԹԸ»

առնուած՝ Բաֆֆիի նոյնանուն վէպէն: Բեմադրող՝ ՎԱՀԷ ԶԻՔԵԱՆ Վիլիսոպանի Մշակութային Կեդրոն: 234 Էմիլ Զալա պողոտայ: Տոմսերու համար գիմել՝ - Տէսինի Հայ Մշակոյթի Տան: «Բրիք» վաճառատան: KRIK — 11 av. Henri Barbusse—Villeurbanne - «Suzanne Couture» 28, rue Bugeaud—Lyon 6e - Լիոնի Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ քարտուղարութեան: Տոմսերու սակ. - 35 Ֆ.: Ուսանող, դպրոցական. - 25 Ֆ.:

CENTRE CULTUREL NOURHAN FRINGHIAN 6, Avenue Bourgain — Issy-les-Moulineaux

organise

Le Printemps d'Avril

EXPOSITION DES ŒUVRES DE RAFFI SARKISSIAN

dessins — peintures — sculptures

Vernissage: MARDI 12 AVRIL à 18 h.30 ouvert de 18 h 30 à 21 h 30 du 12 au 24 avril — entrée libre —

×

SPECTACLE POETIQUE CŒUR et MÉMOIRE

les 14, 15 et 16 AVRIL à 21 heures Entrée: 30 F et 50 F

×

RENCONTRE AVEC LES ECRIVAINS ARMÉNIENS le 20 AVRIL à 21 heures

ՄԱՐՍԻՅԼ

ՊՈԼՍՈՅ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Կազմակերպած է՝

ԴՍՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

զոր կը կատարէ Պոլսոյ Էստան վարժարանի նախկին տնօրէնուհի՝

ՕՐԻՈՐԴ ԶԵՐՄԻՆԷ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

նիւթ. - «Հայ գրականութիւնը Կ. Պոլսոյ մէջ 1920-էն մինչեւ մեր օրերը:

Նախագահութեամբ՝

ՅԱԿՈՒ ԵՊԻՍԿ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ

Մարտիկ Մայր Եկեղեցւոյ Մշակութային Կեդրոն Արժրուի Զքրաշեան սրահին մէջ:

339 Ավրելի տիւ Փրասո

Ապրիլ 9, Շարաթ, Ժամը 21-ին:

Մուտքը ազատ է:

MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE D'ALFORTVILLE

organise un

VOYAGE A VENISE

du Vendredi 20 Mai au soir au Mardi 24 Mai au matin

Programme :

— Aller et retour en train-couchettes — le 2e jour: Visite de la congrégation des Mekhitaristes (Ile St. Lazare) — le 3e jour: Tour de Venise en gondole

Conditions :

1450 F par personne (assurance comprise) Renseignements à la direction de la MCA tél. 376-55-89

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶԻ

ԱՆԻԷՐ - ՊՈՒՍ ԳՈՒՄՊԻ, ԳՈՒՄՊԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՄՍՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Տարեկան Հանդես

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈՆ ԲԱԺԻՆՈՎ Ապրիլ 10, Կերակի, Ժամը 16-ին

CENTRE CULTUREL rue Robert Lavergne, 92600 Asnières Նախագահութեամբ՝

Կեդրոնի քարտուղար՝ ՎԱՀԱՆ ՆԱԻՍՍԱՐԴԵԱՆԻ

Մասնակցութեամբ՝ Trio Traditionnel Arménien

Երգչուհի ԱՆՆԱ ԳՍՐԱԳԱՅԱ Քանոն՝ ԷԼԻՍ ՓԷՀԼԻՎԱՆԵԱՆ ԴՏՈՂ ԵՒ ԿԻԹԱՆ ԱՐԹՕ ՓԷՀԼԻՎԱՆԵԱՆ ԵՒ

Աստուծոյ - Երածիչա՝ ՄԱՐԻԷԹՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Երեւանի Կոմիտաս Երաժշտանոցէն շրջանաւարտ :

Նաեւ՝ ԳՈՒՆԱՒՈՐ ՀԱՅՅԵՐԷՆ ՁԻԼՄ Ծախքերու մասնակցութիւն՝ 25 Ֆ.:

Ուշադրութիւն. - Փարիզէն Եկողներուն՝ առնել 165 թիւ օթոպիւր փորթ - Շամբենէէն և իջնել վերջին կայարանը:

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱԶ

Ձրանսակայ Կապոյտ Սաչի Կայանին, թեկնածու մօնիթէօն - մօնիթրիններու արձանագրութիւններու վերջին պայմանաժամ՝ Ապրիլ 15 :

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch» 83, rue d'Hauteville — 75010 Paris Commission Paritaire: No 55935

ԿՈՒՅՈՒԻՆ

Փլա մեքենայի վրայ վարժ գործարուհիներ: Ապահով գործ և լաւարդ պայմաններ:

Դիմել...

Ets. CALDIRAC (M. Mihran)

65, rue Meslay, Paris 3e métro: Strasbourg - St. Denis

RESTAURANT

"Chez les Origanes Ivanovitch"

7, rue de Chéroy

(derrière le théâtre Hébertot)

75017 PARIS

Tél. : 522. 58. 07

sur réservation

Direction :

M & Mme Bédikian

RESTAURANT SEVAN

SPÉCIALITÉS ORIENTALES et ARMÉNIENNES

TOUS LES VENDREDIS ET SAMEDIS SOIRS

ambiance avec

BEDIK

ԱՐԵՆԵԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԵՂ ԵՒ ՃՈՆ ԶԱՇՍՏՈՒՑԱԿ

ՊԵՏԻԿ Կ'ՆՐԳԷ

ՈՒՐԲԱԹ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆԵՆԵՐԸ

1, bd. Carnot — 17, quai J.-B. Clément, 94140 ALFORTVILLE tél. 376 32 19 Fermé le lundi

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

UGAB

Sous la Présidence d'Honneur de Monsieur Nourhan FRINGHIAN Président d'Honneur du Comité Régional de France de l'UGAB

Sous la Présidence effective du Docteur Edouard ATTAMIAN

Président du Comité Régional de France de l'UGAB

JOURNÉES DU CENTRE CULTUREL ALEX MANOOGIAN

au profit des œuvres culturelles et sociales de l'Union Samedi 30 Avril et Dimanche 1er Mai

STANDS DIVERS

LIVRES et DISQUES ARMÉNIENS — LINGE DE MAISON VETEMENTS D'ENFANT — CADEAUX de GRANDES MARQUES ALIMENTATION — BRADERIE — MAROQUINERIE — BIJOUTERIE

MUSIQUE ARMÉNIENNE — ANIMATION — BAR — BUFFET

SAMEDI : à partir de 19h. 30 — Dîner à 20h. 30

DIMANCHE : de 10 heures à 18 heures — Déjeuner et goûter

Spécialités arméniennes préparées par les Dames de l'UGAB

Concours de tric-trac Dimanche à 10 heures

Téléphoner au 520. 03. 18 pour l'inscription

Le gagnant recevra une coupe

Stands de jeux pour jeunes

118 rue de Courcelles, Paris 17e

Tél : 227. 12. 26

Autobus No. 30 et 84 — Métro : Courcelles

Venez passer le weekend du 1er Mai dans une ambiance de fête

Meubles Ghazarian

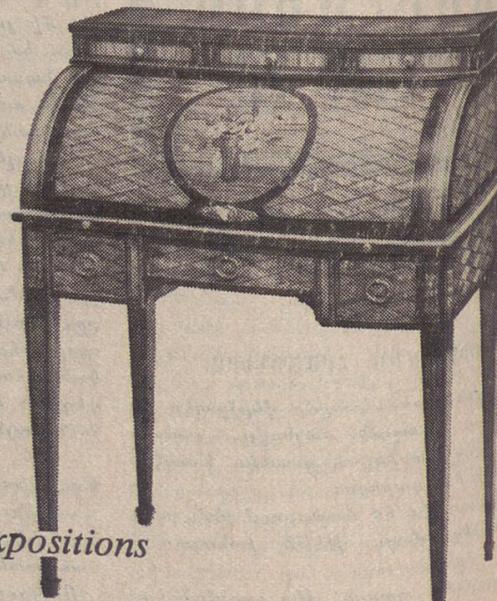
4.000 m² de mobiliers présentés en ambiance

Z. I. Vitrolles

à 20km de Marseille

tél. (42) 89.27.47

ouvert le dimanche après-midi

visitez

une des plus belles expositions de France

"Բացառիկ զեղջ «Յառաջ»ի բաժանորդներուն"

ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

- ՀԱՏԸՆՏԻՐ ՀԱՅ ԳԱՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ ՖԲԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ ՍԿԻՋԲԵՆ Ի ՎԵՐ -

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

Գին 80 Ֆր.

Թղթատարի Մախրով 88Ֆր. 50

ԳԻՄԵԼ -

ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
51, rue Monsieur Le Prince 75006 PARIS

Կամ

«ՅԱՌԱՋ»ին

Անձամբ ներկայանալով միայն

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Տիկին Հրանտ Սամուելյանի մահուն
քառասունընթեռն առթիւ Տօնիկեան եւ Եւ-
զուպեան ընտանիքները 200-ական Ֆ.
կը նուիրեն ազգ. Պաշին, (ստանալ «Յա-
ռաջ»էն) եւ 200 Ֆ. «Յատաջ»ին:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Իսիկ Ս. Մարիամ Աստուածածին Եկե-
ղեցոյ հոգաբարձութիւնը խորին շնոր-
հակալութեամբ ստացած է փոխան ծաղ-
կեպտակի. - Պ. Մինասեան Տիբուլիբեանէ
400 Ֆ. Ա. Գեղեմեանի մահուն առթիւ,
Տէր եւ Տիկին Ժանօ Փափաղեանէ 200 Ֆ.
Տիկին Մ. Կամիլանի մահուն առ-
թիւ, Տիկին Մ. Գուլումեան եւ Տէր-
տէրեանէ 200 Ֆ. Զ. Տէրտէրեանի մահ-
ուն առթիւ, Պ. Մ. Տէրտէրեանէ 1000 Ֆ.
Զ. Տէրտէրեանի մահուն առթիւ, Տի-
կին Մ. Քէչիշեան 100 Ֆ. Զ. Տէրտէրե-
անի մահուն առթիւ, Տէր եւ Տիկին Աս-
լանեանէ (Նիւ) 100 Ֆ. Տիկին Ա. Թովալ-
եանի մահուն առթիւ, Տիկին Ս. Քա-
րակիւբեանէ 100 Ֆ. Զ. Տէրտէրեանի
մահուն առթիւ, Տիկին Է. Շահինեանէ
200 Ֆ. Տէրտէրեանի մահուն առթիւ,
Տիկին Մ. Համբարեանէ 300 Ֆրանք,
Տէր եւ Տիկին Մ. Պէրդէրեանէ 100 Ֆ.
Տիկին Ա. Թովալեանի մահուն առթիւ,
Տիկին Մ. Թիւթիւնեանէ 500 Ֆ. Ա.
Թովալեանի մահուն առթիւ, նաեւ Տէր
եւ Տիկին Աթմաճեանէ 300 Ֆ.:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

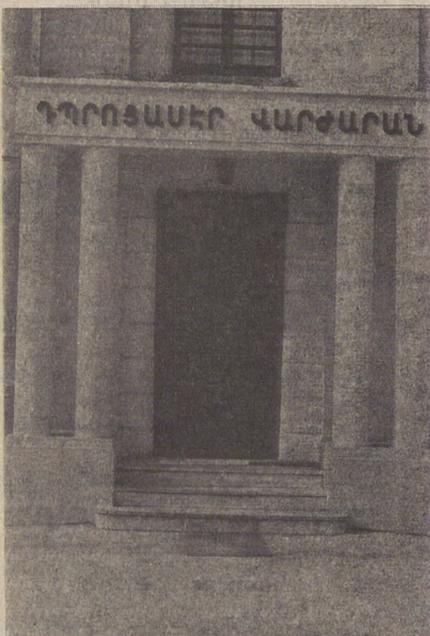
ՄԱՐՍԷԼ. - Կապոյտ Պաշին Պուլմար
Օտտոյի մանածիւղը շնորհակալութեամբ
ստացած է հետեւեալ նուէրները՝ Պ.
Վարդեպար Գամպերեան իր եղբոր յի-
շատակին 100, Պ. Հմայեակ Կուլեան իր
հօր՝ Կուլեան Ղազարի հոգեհանգստեան
առթիւ 50, Թէճիբեան ընտանիք 100 Ֆ.,
Տէր եւ Տիկին Ռ. Մանուկեան իր ինա-
միին հոգ.ին առթիւ 30, Գալմագլեանի
հոգ.ին առթիւ Զորպաճեան ընտանիք 25,
Կոնոյեան Ուլսաննա իր ամուսինին յի-
շատակին 20, Կոթիէ 10, Տէր եւ Տիկին
Կարօ Կոնոյեան 15, Գարուստ Սաղրեանի
հոգ.ին առթիւ իր աղջիկը ընկ. Մարի
Սաղրեան 50, Յովսէփ Արզումանեան
100 Ֆ.:

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ-ՄԿՐՏԻՉ ՓԱՐԻՉ

Հինգշաբթի, Ապրիլ 7, Ե. օր Զատիկ:
Աւետումն Ս. Աստուածածնի:
Ժամը 10-ին պատարագ կը մատուցուի:
Կը պատարագէ՝
ՄԻՒՌՈՆ ՎՐԴ. ԳԸՎԸԳԵԱՆ

Imprimé sur les Presses
du Journal «Haratch»

83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

G A L A

AU PROFIT DU
TEBROTZASSERE

PROGRAMME

DANIEL BILALIAN
SURPRISE TEBROTZASSERE
MINAS
TRIO DJIGUI
TRIO FERDI
LIZ SARIAN

Le spectacle sera présenté
et animé par TAXY

LE 8 MAI à 16 heures 30 précises
AU
PAVILLON BALTARD
94130 NOGENT SUR MARNE

POINTS DE VENTE :

- PARIS :
ECOLE TEBROTZASSERE 1, bd. du Nord, 93340 Le Raincy tél. 381-01-72
LIBRAIRIE PALOUYAN 9, rue de Trévisse, Paris 9 tél. 523-24-97
RESTAURANT EREVAN 26, rue Bergère, Paris 9 tél. 770-85-81
Ets. BALTAIAN 27, rue Bleue, Paris 9 tél. 770-38-63
Ets. CHIRAG 26, rue de Trévisse, Paris 9 tél. 824-93-86
RESTAURANT YORGANT'S 33, rue de Bièvre, Paris 5 tél. 326-20-68
RAFFY Traiteur 60, rue La Fayette, Paris 9 tél. 770-12-92
Cabinet TERZIYAN 21, rue Lamartine, Paris 9 tél. 282-01-41
MARIEE DE REVE 94, rue de Cléry, Paris 2 tél. 508-51-36
ALFORTVILLE :
Café PHILIPPE 6, place Carnot tél. 375-61-35
ATLANTIC ELECTRONIC 241, rue Paul Vaillant-Couturier tél. 893-42-69
GARAGE DE LA SEINE 21, rue Victor-Hugo tél. 375-18-58
CLAMART :
Epicerie SEVAN 4, rue Lazare-Carnot tél. 642-16-07
TELE CONDORCET 175, av. Jean-Jaurès tél. 642-56-17
SARCELLES - ARNOUVILLE :
Alimentation générale NIGOGHOSSIAN 121, av. Henri-Barbusse tél. 985-04-46

à l'étoile
Concessionnaire
LEYLAND

**Mini
METRO
M-G
TRIUMPH
ROVER**

OUVERT SAMEDI
CREDIT MAXIMUM
Gd choix de voitures
Occasions garanties
carrosserie mécanique
Service Après-vente
Pièces détachées

ARC DE TRIOMPHE AUTOS
30, rue de TILSIT 380.55.11

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵԱԼ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉ

Յորեկան՝
Փրոֆ. ՖՐԵՏԵՐԻԲ ՖԷՅՏԻԻ
նախաձեռնութեամբ
Մարտ - Ռափայէլեան ցախիկի աշա -
կերաց միութեան :
ՆՈՅՆՄԵՐ 6

Ֆրանսական Կապոյտ Պաշին Կայանի
Թեկնածու մօնիթէօն - մօնիթրինգ
արձանագրութիւններու վերջին պայման-
նախաձեռնութեամբ՝ Ապրիլ 15 :

JUSQU'AU 10 AVRIL LA CAPPADOCE RESTAURANT ARMÉNIEN

OUVERT TOUS LES SOIRS DE 20h30 A L'AUBE
SAUF LUNDI

Animé par
la célèbre chanteuse grecque

FLESSA LIA

au piano le chanteur arménien
ARSEN

chanteur tzigane
MINAS

groupe de danse
FOLKLORIQUE
danse orientale avec AIDA

HARRIS LASCARIS

Bouzouki MICHAELIS

AUTOROUTE A4 — 1ère SORTIE — PONT DE CHARENTON
BORD DE SEINE

67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140

RESERVATION

tél. 375.05.30

OPTIMA Tours

Printemps en Arménie

— Cérémonies du 24 AVRIL en ARMENIE
du 20 au 30 Avril
accompagné par Sonia CUMRYANTZ

— Du 20 Avril au 4 Mai

— Du 8 au 15 Mai

— Du 11 au 23 Mai

— Du 11 au 23 Juin

demandez nos programmes détaillés.

Possibilités de départ de LYON et de MARSEILLE.

Renseignements et inscriptions:

**SONIA CUMRYANTZ
OPTIMA Tours**

12, RUE VIGNON - 75009 PARIS
TÉL.: 742. 10. 35

ՆԵՐԿԱՅ ԴԱՐՈՒՆ Ա. ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՐԱՆԻ ՅԵՂԱՓՈՒԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՑԱՆԿԸ

Ա.

Յովհ. Ինճիկեան, «Սով. Հայաստան» օրաթերթին մէջ, երկար գրախօսակա...

է, - ինչպէս գրեցին հեղինակները, - թէ թուրք իշխանութիւնները մինչեւ այսօր...

Յովհ. Ինճիկեան հատորին փաստաթուղթերէն քաղուած երկու օրինակներ...

Այս քաղաքականութեան գործադրու թեան ճիշդը հատորին երկու գլուխները...

Յովհ. Ինճիկեան ներկայացնելով հատորին բովանդակութիւնը, մասնաշաղկապ...

Պարսկաստանի յեղափոխութեան նախորեակէն մինչեւ Իրան - Իրաք պատերազմ...

1 - Ալլամ Մեյլիքեան, 16 տարեկան, ծնողքին միակ մանչ զաւակը...

2 - Վարդան Առաքելեան, 21 տարեկան, զոհ՝ 1979 Փետրուար 11-ին...

3 - Մասիս Շիրվանեան, 33 տարեկան: 1979 Մարտ 22-ի առաւօտեան...

4 - Վարդան Արքայեան, 19 տարեկան, նահատակուած 1979 Նոյեմբերին...

սահմանի քրտարնակ շրջաններու մէջ:

5 - Բարգէն Խաչատրեան, 58 տարեկան, ճարտարագէտ եւ բարձրագոյն պաշտօնեայ...

6 - Գալուստ Բաբումեան, 48 տարեկան, զոհ՝ Ահուրի երկաթուղի կայարանի...

7 - Զօրիկ Մուրադեան, 20 տարեկան, զոհ՝ Իրան - Իրաք պատերազմին իրաքեան օդային...

8 - Ռազմիկ Յովհաննեան, 20 տարեկան, զոհ՝ Իրաքեան բանակի ռազմական գնդակարգ...

9 - Ժիրէր Արզաբեան, 20 տարեկան, Տաւուշի ամիս Մաշաթի մէջ զինուորական ծառայութեան...

10 - Փայլակ Աւետեան, 21 տարեկան, զոհուած 1980-ի Հոկտեմբերին, Սուրբ տանի ճակատներէն...

11 - Ռազմիկ Դաւթեան, 22 տարեկան

րական դարձած ազգային եւ ընկերային յարաբերութիւնները...

յաստանը այնպէս բաժանել գաւառներու տեղամասերի, որ Հայ բնակչութիւնը...

- ՇՈՒՆԵՐՈՒ ԿՂՋԻՆ -

ՊՕՂՈՍ ԳՈՒԲԵԼԵԱՆ

«Առաջին շրջանին, ոչինչ, ուրախ անցան մեր օրերը: Լաս Փարմաս մեր վերազարձին, նոյն հունով շարունակուեցան:

- Թանիա ջան, - խօսքի մէջ մտայ ես, - էս բոլորը բրիք նուազողի՞ մը վաստակով:

Շիկնեցաւ: Յանցանքի վրայ բռնուած աղջնակի մը նման:

- Ո՛չ - ըսաւ, - հօրիցս ինձի ժառանգ մնացած փողերով:

- Թանիա, - ըսի, պահ մը պաղարիւնս կորսնցուցած,

- Փողը ի՞նչ արժէք ունի, երբ մարդ սիրում ա...:

Մեր գրոյցը ընդհատուեցաւ: Դրամատունը Թանիայի սպաներէնի օգնու թեամբ, արագօրէն վերջացուցի գործառնութիւնը:

ներուն արգելուած էր երթելու: Միայն կիսամերկ (այդ կէտն ալ պէտք է կիսել, արդար ըլլալու համար) գրօսաշրջիկներու կարելի էր նստելու:

- Դժբախտաբար, Սողէն զիս չէր սիրած, - շարունակեց Թանիան, - այն տեղ սիրով, զոր երազում էի իբր մանկամարդ կին: Արդէն առաջին յուսակարութիւնս կրած էի՝ ամուսնիս ընտանիքին ծանօթացած ընդհին: Մի հասարակ, անուս ընտանիք: Թերութիւնը միայն այդ ըլլար: Գոհեցիկ, կոշտ տիպարներ էին... Սողէն եղբայրը կող է, նրա կիներն էլ կող է...

- Ի՞նչ կը նշանակէ կող, - հարց տուի գարմացած:

- Կող: Անգլերէն քիֆ:

- Գող ըսել կ'ուզէք: Այո՞, գող: Ինչո՞ւ, գոհարեղէններդ «կողացան»:

ին նրանք. աւելի վատը, արհեստավարժ գողեր էին: Գիշերները վաճառատուներ կը կողոպտէին: Մասնաւորապէս գոհարեղէնի խնամքներ... Սարսափէս գողացի, երբ զիշեր մը գուռս թակեցին եւ իրենց աւարը մեր մօտ ուղեցին թաքցրնել: Տանը մենակ էի: Սողէն այդ դիշեր նուազում էր: Ահուրի էր տեսարանը: Հասկա եթէ յանկարծ նստիկանները նրանց հետապնդելով ներս խուսէին... Ո՛չ մէկ գնով կարող էի սրանց արժանել որ իրենց գողոյն իմ տունս պահէին: Ի՞նչ տունը՝ հօրս արդար քրտինքով վաստակած փողով դնած էինք: Զգուշի ներք պիտի ոչխարս գլուխս փլէխ... Մերժուածիս վրայ, ապրիս ատրճանակով սպանաց, գոռալով. «Կը սպաննեմ քեզ, շան զաւակ, եթէ համարձակիս այդ կեցտոս բերանդ բանալ»: Իսկ նրա ջլթիկ կիներ, մէջ մտնելով. «Մենք ենք օրէնքը այս կողիին մէջ» ըսաւ, «քեզ կը սպաննենք ու ծովը կը նետենք՝ եթէ բերանդ կապել չգիտնաս»... Առաւօտեան առաջին ժամերուն, երբ Սողէն եկաւ, զիս արցունքներու մէջ գտաւ: Ու փոխանակ գլխով, նա էլ իր կարգին սպանաց ու սպտակեց զիս: «Այս գէպերուն յաջողեց ուրիշ տաղնապ մը: Թուրքիստանի եղանակի աւարտին, Սողէ գործէ արձակուեցաւ: Եկա մուտ չունէինք: Սողէ սկսաւ արձարանէ -

(Մնացեալը յաջորդով)

արձարան ման գալ: Մէկիկ - Մէկիկ կը կըսաւ մեր ունեցածները վաճառելու մտիկ: Մինչեւ առաւօտ չէր վերադառնար տուն: Ականջս հասաւ, թէ սիրած ունէր: Մէքրէս էր պահում... Ման չուկիս սիրոյն լուցի, համակերպեցաւ: Ամօթէս լեզուս քաշեցի: Ի՞նչ պիտի մը սածէին թեհարի իմ հարազատները Այո՞, ի՞նչ պիտի մտածէին սկիզբէն իմ իմ խնթ որոշումիս հակառակ եղողները...

«Երբ այլևս վաճառելիք բան չմնաց, Սողէ փորձեց մեր յարկաբաժինը ծախել հասնել: Դանակը ոսկորին հասած էր Միայնակ մի աղջիկ էի՝ անտէր սա կըլէ զիս վրայ: Ո՛չ բարեկամ ունէի, ո՛ր կըլէ ցուկ, նոյնիսկ Աստուած լքած էր զիս... Դատարան դիմեցի: Որոշած էի մուսնալուծուիլ: Կրեկորը հետս վերադարձեց: Հետանալ Շուներու անխնայ կողիէն»...

Պատմութիւնը ընդհատեց: Ենչապա եղած էր խեղճ աղջիկը: Անդալալալալ խոշոր քայլերով կը յառաջանային: Սեպտեմբեր ամիսին Սողէն արձակուեցաւ: Սեպտեմբեր ամիսին Սողէն արձակուեցաւ: Սեպտեմբեր ամիսին Սողէն արձակուեցաւ: Սեպտեմբեր ամիսին Սողէն արձակուեցաւ:

(Շարունակ)

ՆՈՒԻՐՆԵՐ

Տիկին Արմենուհի Մինասեան, Տէր եւ Տիկին Ժաք Մեսուրեան եւ զաւակները, Պ. Յակոբ Մինասեան, Տէր եւ Տիկին Գալուստ Մինասեան եւ զաւակները, Տիկին Լիւսի Օհանեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Նուպար Յովհաննէսեան եւ զաւակները, Տէր - Գալուստեան եղբայր - ներն ու զաւակները, Տէր եւ Տիկին Նուպար Մանուկեան եւ զաւակները ինչպէս նաեւ ընտանեկան բոլոր պարագաները խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ - հօր, եղբոր, հօրեղբոր, մօրեղբոր, քրոջ զաւակին, դարմիկին, ընուայրին, կնքահօր եւ ազգականին՝

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱԿԱՃԱՍԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿԵ ՆՈՒԻՐՆԵՆ ՎԱԼԱՆՍՍ. - Մ. Պլըքեան 100 Թ. անմուսնալի նահատակներուն յիշատակին:

ԱՎԷՅՐՈՆ. - Պ. Բերոսեան 160 Թ.:

ՄԱՐՍԷՅԼ. - Պ. Պետրոս Նազարեան 160 Թ.:

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶԻ

ԱՆԻԷՐ. - ՊՈՒՍ. ԳՈՂՈՄՊԻ, ԳՈՂՈՄՊԻ ԵՒ ԾՐՋԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Տարեկան Հանդեսը

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈՆ ԲԱԺԻՆՈՎ Ապրիլ 10, Կիրակի, Ժամը 16-ին CENTRE CULTUREL rue Robert Lavergne, 92600 Asnières Նախագահութեամբ՝ Կեղբոնի քարտուղար՝ ՎԱՀԱՆ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆԻ Մասնակցութեամբ՝ Trio Traditionnel Arménien

Երգչուհի ԱՆՆԱ. ԳԱՐԱԳԱՅԱ. Բանոն՝ ԷԼԻԱ ՓԷՀԼԻՎԱՆԵԱՆ Դհօլ եւ կիթառ ԱՐԹՕ ՓԷՀԼԻՎԱՆԵԱՆ ԵՒ

Ամուսնեղջ - Երաժիշտ՝ ՄԱՐԻԷԹԱ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Երեւանի Կոմիտաս Երաժշտանոցէն շրջանաւարտ:

Նաեւ՝ ԳՈՒՆԱՒՈՐ ՀՍԵՆԷՆ ՁԻԼՄ Ծախքերու մասնակցութիւն՝ 25 Թ.:

Ուշադրութիւն. - Փարիզէն Էկոզիտ - րուն՝ առնել 165 թիւ օթօպիւսը փորթ - Ծամփեռէէն եւ իջնել վերջին կայարանը:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

Կապ. Սաչի Փարիզի մասնաճիւղը դասախօսութիւն մը կազմակերպած է Ապրիլ 15-ին Ժամը 20:30-ին Մշակ. Տունը (17 ռիւ Պլէօ):

Դասախօս՝ ԱՐԱ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ Նիխիթ. - Հայ Դատի շուրջ: Կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը: Մուտքը ազատ է:

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱԶ

Ֆրանսական Կապուտ Սաչի Կայանին, թեկնածու մօնիթէօն - մօնիթրիններու արձանադրութիւններու վերջին պայմանաժամ՝ Ապրիլ 15:

Կ՛ՈՒԶՈՒԻՆ

Փլա մեքենայի վրայ վարժ գործաւորուհիներ: Ապահով գործ եւ լաւագոյն պայմաններ:

Դիմել.. Ets. CALDIRAC (M. Mihran) 65, rue Meslay, Paris 3e métro: Strasbourg - St. Denis

CINÉ CLUB DE L'U.C.F.A.F.

Présente Mardi 12 Avril à 20h. 30 à la «Salle des Fêtes» de Bagneux rue Charles Michels A l'occasion du 68ème Anniversaire: DU GENOCIDE DU PEUPLE ARMENIEN perpétré par le Gouvernement Jeune Turc le 24 Avril 1915, UN GRAND FILM GREC, inédit 1922 sous titré en Français, relatant les événements de SMYRNE.

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապուտ Սաչի Պանէօ - Բաշանի մասնաճիւղի պտոյտը, օթօքառով, Կիրակի, Մայիս 15, Փրովէն եւ շրջակայքը: Մանրամասնութիւնները յետագային:

UGAB - Jeunes

CENTRE CULTUREL ALEX MANOOGIAN 118, Rue de Courcelles — 75017 Paris Métro: Courcelles tél. 227.12.26

soirée - disco

9 Avril à partir de 22h. 00 Participation aux frais: membre 35 F — non membre 50 F tenue correcte exigée

ՄԱՐՍԷՅԼ

ՊՈԼՍՈՅ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Կազմակերպած է՝ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ, ՄԸ զոր կը կատարէ Պոլսոյ Էսեան վարժարանի նախկին անօրէնուհի՝ ՕՐԻՈՐԴ ՀԵՐՄԻՆԷ ԳԱՂՈՍՏԵԱՆ, Նիւթ. - «Հայ գրականութիւնը կ'Պոլսոյ մէջ 1920-էն մինչեւ մեր օրերը» Նախագահութեամբ՝ ՅԱԿՈՒ ԵՊԻՍԿ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ Մարտէլի Մայր Եկեղեցւոյ Մշակութային Կեդրոն Արժարձի Զբոսընտարահին մէջ: 339 Ավրիլի տիւ Փրասո Ապրիլ 9, Շարաթ, Ժամը 21-ին: Մուտքը ազատ է:

ՆՊԵՆԱՆԳԻՍ

Տէր եւ Տիկին Տորք Տէր - Յակոբեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Մեսրոպ Տէր - Յակոբեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի, Կիրակի, Ապրիլ 10, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցին իրենց մօր եւ մեծ - մօր՝

ՏՆԿԻՆ ԶԱՐՈՒՀԻ ՏԵՐ - ՅԱԿՈՒԵԱՆԻ (ծննալ՝ Նշանեան)

մահուան քառասունքին առթիւ: Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

Տէր եւ Տիկին Էմիլ Աւրանեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Արմէն Սամուէլեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի Կիրակի, Ապրիլ 10, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցին իրենց մօր եւ մեծ - մօր՝

ԱՅՐԻ ՏՆԿԻՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆԻ (ծննալ՝ Խերեան)

մահուան քառասունքին առթիւ: Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

Տիկին Մարի Յակոբեան եւ զաւակներն ու թոռները կը ծանուցանեն թէ այս Կիրակի օր, Ապրիլ 10, պատարագի աւարտին, Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Մկրտիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր եւ մեծ - հօր՝

ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱԿՈՒԵԱՆԻ

հոգւոյն համար, անոր մահուան առաջին տարեկիցին առթիւով: Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

Լիոնի Ս. Յակոբ Մայր Եկեղեցւոյ վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Կիրակի, Ապրիլ 10-ին, հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի Եկեղեցւոյն բարերար՝

ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱԿՈՒԵԱՆԻ

հոգւոյն համար:

Meubles Ghazarian

4.000 m² de mobiliers présentés en ambiance

Z.I. Vitrolles à 20km de Marseille: tél. (42) 89.27.47 ouvert le dimanche après-midi

visitez une des plus belles expositions de France

"Բացառիկ գեղջ «Յառաջ»ի բաժանորդներուն"

Advertisement for PASCAL MANOUKIAN le fruit de la patience. Includes an image of three children and the text 'Tendresse et violence des gens d'Arménie'.

Advertisement for à l'étoile Concessionnaire LEYLAND. Lists car models: Mini, METRO, M-G, TRIUMPH, ROVER. Includes text 'OUVERT SAMEDI CREDIT MAXIMUM' and 'ARC DE TRIOMPHE AUTOS 30, rue de TILSIT 380.55.11'.

Տէր եւ Տիկին Զաւէն Կիւլեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Սոմանեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Ժան Էմիրզեան եւ զաւակը, Տիկին Ժանէթ Թավրեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Լորէն Սոփոկլեան եւ զաւակը, Արամ Էմիրզեան եւ զաւակները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ - մօր եւ քեներին՝

Տիկին ՍԱԹԵՆԻԿ ԷՄԻՐՉԵԱՆԻ (ծննդով՝ Եարտըմեան)

մահը:

Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի Ուրբաթ, Ապրիլ 8, ժամը 15-30-ին Իսիկ Ս. Մարիամ Աստուածածին Եկեղեցին, 6 Ալքմի Պուռկէն եւ մարմինը կը փոխադրուի Իսիկ Քոմիւնալ գերեզմանատունը ամփոփուելու համար ընտանեկան դամբարանը:

Մահագոյ շտաբողներէն կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այդ նկատուի:

ՂՈԳԵՂԱՆԳԻՍ

Տէր եւ Տիկին Տորգ Տէր - Յակոբեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Մեսրոպ Տէր - Յակոբեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստան պաշտօն կը կատարուի, Կիրակի, Ապրիլ 10, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցին իրենց մօր եւ մեծ - մօր՝

Տիկին ՉՍՐՈՒՂԻ Տէր - ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ (ծննդով՝ Նշանեան)

մահուան քառասունքին առթիւ:

Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

X

Տէր եւ Տիկին Էմիլ Ասրանեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Արմէն Սամուէլեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստան պաշտօն կը կատարուի Կիրակի, Ապրիլ 10, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցին իրենց մօր եւ մեծ - մօր՝

ԱՅՐԻ Տիկին ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆԻ (ծննդով՝ Խեքեան)

մահուան քառասունքին առթիւ:

Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

RESTAURANT

*"Chez les
Oziganes
Ivanovitch"*

7, rue de Chéroy

(derrière le théâtre Hébertot)

75017 PARIS

Tél. : 522. 58. 07

sur réservation

Ի ՅԻՇԱՍԱԿ

Պ. Ստեփան Պառուեան իր կնոջ՝ Անժէլ Պառուեանի մահուան Բ. տարեկիցին առթիւ 100-ական ֆ. կը նուիրէ Աշքատա - խնամին, Սամուէլ - Մուրատեան վար - ժարանին, Դպրոցատէրին, Կապ. Խաչին (ստանալ «Յառաջ») եւ 100 ֆ. «Յառաջ»ին:

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՅԻՄ 28-ը գրաւուած օր Հ.Մ. Ը.Մ. - ՖՐԱՆՍԻ կողմէ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԽՁ

Լիոնի Հայ Առաջ. Եկեղեցւոյ Ազգ. Միութեան վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ գումարները. - Օհան Կիզիլի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Կիզիլ ընտանիք, Տէլիճէ ընտանիք, Տիքիճի ընտանիք, Պոյա - ճեան ընտանիք, Չաքըճը ընտանիք 100-ական ֆ., Պ. Արման Տէլիճէ 50 ֆ.: Վերանիկ Փախազեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Տէր եւ Տիկին Զէ - քիեան 100 ֆ.:

VIENT DE PARAITRE

LES LOGIS PROVISOIRES
D'ARMEN LUBIN
(Շահան Շահուր)

Préface : Daniel Leuwers
(Ed. Rougier)

PRÉSENTATION :

par D. Leuwers, Mardi 12 Avril
de 15h.30 à 18h.30

— Librairie Galignani : 224, rue de Rivoli
75001 PARIS

**CET ÉTÉ PASSEZ VOS VACANCES
avec la JAF**

VOYAGE EN ARMENIE
3 SEMAINES

du 6 Août au 27 Août

DONT 17 JOURS EN ARMENIE

PRIX : 4800 F.

VACANCES JAF
A BOULOURIS (VAR)

près St. Raphaël, à 50 m. de la plage

du 10 Juillet au 31 Juillet

PRIX : Pension Complète, 3 semaines
2940 F.

— Renseignements, inscriptions et documentation. — écrire à :
JAF 6, Cité du Wauxhall 75010 PARIS

UGAB - Jeunes

CENTRE CULTUREL ALEX MANOOGIAN

118, Rue de Courcelles — 75017 Paris

Métro : Courcelles tél. 227.12.26

soirée - disco

9 Avril à partir de 22h.00

Participation aux frais :
membre 35 F — non membre 50 F

tenuue correcte exigée

CINÉ CLUB DE L'U.C.F.A.F.

Présente

Mardi 12 Avril à 20h. 30

à la «Salle des Fêtes» de Bagneux
rue Charles Michels

— A l'occasion du 68ème Anniversaire :

**DU
GENOCIDE
DU
PEUPLE ARMENIEN**

perpétré par le Gouvernement
Jeune Turc le 24 Avril 1915,

UN GRAND FILM GREC, inédit

1922

sous titré en Français,
relatant les événements de SMYRNE.

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶԻ

ԱՆԻՔՐ - ՊՈՒՍ ԳՈՂՈՄՊԻ, ԳՈՂՈՄՊԻ
ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Տարեկան Հանդեսը

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈՆ ԲԱՃԻՆՈՎ

Ապրիլ 10, Կիրակի, ժամը 16-ին

CENTRE CULTUREL

rue Robert Lavergne, 92600 Asnières

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը դա - սախօսութիւն մը կազմակերպած է Ապրիլ 15-ին ժամը 20-30-ին Մշակ. Տունը (17 ուր Պիէո) :

Դասախօս՝

ԱՐՍ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Նիւթ. Հայ Դատի շուրջ :

Կը հրատարակուի հայ հասարակութիւնը :

Մուտքը ազատ է :

TEBROTZASSERE

PROGRAMME

DANIEL BILALIAN

SURPRISE TEBROTZASSERE

MINAS

TRIO DJIGUI

TRIO FERDI

LIZ SARIAN

Le spectacle sera présenté
et animé par TAXY

LE 8 MAI à 16 heures 30 précises

AU
PAVILLON BALTARD
94130 NOGENT SUR MARNE

Toute la Grèce et Chypre

avec **AIR GRECE**

VOLS SPECIAUX ALLER - RETOUR

- Paris-Athènes à partir de **1450 F.**
- Paris-Héraklion " **1600 F.**
- Paris-Larnaca " **2250 F.**

PASSEZ VOS VACANCES 1983 A

l'HOTEL CLUB PREVEZA BEACH EN GRECE

**Une semaine en Pension Complète
(vin compris), depuis: 2890 F.**

POUR 15 PERSONNES PAYANTES LA 16ème EST GRATUITE

INSCRIPTIONS - BROCHURES :

LE VOYAGE EN GRECE

06, rue de L'Echelle (angle 248 rue Saint-Honoré), 75001 Paris

Tél. 260. 30. 20

Direction :

M & Mme Bédikian

RESTAURANT SEVAN

SPÉCIALITÉS ORIENTALES et ARMENIENNES

TOUS LES VENDREDIS ET SAMEDIS SOIRS

ambiance avec

BEDIK

ԱՐՆԻԵԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԵՂ ԵՒ ՃՈՆ ՃԱՇՄԱՆՈՒՅԱԿ

ՊԵՏԻԿ Կ'ԻՐԳԷ

ՈՒՐԲԱԹ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆԵՐԸ

1, bd. Carnot — 17, quai J.-B. Clément, 94140 ALFORTVILLE
tél. 376 32 19 Fermé le lundi

ԹՈՒՐԳԻ ՄԸ ԱԿՆՈՑՈՎ ԹՈՒՐԳԵՐԸ

ԱՅՍՓԱՆ ԹՇՆԱՄԱՆՔ ՀԵԼԼԷՆԸ ԱՆԳՈՍՄ ՉԸՆԵՐ

Թարգմանեց՝ Ա. ՊԵՏԼԻՐԵԱՆ

(Բ. ԵՒ ՎԵՐԶ)

Գրքին մէջ կը գրուի թէ վերջին ժա-

Տուրուան Ազգամ այս անգամ ալ բան -

Խնդրոյ առարկայ հրատարակութեան

Անոցայ զգացումներու եւ նախապաշար-

«Այս խօսակցութիւնները միմիայն գոր-

«... Աստուծոյ մատաղ ըլլամ այս ինչ

«Կը հաստատու թէ այս աշխատանքով

Թուրքիոյ մէջ փոքրամասնութիւններու

Իբր թէ այս գրքին մէջ Թուրքիոյ Գեր-

Հայ ահաբեկիչներու, ծայրայեղ (7)

«Անցեալ օր հրատարակուած զգացած

Ինչպէս մեր նախորդ գրութեան մէջ

Գրքին վերջին էջին վրայ եւրպէս

Բայց եւ այնպէս կ'ուզենք հոս ամփոփ

ԵՆԵՐՔԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԵՆԻԿՈՍԼԱՎԻՍ

Նիկոյա Ա., Ռուսոյի Յարը, 140 տարի

Այժմ, Թիթօ-ի մահէն երեք տարի ետք

Այսուհանդերձ, առաջին անգամն ըլլա-

Տեստեսթիւնը կը տատապի խորհրդը

Երած խոստովանութիւնը: Այդ Թուրքը՝

Իրաց այս վիճակին մէջ, շատր կը

Կատարարութիւնը ծիծաղելի կամ ան-

Տեստեսթիւնը տաղանգներու արմըլիկ

Ազգայնական արամազորութիւնները

մըտեան Եւրոպայի մակարդակէն ցած

«Յոսէֆ, հետք խօսելի կ'ուզեմ» ըսի,

(6) Բնականաբար Գերմանիոյ կ'ա-

(7) Համայնագար եւ Չայնայական

(8) Քրտական շարժումին մասին է:

ՅԵՏՍՐԱԼԻՆԵԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

(ԽՐՈՒՀՉԵՒԻ ՅՈՒՉԵՐԷՆ)

ՔԱՂԵՏ՝ Գ. Տ.

Սթալինի մահէն վերջ Բերիա՝ կարծես

լինկովը շատ լաւ պաշտօնեայ մըն է,

Այժմ Բերիա մեկնած էր, միացորդներ

այդ նպատակներուն իրազրոծումը մա-

(Շար)

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Տէր եւ Տիկին Փոփոզիք 500 Ֆ. կը նը-
ւիրեն Սամուէլ - Մուրատեան վարժա-
րանին Հրանդ Մինասեանի յիշատակին
(ստանալ «Յառաջ») :

×

Տիկին Փափազեան 100 Ֆ. կը նուիրէ
«Յառաջ»ին Հրանդ Մինասեանի յիշա-
տակին :

×

Նոյն ախուր առթիւ, Տիկին Նուարդ
Պամաճեան 100 Ֆ. կը նուիրէ «Յառա-
ջ»ին :

×

ՄԱՐՍԷՅԷՆ - Պոմոնէն Տիկին Վարդուհի
Դարբինեան ի յիշատակ իր ամուսնոյն՝
Նշան Դարբինեանի եւ ծնողքին 100 Ֆ.
կը նուիրէ «Յառաջ»ի բարգաւաճման հա-
մար :

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կապ. Պաշի Փարիզի մասնաճիւղը դա-
սախուսութիւն մը կազմակերպած է Ապրիլի
15-ին ժամը 20.30-ին Մշակ. Տունը
(17 ռի Պլէօ) :

Դասախօս՝

ԱՐԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Նիւիթ... Հայ Դատի շուրջ :
Կը հրահրուի հայ հասարակութիւնը :
Մուտքը ազատ է :

Offre d'emploi

Cherche employée de maison, logée,
nourrie.

Téléphoner : 245 - 95 - 20
846 - 22 - 96

CINÉ CLUB DE L'U.C.F.A.F.
Présente

Mardi 12 Avril à 20h. 30
à la «Salle des Fêtes» de Bagneux
rue Charles Michels

— A l'occasion du 68 ème Anniversaire :

DU
GENOCIDE
DU
PEUPLE ARMENIEN

perpétré par le Gouvernement
Jeune Turc le 24 Avril 1915,
UN GRAND FILM GREC, inédit

1922

sous titré en Français,
relatant les événements de SMYRNE.

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch»
83, rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire : No 55935

Վ.Ա.ՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ

68 - ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ

Ե Ի

ՄԻՈՒԹԵԱՆ 60-ԱՄԵԱԿ

Նախաձեռնութեամբ միութեան կեդր. վարչութեան եւ մասնակցու-
թեամբ Տէսինի եւ Վիէնի մասնաճիւղերուն :
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՆՔ

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ

Կերկայ կ'ըլլան ՍԵՐՈՎԻԷ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, ՅԱԿՈՒԷ ԵՊԻՍԿ.
ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ եւ ԿԻՐԵՂ ԵՊԻՍԿ. ԳԱՐԻԿԵԱՆ :
ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼ 17 :
Առաւօտուն. - Պատարագ եւ հոգեհանգիստ. -
Ժամը 13-ին. -

ՀԱՆԴԷՍ - ՃԱՇ

Մշակոյթի Տան վաստակաւոր եւ Տարած սրահներուն մէջ :

Ճաշարկին՝ 100 Ֆ. :
Գեղարուեստական բաժին - Այլի պարախումբ :
Հանդիսութիւնները կը վարէ Կարօ Յովսէփեան :
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ԱՊՐԻԼ 18, ԺԱՄԸ 21-ԻՆ :
Փալէ աէ Գոնկրէ (Փառք Շանօ)
ՄԵՆ ԵՐԵՎՈՅԹ
Կը բանախօսէ. - ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ.
Գեղարուեստական բաժին. - Ալիս Դաւիթեան - Սահակ Մերապ
Երզնայիսուր - Հայ Արեւելի - Յաղթանակ նուագախումբ :
Տեղերը վերապահել հեռաձայնելով. -
Պապայեան (91) 66 - 30 - 66 -
Ա.տոյեան (91) 70 - 02 - 33 -
Մուտք 30 Ֆ. :

JUSQU'AU 10 AVRIL
LA CAPPADOCE
RESTAURANT ARMÉNIEN

OUVERT TOUS LES SOIRS DE 20h30 A L'AUBE
SAUF LUNDI

Animé par
la célèbre chanteuse grecque

FLESSA LIA

au piano le chanteur arménien
ARSEN

chanteur tzigane groupe de danse
MINAS FOLKLORIQUE

danse orientale avec AIDA
HARRIS LASCARIS Bouzouki MICHAELIS

AUTOROUTE A4 — 1ère SORTIE — PONT DE CHARENTON
BORD DE SEINE
67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140
RESERVATION
tél. 375.05.30

Radio-Trait-d'Union

- ՃԱՇ -

RADIO ARMENIENNE
Région Lyonnaise
Tous les Dimanches — de 10h. à midi
Sur FM. 89.50 Mghz.

PROGRAMME
DIMANCHE 10 AVRIL
— Editorial : La Turquie et l'apport
du mois d'Avril
— Informations en langues française et
arménienne
— Informations sportives
— Dossier de la semaine : Communauté
Arménienne de Bordeaux (1ère partie)

posez des questions en téléphonant au 825-69-21
Emission en Mars
les dimanches de 10 h. à 12 h. 30

ARMENIE-MAGAZINE
— Dimanche : de 10h. à 12h.
Emissions arméniennes :
ARMENIE-VARIETES
— Lundi et Vendredi : de 9h. à 10h.
ARMENIE-CULTURE
— Jeudi : de 20 h. 30 à 22 h. 30
animées par le Nor Séround de Decines

Կեսարիոյ եւ Երջանի Հայրենակցական
Միութեան տարեկան ու աւանդական
ճաշը՝ կեսարական ազանդերներով, Ապ-
րիլ 17, Կիրակի, ժամը 13-ին Հ. Բ. Հ.
Մ. «ԱլեքՄանուկեան» Մշակոյթի սրահը
118, Rue de Courcelles — 75017 Paris
(Métro : Courcelles)

Առաւօտուն հոգեհանգիստեան արար-
ողութիւն ի յիշատակ մեր բիրաւոր նա-
հատակներուն եւ անհետացող անդա-
ներուն :

Նախազահութեամբ՝
ՀՐԱՉ ՏԵՐ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ (Մարտիլի)
(Բիւզանդ վալիմակ)

Ճաշը նուիրուած է ՅԱԿՈՒԷ ԳՐԻԳՈՐԻ
զբաղման գործունէութեան 50-ամեակին

Գեղարուեստական ճոխ բաժնին պի-
րայօժար կը մասնակցին. - Տիկինները
Ֆէմիլիան եւ Նաւասարդեան մենեղեան-
րով, Բալուբեան եւ Չաֆրեան, Օրբորդ-
ներ. - Արաֆսի Գմբէթեան, Անի Գարիկե-
ան, Ռուբինա Մելիք Ազարեան արա-
սանութիւններով, երգիչ՝ Միքայէլ Է-
մանյան, կիթառահատ՝ Բիւզանդ Ֆրանսիս-
լիեան ժողովրդական երգերով :

Տեղերը ապահովելու համար հեռա-
ձայնել՝

780 - 82 - 58 - 887 - 99 - 06
Ե Ն
208 - 01 - 83

Ծախքերու մասնակցութիւն՝ 100 Ֆ. :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ
Ս. Մերապ Կրթարանին տարեկան
ՃԱՇ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ՝
ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 19

OPTIMA Tours

Printemps en Arménie

- Cérémonies du 24 AVRIL en ARMENIE
du 20 au 30 Avril
accompagné par Sonia COUMRYANTZ
- Du 20 Avril au 4 Mai
- Du 8 au 15 Mai
- Du 11 au 23 Mai
- Du 11 au 23 Juin

demandez nos programmes détaillés.
Possibilités de départ de LYON et de MARSEILLE.

Renseignements et inscriptions :
SONIA COUMRYANTZ
OPTIMA Tours
12, RUE VIGNON - 75009 PARIS
TÉL.: 742. 10. 35

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
UGAB

Sous la Présidence d'Honneur de Monsieur Nourhan FRINGHIAN
Président d'Honneur du Comité Régional de France de l'UGAB
Sous la Présidence effective du
Docteur Edouard ATTAMIAN
Président du Comité Régional de France de l'UGAB

JOURNÉES DU CENTRE CULTUREL
ALEX MANOOGIAN

au profit des œuvres culturelles et sociales de l'Union
Samedi 30 Avril et Dimanche 1er Mai

STANDS DIVERS
LIVRES et DISQUES ARMÉNIENS — LINGE DE MAISON
VETEMENTS D'ENFANT — CADEAUX de GRANDES MARQUES
ALIMENTATION — BRADERIE — MAROQUINERIE — BIJOUTERIE
MUSIQUE ARMÉNIENNE — ANIMATION — BAR — BUFFET
SAMEDI : à partir de 19h. 30 — Dîner à 20h. 30
DIMANCHE : de 10 heures à 18 heures — Déjeuner et goûter
Spécialités arméniennes préparées par les Dames de l'UGAB
Concours de tric-trac Dimanche à 10 heures
Téléphoner au 520. 03. 18 pour l'inscription
Le gagnant recevra une coupe
Stands de jeux pour jeunes

118 rue de Courcelles, Paris 17e
Tél : 227. 12. 26
Autobus No. 30 et 84 — Métro : Courcelles
Venez passer le weekend du 1er Mai dans une ambiance de fête

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՊԱԿ-Ի ԱՄԷՆԷՆ ԽԱՂԱՂԱՍԷՐԸ ԻՍՍԱՄ ՍԱՐԹԱՌԻ ՍՊԱՆՈՒԱԾ

Սարգիսյանը Եսայի Արամյանի և Իս...

Սարգիսյանը սպանությունը պանդակ...

Սարգիսյանը սպանությունը Ժամ մը ետք...

Սարգիսյանը սպանությունը Վրացի...

Սարգիսյանը սպանությունը Վրացի...

Սարգիսյանը սպանությունը Եսայի Արամյանի...

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՄՄՆԻ մէջ Հրատարակուած պաշտօնական...

ՊԱԿ-ին և պաշտօնակազմի Բոլորի...

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ Նախարար Շարլ...

Պաշտօնակազմի յանձնարարութիւնը...

Պաշտօնակազմի յանձնարարութիւնը...

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ՊԵՐԼԻՆԿՈՒՆԷՐ ԿՕԳՆԷ ... ԱՅԼԱՆՈՂՆԵՐՈՒՆ

Շուրհերը անհատապէս կը թուէին...

Իտալիոյ Համայնապարհ կուսակցութեան...

ՊԵՐԼԻՆԿՈՒՆԷՐ Բոլորի փոխարինութիւնը...

ՔԵՐԵՔ ԼԻՔԱՆՆԻ ԿԱՆԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Քերեք Լիքաննի կանաւարութիւնը...

ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ Անդրապատիւնը...

Լիքաննի կանաւարութիւնը 45 տարեկէ...

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Տնտեսական, Եւրոպական...

Օրաթերթերու ալ անկալուն գրուածքները...

Պաշտօնակազմի յանձնարարութիւնը...

Պաշտօնակազմի յանձնարարութիւնը...

Պաշտօնակազմի յանձնարարութիւնը...

Պաշտօնակազմի յանձնարարութիւնը...

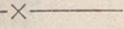
ԵՐԵՎԱՆ ՓՆՐԻՉ ՀԵՌԱՏԻՊ

ԵՐԵՎԱՆ (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ ԱՊՐԻԼ 1 - 5)

ՀԱՅՈՑ ԼԵՂՈՒՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԳՊՐՈՑՈՒՄ ՀԱՆԳԷՍԻ ԱՌԱՋԻՆ ԹԻՒՐ...

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

Օտարամերժ մտայնութիւնները բնագ... զարար, աւելի կամ պակաս սաստիկ...

Արդար ըլլալու համար պէտք է խոս... ստովանել թէ, ի բաց աւելալ Ամերիկայէն...

չնայած որ անոնց մէջ: Արեւին տակ... ղմ ուրիշ դոյներ կան, շատ ուրիշ...

(* Լեւոն Գասպարեանն համեմատարար... նոր գրիչ մըն է: Մնուկըով իրանահայ...

զղալի է այդ ժողովուրդներուն մօտ... տեւարար, երբէք պէտք է նախապէս...

Օտարամերժութեան նորայայտ պատ... ճանաչողը բազմապէս են եւ կարելի...

Այս առթիւ պէտք է նշել հետաքրքրա... կան երեւոյթ մը, որ խորհրդածութեան...

Բարերախոտարար կացութիւնը նոյնը... ներկայիս: Բ. Այնսահամարտէն ետք...

պաշտպանելու համար օտարներու արժա... նապատուութիւնն ու իրաւունքները...

ԳՆԱԳՈՒԹԷ ԳՆԱԳՈՒԹ

ՄՈՆՈԹԵՄԵՆՏԻ Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ... մէջ, Մարտ 13-ին, հողեհանդուտեան...

ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏԻ «Յակոբ Տէր - Մել... քոնեան» սրահին մէջ, Մարտ 23-ին, տե...

ԼՈՍ ԱՆՃՂԼԱՍԻ Միացեալ Հայ Ժողո... վերբալկան Եկեղեցւոյ «Փօլ Աւարեան»...

ԵՐՈՒՒԹԱՆ ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂԶԻԿԸ ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱՅԼԱՍԵՐԱԾՆԵՐԸ Գ. ՍԻՍՏԵՄԻՆ Վ.ՍԵՃԱՆԸ

մեղք է, հէմ ամօթ է, ինչուդ պէտք... կը պատասխանեն իր խօսակցները:

էին անմիջապէս, զործը քննելու համար... Շտորճով յանդիմանութիւն մը ուղղը...

- Մարգար, քանի լոխմ կերա... մի'տքը է: - Զգիտե՛մ, աղա: - Ծօ՞ շատ քնացա՞ւ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Օրվորդներ՝ Լորա եւ Լիտիա Ինդրալայ-
եան կը ծանուցանեն որ, Կիրակի, Ապրիլ
17, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղե-
ցին հոգեհանգստեան պաշտօն կը կա-

տարուի իրենց հօր՝
ՎԱՀԱԳԻ ԻԶԳԱՆՍԵԱՆԻ
մահուան 19-րդ տարեկիցին առթիւ:
Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

ՌՈՄԱՆ. - Տիկին Տիկեան իր բարե-
կամին՝ Ռուբէն Քէշիշեանի մահուան առ-
թիւ, 200 Ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»ին:

ՓՈՒՍԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՍԿԻ

Տէր եւ Տիկին Վահրամ Բըրմըզեան
Տիկին Ազաւնի Նազըշխարեանի մահուան
առթիւ 200 Ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ»ին:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԻ ՄէՋ

Ապրիլ 24, Կիրակի, Տարադրութեան
ազգային բացառիկ օրուան առթիւ բոցի
արծարծումը վերապահուած է Փրանսա-
կան բազմաթիւ կազմակերպութեանց:

Հայերու համար Բոցի Կոմիտէին յա-
տուկ կարգադրութեամբ ծաղկեփունջի
զետեղում Յաղթական Կամարին տակ,
ժամը 17-30-ին:

Բոցը Հայերը կը հրաւիրուին խուս-
նեքում մասնակցել մեր բիւրաւոր նա-
հատակներուն յիշատակին յարգանքի
այս պաշտօնական արարողութեան:

Հաւաքավայր Ավրանի Ֆոնիտայանի ծա-
նօթ հրապարակը, ժամը 17-էն սկսեալ:
Արդիւուած է պատաստի պարզում ու
լողունքի արձակում:

Advertisement for RADIO ASK featuring the station logo and a program schedule for 'LES SAMEDIS DE L'HISTOIRE ARMENIENNE'.

Advertisement for 'ՀԱՆԳԻՍ - ՃԱՇ' (HANGI - JASH) featuring contact information and details about a cultural event.

Advertisement for 'HOMMAGE AU VICTIMES DU GENOCIDE' at the Théâtre TOURSKY, including details about the performance.

Advertisement for 'ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ' (DASAKHOSHTUN) featuring details about a cultural event.

Advertisement for 'LE JARDIN DE MUSIQUE' featuring details about musical performances.

Advertisement for 'GALA AU PROFIT DU TEBROTZASSERE' featuring a list of performers and venue information.

Advertisement for 'à l'étoile' car dealership, listing brands like Mini, Metro, M-G, Triumph, and Rover.

Այրի Տիկին Մառի Աֆրեզյուսի եւ զուտորը Բրիտի (Գերմանիա), Տէր եւ Տիկին Վէնան Համէլ եւ զուակները, Տէր եւ Տիկին Մարտիրոս Մարաշլիկիւնը եւ զուակները, Տէր եւ Տիկին Փօլ Պր-լոնէլ (Պելժիա), սրտի անհուն կակիծով կը գուժեն ազգական եւ բարեկամներու, իրենց սիրեցեալ եւ անմոռանալի ամուսինին, հօր, եղբոր, մօրեղբոր եւ զարմիկին:

ՓՈԼ ԱՖՔԷՐՈՂԼՈՒԻ մահը, որ պատահեցաւ Ապրիլ 8-ին Ծըրանքիւրթի մէջ:

Յուշարկաւորութիւնը կը կատարուի Ուրբաթ, Ապրիլ 15, ժամը 13:30-ին Պոլիս Ս. Յովհան Ոսկերեան Եկեղեցւոյ մէջ:

Մահազոյ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իրար աչք նկատել:

Radio-Trait-d'Union

RADIO ARMENIENNE

Région Lyonnaise

Jeudi 14 Avril 20h. 30 - 22h. 30

Sur FM. 89.50 Mghz.

PROGRAMME

Daniel Varoujan

— Un poète, un héros (I. partie)

— Du génocide à Sardarabad La Résistance Arménienne (I. partie)

CENTRE CULTUREL NOURHAN FRINGHIAN 6, Avenue Bourgain — Issy-les-Moulineaux

organise

Le Printemps d'Avril

EXPOSITION DES ŒUVRES DE RAFFI SARKISSIAN

dessins — peintures — sculptures

ouvert de 18 h 30 à 21 h 30 du 12 au 24 avril

— entrée libre —

×

SPECTACLE POETIQUE CŒUR et MÉMOIRE

les 14, 15 et 16 AVRIL à 21 heures Entrée: 30 F et 50 F

×

RENCONTRE AVEC LES ECRIVAINS ARMÉNIENS le 20 AVRIL à 21 heures

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch» 83, rue d'Hauteville — 75010 Paris Commission Paritaire: No 55935

Վ.Ա.ՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ

68-րդ ՏԱՐԵԴԱՐՁ

Ե Ի

ՄԻՈՒԹԵԱՆ 60-ՍՄԵԱԿ

Նախաձեռնութեամբ միութեան կեդր. վարչութեան եւ մասնակցութեամբ Տէսինի եւ Վիէնի մասնաճիւղերուն: ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻ ՀԱՅՈՑ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Ներկայ կ'ըլլան ՍԵՐՈՎԻԷ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, ՅԱԿՈՒԲ ԵՊԻՍԿ. ՎԱՐԳՆԵԱՆ եւ ԿԻՐՐԵՂ ԵՊԻՍԿ. ԳԱՅԻԿԵԱՆ:

ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼ 17:

Առաւօտուն - Պատարագ եւ հոգեհանդիստ - Սրբոց Թարգմանչաց Ս. Սահակ Մեարոզ եկեղեցին:

Ժամը 13-ին -

ՀԱՆԴԵՍ - ՃԱՇ

Մշակօթի Տան Վասպուրական եւ Տարօն սրահներուն մէջ:

Նախաժողով: 100 ֆ:

Գեղարուեստական բաժին - Անի պարսխումբ:

Հանդիսութիւնները կը վարէ Ալեքան Պապայեան:

ԵՐԿՈՒՇՍԵԹԻ, ԱՊՐԻԼ 18, ԺԱՄԸ 21-ԻՆ:

Փալէ տէ Բոնիքէ (Փառք Շանօ)

ՄԵՐ ԵՐԵԿՈՅԹ

Կը բանախօսէ - ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ.

Գեղարուեստական բաժին - Ալիս Շամիրեան - Սահակ Մեարոզ երգչախումբ - Հայ Արեւոյշ - Յաղթանակ նուագախումբ:

Տեղերը վերապահել հեռաձայնով -

Պապայեան (91) 66 - 30 - 66 -

Առաւօտուն (91) 70 - 02 - 33

Մուտք 30 ֆ:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

ՓԱՐԻՉԻ ՄԷՋ

Ապրիլ 24, Կիրակի, Տարազրութեան ազգային բացառիկ օրուան առթիւ բոցի արծարծումը վերապահուած է Ֆրանսական բազմաթիւ կազմակերպութեանց:

Բոլոր Հայերը կը հրաւիրուին խուս-նեբամ մասնակցել մեր բիւրուար նահատակներուն յիշատակին յարգանքի այս պաշտօնական արարողութեան:

Advertisement for UGAB (Union Générale des Arméniens de France) featuring 'Journées du Centre Culturel Alex Manoogian' with various cultural activities and dates.

Advertisement for 'HOMMAGE AU VICTIMES DU GENOCIDE' event on April 16th at Théâtre TOURSKY, featuring poetry, music, and ballet.

Advertisement for 'JARDIN DE MUSIQUE' featuring musical performances by Roger Soyer, Jean-Louis Soyer, and Stefan Bojsten.

Advertisement for 'TRANSTOURS' cruise organized by Grande Croisière en Mer Noire, listing routes and dates.

Advertisement for 'à l'étoile' car dealership, listing models like Mini, Metro, M-G, Triumph, and Rover.

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Օրինորդներ՝ Լորա եւ Լիտիա Իզգալացեան կը ծանուցանեն որ, Կիրակի, Ապրիլ 17, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցին հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի իրենց հօր՝
ՎԱՀՄԱԳՆ ԻԶԳԱՆԱՅԵԱՆԻ
մահուան 19-րդ տարելիցին առթիւ:
Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ - Ֆ. Հ. Կապոյտ Խաչի Պուլ: Օտտոյի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրահրէ իր ընկերակիցները, Շարաթ, Ապրիլ 16, ժամը 15-ին Եկեղեցիի սրահին մէջ: Ընկերակիցներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ այս կարեւոր ժողովին:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏՈՒՆ (ՎԱՆԱՆՍ)

Վարչութիւնս կը յայտարարէ վալանտի եւ շրջանի հայութեան, բացումը իր առաջին սրահին Ապրիլ 17 Կիրակի, ժամը 16-ին:

Le Comité de la Maison de la Culture Arménienne de Valence annonce l'inauguration de sa première salle, Dimanche, 17 Avril, à 16h.00.

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch»
83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

- Ճ Ա Շ -

Կեսարիոյ եւ Շրջանի Հայրենակցական Միութեան տարեկան ու աւանդական ճաշը՝ կեսարական աղանդերներով, Ապրիլ 17, Կիրակի, ժամը 13-ին Հ. Բ. Լ. Մ. «ԱլեքՄանուկեան» Մշակոյթի սրահը:

118, Rue de Courcelles — 75017 Paris
(Métro: Courcelles)

Առաւօտուն հոգեհանգստեան արարողութիւն ի յիշատակ մեր բիրաւոր նահատակներուն եւ անհետացող անդամներուն:

Նախագահութեամբ՝
ՀՐԱՉ ՏԵՐ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ (Մարտէլէն)
(Բիւզանդ վաղիմակ)

Ճաշը նուիրուած է ՅԱԿՈՒԲ - ԳՐԻԳՈՐԻ գրական գործունէութեան 50-ամեակին: Գեղարուեստական ճոխ բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին. - Տիկիններ՝ Ֆեմէրլեան եւ Նաւասարդեան մեներգներով, Բարուեան եւ Չափեան, Օրինորդներ. - Արաբի Գմբէթեան, Անի Գարիկեան, Ռուբինա Մելիք Ազարեան արտասանութիւններով, երգիչ՝ Միքեան էլմայեան, կիթառիստ՝ Բիւզանդ Ֆրանսիզը: Տեղերը ապահովելու համար հեռաձայնէ՛ք:
780 - 82 - 58 - 887 - 99 - 06
Եւ
208 - 01 - 83

Մարտի 17-ի մասնակցութիւն՝ 100 ֆ:

UGAB — JEUNES

Semaine de la Renaissance Arménienne AN IV

DU 18 AU 23 AVRIL
AU CENTRE CULTUREL
ALEX MANOOGIAN
118, Rue de Courcelles — 75017 Paris
tél. 227. 12. 26 — 520. 03. 18
— entrée libre —

— LUNDI 18 AVRIL à 20 h. 30
Vernissage de l'Exposition
«ON S'EXPRIME»

Travaux des élèves de l'atelier photo de l'UGAB, sous la direction de O. Noubarian.

Բացում լուսանկարներու ցուցահանդէսի
— MARDI 19 AVRIL à 20 h. 30
ARMENIE 1900

Projection et commentaires de J.C. Kebabdjian
«ՀԱՅՍՍԱՆ 1900»

Ժապաւէնի ներկայացում
— MERCREDI 20 AVRIL à 20 h. 30
VIVONS-NOUS LA RENAISSANCE?

Table ronde avec Père Raphaël Andonian
Հանդիպում

Հայր Ռաֆայէլ Անտոնեանի հետ
— JEUDI 21 AVRIL à 20 h. 30
SOIREE MUSICALE

de l'ensemble instrumental traditionnel arménien «SAYAT NOVA»
sous la direction de J. P. Nergararian
«ՍՍՅԱՍՆՆՈՎԱ» համոյթի նուագահանդէս

— VENDREDI 22 AVRIL à 20 h. 30
Concert de la Chorale de l'U.G.A.B. NAIRI

sous la direction de K. Yambekian
avec la participation de P. Fendeklian
«ՆԱՅԻՐԻ» երգչախումբի համերգ

ղեկավարութեամբ Գ. Եամպէլեանի եւ մասնակցութեամբ Բ. Ֆրանսիզեանի

— SAMEDI 23 AVRIL à 20 h. 30
Chants, Poèmes et Musiques d'Arménie

avec la participation de :
H. Yerissians, H. Surmelian, N. Hovsepian
R. Abrahamian

Գեղարուեստական երեկոյ երգ, նուագ եւ բանաստեղծութիւն

HOMMAGE AU VICTIMES DU GENOCIDE

Samedi 16 Avril à 20h. 45
au Théâtre TOURSKY - 22, av. Edouard Vaillant
13003 MARSEILLE

POESIE — MUSIQUE — BALLET
ASTRIG SARAFIAN - Récitant
En exclusivité de Paris, Quatuor RAZUMOVSKY
Compagnie de Danse EDOUARD BOLIKIAN
Créations originales

Union Culturelle Française des Arméniens de France

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը դասարաններին մը կազմակերպած է Ապրիլ 15-ին ժամը 20.30-ին Մշակ. Տունը (17 ռի Պլէո):

Դասախումբ՝
ԱՐԱ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Նիւթ՝ Հայ Դաս՝
Իրականութիւն եւ Յոյս
LA CAUSE ARMENIENNE - REALITE et ESPOIR
Կը հրահրուի հայ հասարակութիւնը:
Մուտքը ազատ է:

Վ.Ա.ՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ

68 - ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ

Ե Ի

ՄԻՈՒԹԵԱՆ 60-ԱՄԵՍԿ

Նախաձեռնութեամբ միութեան կեդր. վարչութեան եւ մասնակցութեամբ Տէսիսի եւ Վիէնի մասնաճիւղերուն:
Կը ՆԱՅՈՒԳԱՀԷ

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԳ ՀԱՅՈՑ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ

Ներկայ կ'ըլլան ՍԵՐՈՎԵԷ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, ՅԱԿՈՒ ԵՊԻՍԿ. ՎԱՐԳԱՆԵԱՆ եւ ԿԻՒՐԵՂ ԵՊԻՍԿ. ԳԱՔԻԿԵԱՆ:

ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼ 17:
Առաւօտուն. - Պատարագ եւ հոգեհանգիստ. - Սրբոց Թարգմանչաց Ս. Սահակ Մեսրոպ եկեղեցին:
Ժամը 13-ին. -

Հ Ա Ն Դ Է Ս - Ճ Ա Շ

Մշակոյթի Տան վաստակաւոր եւ Տարօն սրահներուն մէջ:

Ճաշագին՝ 100 ֆ:
Գեղարուեստական բաժին. - Անի պարախումբ:
Հանդիսութիւնները կը վարէ Ալիքսանդր Պապայեան:

ԵՐԿՈՒՇԱԹԻ, ԱՊՐԻԼ 18, ԺԱՄԸ 21-ԻՆ.
Փայէ տէ Բոնիկէ (Փառք Շանօ)
ՄԵՍ ԵՐԵԿՈՑԹ

Կը բանախօսէ. - ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ.
Գեղարուեստական բաժին. - Ալիս Շամիրեան - Սահակ Մեսրոպ երգչախումբ. - Հայ Արեւոյշ. - Յաղթանակ նուագախումբ:

Տեղերը վերապահել հեռաձայնելով. -
Պապայեան (91) 66 - 30 - 66 -
Աւտոյեան (91) 70 - 02 - 33
Մուտք 30 ֆ.:

G A L A
AU PROFIT DU
TEBROTZASSERE

PROGRAMME
DANIEL BILALIAN
SURPRISE TEBROTZASSERE
MINAS
TRIO DJIGUI
TRIO FERDI
LIZ SARIAN

Le spectacle sera présenté et animé par TAXY

LE 8 MAI à 16 heures 30 précises
AU
PAVILLON BALTARD
94130 NOGENT SUR MARNE

- POINTS DE VENTE:
- PARIS :
ECOLE TEBROTZASSERE 1, bd. du Nord, 93340 Le Raincy tél. 381-01-72
LIBRAIRIE PALOUYAN 9, rue de Trévisse, Paris 9 tél.523-24-97
RESTAURANT EREVAN 26, rue Bergère, Paris 9 tél.770-85-81
Ets. BALTAIAN 27, rue Bleue, Paris 9 tél. 770-38-63
Ets. CHIRAG 26, rue de Trévisse, Paris 9 tél. 824-93-86
RESTAURANT YORGANT'S 33, rue de Bièvre, Paris 5 tél. 326-20-68
RAFFY Traiteur 60, rue La Fayette, Paris 9 tél. 770-12-92
Cabinet TERZIYAN 21, rue Lamartine, Paris 9 tél. 282-01-41
MARIEE DE REVE 94, rue de Cléry, Paris 2 tél. 508-51-36
  - ALFORTVILLE :
Café PHILIPPE 6, place Carnot tél. 375-61-35
ATLANTIC ELECTRONIC 241, rue Paul Vaillant-Couturier tél. 893-42-69
GARAGE DE LA SEINE 21, rue Victor-Hugo tél. 375-18-58
  - CLAMART :
Epicerie SEVAN 4, rue Lazare-Carnot tél. 642-16-07
TELE CONDORCET 175, av. Jean-Jaurès tél. 642-56-17
  - SARCELLES - ARNOUVILLE :
Alimentation générale NIGOGHOSSIAN 121, av. Henri-Barbusse tél. 985-04-46

Toute la Grèce et Chypre

avec **AIR GRECE**

VOLS SPECIAUX ALLER-RETOUR

- Paris-Athènes	à partir de	1450 F.
- Paris-Héraklion	"	1600 F.
- Paris-Larnaca	"	2250 F.

PASSEZ VOS VACANCES 1983 A
l'HOTEL CLUB PREVEZA BEACH EN GRECE
Une semaine en Pension Complète (vin compris), depuis: 2890 F.
POUR 15 PERSONNES PAYANTES LA 16ème EST GRATUITE

INSCRIPTIONS - BROCHURES :
LE VOYAGE EN GRECE
06, rue de L'Echelle (angle 248 rue Saint-Honoré), 75001 Paris
Tél. 260. 30. 20

Meubles
Ghazarian

4.000 m² de mobiliers présentés en ambiance

Z.I. Vitrolles
à 20km de Marseille
tél. (42) 89.27.47
ouvert le dimanche après-midi

visitez
une des plus belles expositions de France
"Բացարկի գեղջ «Յառաջ»ի բաժանորդներուն"

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ՅՐԵՂՆՈՅԻ Ս. Երրորդութիւն Եկեղեց-
այ սրահին մէջ տօնուած է Հ. Ե. Գ.
Ուխտերու հիմնադրութեան յիսնամեա-

Վրչուով յորինուած մեծաքանակ լեզուն,
լեցուիլ վարդանի ոգիով եւ քարել
յառաջ:

X

ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ Հայ Կեդրոնին մէջ,
Փետրուար 27-ին, տեղի ունեցած է դրա-
կան - արտասանական երեկոյի մը, կազ-

X

ՆԻԻ ԵՈՐԳԻ մէջ, Մայիս 2-էն մինչեւ
20 տեղի կ'ունենայ ամերիկեան ազգային
արձանագործութեան Ընկերակցութեան

X

ՄՈՆԹԵՊԵԼԼՈՅԻ Հայ Կեդրոնին մէջ
Մարտ 10-ին, տեղի ունեցած է Սայեաթ Նո-
վայի մասին դասախօսութիւն մը, կազ-

X

ՅՐԵՂՆՈՅԻ հայութիւնը այլեւս հեռա-
տեսիլի իր հաղորդումները ունի, Լոս
Անճելեսի «Հայ թեւթամ»ով:

Հայաստան» հոյակապ յուշարձանը:
Սակայն դեռ իրականացումը կը սպա-
սել իր «Մ. Մաշտոց եւ Ս. Պարթեւ» խրմ-
բանդակը:

(«Առկեակալմ Հայաստան»)
Փետրուար, 1983

կայի արեւմտեան թեմերու հոգեւոր պե-
տերը:
Յայտագիրը կը պարունակէր նաեւ
լուրերու հայերէն ու անգլերէն բա-

X

ՕՆԹԱՐԻՈՅԻ Բազմամշակութային
Պատմագիտութեան Ընկերակցութեան
«Փոլիֆոնի» հրատարակութեան 4-րդ

X

ԳՈՐՏՈՊԱ (Արժանթին) 1983-ի ուսում-
նական տարեշրջանը սկսած է Երկուշաբ-
թի, Մարտ 7-ի առաւօտեան, մասնաւոր

X

ՊՈՒԷՆՈՍ - ԱՅՐԵՍԻ մէջ Մարտ 6-ին
Քոլոն թատրոնի հիմնադրութեան 75-ամ-
եակին առիթով համերգ մը կազմակեր-

X

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ Մար Իլիաս վանքի սը-
րահին մէջ, Մարտ 15-ին, տեղի ունե-
ցած է «Անթիլիասի Մշակութային Ծար-

Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն

ՀԱՅԿ. ՄՍԵՐԱՆԿԱՐԱԶՈՒԹԵԱՆ
ԳԻՄԱՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ԱԼՈՍՄ ՄԸ

«Սովետական գրող» հրատարակչակա-
նը լոյս ընծայած է «Գլխակար» վեր-
նագրով ալպոմ մը, ուր առաջին անգամ

Զ Հ Ր Ա Տ Ա Ր Ա Ն ՈՒ Ս Ծ Զ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր Ը

Զ Ե Ն Վ Ե Ր Ա Ւ Ա Ր Զ ՈՒ Ի Ր

ԵՐՈՒԻԱՆ
ԱՄԻՐԱՅԻՆ
ԱՂԶԻԿԸ
ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ
ԱՅԼԱՍԵՐԱԾՆԵՐԸ
Գ.
ՍԻՍԵՍԻՆ ՎԱՆՃԱՆԸ
- Հո՞նք ալ բերել տուեր էք հանրմ,
հարցուց զանձապահը խեղճուկ եւ կա-

- Ահա հոս կը գրեմ կոր, հանրմ, առ
մարդը հիլէսպաղին մէկն է, ձեր քթին
կը խնդայ կոր, փարանիդ սոյմիչ պիտի

րի է վեր բոլոր թաղական խորհուրդնե-
րուն անշարժ ատենապետն էր, դէր, կո-
ւլիտ, հարուստ, տղէտ մարդ մը, յառ-

մըրկած:
- Շատ աղէկ ամմա, առարկեց անդին
ողջամիտ ծերուկ մը, նայինք պատրիար-

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Տիկին Նուարգ Պամաճեան իր ամուսնոյն Արամ Պամաճեանի մահուան 11-րդ տարելիցին առթիւ 100 Ֆ. Կը նուիրէ «Յառաջ»ին :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Սէն ժերոմի Ս. Սահակ - Ս. Մերոսի Եկեղեցւոյ թաղականութիւնը ստացած է հետեւեալ նուիրները . - Արշակ եւ Դրբ - փանտա Մամուլեաններու հագեանգրտեան առթիւ Սեդրակ Մամուլեան եւ գաւառները Եկեղեցւոյ պայծառութեան 400, Քէօնէեան ընտանիք (Վալանսէն), Ժանէթ Մամուլեան եւ գաւառները, Ժիլլէր Աստարեան 200-ական, Պ. Գրիգոր Նա - ճարեան 150, Սարգիս Փափազեան, Ազատուհի Աստարեան, Ասատուրեան Մարի, Ուսանա Խըրլաքեան եւ գաւառները 100-ական Ֆ. : Ողբացեալ Ազնիւ Արսանեանի մահուան առթիւ՝ Տէր եւ Տիկին Փասզալ Թուրումճեան, Տէր եւ Տիկին Պօղոս Թուրումճեան, Այրի Տիկին Հայկ - կուհի Թուրումճեան 200-ական, Տէր եւ Տիկին Արմէն Թուրումճեան 200 Դպրոցին, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Զէյթունոյ - եան, Բայամուտեան ընտանիք, Տէր եւ Տիկին Ալէն Լօմպար 100-ական, Արրա - համ Մանկասարեան, Յակոբ Գուրուշեան 50-ական, Այրի Տիկին Հաճի Մարիամ Սահակեան 20 Ֆ. :

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈԶՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ապրիլ 24, Կիրակի, Տարազրութեան ազգային բացառիկ օրուան առթիւ բոցի արծարծումը վերասահուած է Ֆրանսական բազմաթիւ կազմակերպութեանց :

Հայերու համար Բոցի Կոմիտէին յատուկ կարգադրութեամբ ծաղկեհունձի զետեղում Յաղթական Կամարին տակ, ժամը 17.30-ին :

Բոլոր Հայերը կը հրաւիրուին խուս - ներամ մասնակցել մեր բերաւոր նա - հատակներուն յիշատակին յարգանքի այս պաշտօնական արարողութեան :

Հաւաքավայր Ավրիլ. Ֆոնիտլանդի ծա - նօթ հրապարակը, ժամը 17-էն սկսեալ : Արգելուած է պատասաի պարզում ու լրզունքի արձակում :

LE JARDIN DE MUSIQUE dans le cadre de ses Rencontres Internationales vous offre 3 SOIREE MUSICALES EXCEPTIONNELLES SALLE CORTOT 17, rue Cardinet PARIS XVIIème Samedi 16 Avril à 20h. 30 ROGER SOYER — basse chantante JEAN-LOUIS SOYER — pianiste (récital de mélodies et lieder) Samedi 23 Avril à 20h. 30 STEFAN BOJSTEN — pianiste Samedi 30 Avril à 21h. 00 JOCELYNE FLAMANT — claveciniste Organisation de concerts Maurice werner : 11, av. Delcassé 75008 PARIS-tél. 563.38.54 Le Jardin de Musique : 3, rue de Lorraine 92600 ASNIERES-tél.793.53.33 Salle Cortot : 17, rue Cardinet 75017 PARIS tél. 763.80.16

UGAB — JEUNES Semaine de la Renaissance Arménienne AN IV DU 18 AU 23 AVRIL AU CENTRE CULTUREL ALEX MANOOGIAN 118, Rue de Courcelles — 75017 Paris tél. 227. 12. 26 — 520. 03. 18 — entrée libre — LUNDI 18 AVRIL à 20 h. 30 Vernissage de l'Exposition «ON S'EXPRIME» Travaux des élèves de l'atelier photo de l'UGAB, sous la direction de O. Noubarian. Բացում լուսանկարներու ցուցահանդէսի — MARDI 19 AVRIL à 20 h. 30 ARMENIE 1900 Projection et commentaires de J.C. Kebedjian «ՀԱՅԱՍՏԱՆ 1900» Ժայռակների ներկայացում — MERCREDI 20 AVRIL à 20 h. 30 VIVONS-NOUS LA RENAISSANCE? Table ronde avec Père Raphaël Andonian Հանդիպում Հայր Ռաֆայէլ Անտոնեանի հետ — JEUDI 21 AVRIL à 20 h. 30 SOIREE MUSICALE de l'ensemble instrumental traditionnel arménien «SAYAT NOVA» sous la direction de J. P. Nergararian «ՍՍՅԱԹ ՆՈՎԱ» համոյթի նուագահանդէս — VENDREDI 22 AVRIL à 20 h. 30 Concert de la Chorale de l'U.G.A.B. NAIRI sous la direction de K. Yambekian avec la participation de P. Fendeklian «ՆԱՅԻՐԻ» երգչախումբի համերգ ղեկավարութեամբ Գ. Շամպէլեանի եւ մասնակցութեամբ Բ. Ֆրնարդեանի — SAMEDI 23 AVRIL à 20 h. 30 Chants, Poèmes et Musiques d'Arménie avec la participation de : H. Yerissians, H. Surmelian, N. Hovsepian R. Abrahamian Գեղարուեստական երեկոյ երգ, նուագ եւ բանաստեղծութիւն

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ Փլա մեքենայի վրայ վարժ դորձաւորուհիներ : Ապահով գործ եւ լաւարդի պայմաններ : Դիմել . . . Ets. CALDIRAC (M. Mihan) 65, rue Meslay, Paris 3e métro : Strasbourg - St. Denis

RESTAURANT "Chez les Origanes Ivanovitch" 7, rue de Chéroy (derrière le théâtre Hébertot) 75017 PARIS Tél. : 522. 58. 07 sur réservation

CENTRE CULTUREL NOURHAN FRINGHIAN 6, Avenue Bourgain — Issy-les-Moulineaux organise Le Printemps d'Avril EXPOSITION DES ŒUVRES DE RAFFI SARKISSIAN dessins — peintures — sculptures ouvert de 18 h 30 à 21 h 30 du 12 au 24 avril — entrée libre — SPECTACLE POETIQUE CŒUR et MÉMOIRE Deux comédiens en quête de poésie : Mme Ekizian - Carpentier Mme Khedechian - La Chassagne Les 15 et 16 AVRIL à 21h.00 Entrée : 30 F et 50 F RENCONTRE AVEC LES ECRIVAINS ARMENIENS le 20 AVRIL à 21 heures

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ (ՎԱԼԱՆՍ) Վարչութիւնս կը յայտարարէ Վալանսի եւ շրջանի հայութեան, բացումը իր առաջին սրահին Ապրիլ 17 Կիրակի, ժամը 16-ին : Le Comité de la Maison de la Culture Arménienne de Valence annonce l'inauguration de sa première salle, Dimanche, 17 Avril, à 16h.00.

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch» 83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris Commission Paritaire: N° 55935

SPECIAL MOIS D'AVRIL LA CAPPADOCE RESTAURANT ARMÉNIEN

OUVERT TOUS LES SOIRS DE 20h30 A L'AUBE SAUF LUNDI *

Animé par la célèbre chanteuse grecque

FOFI

au piano le chanteur arménien ARSEN

chanteur tzigane MINAS groupe de danse FOLKLORIQUE danse orientale avec AIDA

HARRIS LASCARIS BOUZOUKI MICHAELIS

AUTOROUTE A4 — 1ère SORTIE — PONT DE CHARENTON BORD DE SEINE

67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140 RESERVATION tél. 375.05.30

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

UGAB

Sous la Présidence d'Honneur de Monsieur Nourhan FRINGHIAN Président d'Honneur du Comité Régional de France de l'UGAB Sous la Présidence effective du Docteur Edouard ATTAMIAN Président du Comité Régional de France de l'UGAB

JOURNÉES DU CENTRE CULTUREL ALEX MANOOGIAN

au profit des œuvres culturelles et sociales de l'Union Samedi 30 Avril et Dimanche 1er Mai

STANDS DIVERS LIVRES et DISQUES ARMÉNIENS — LINGE DE MAISON VETEMENTS D'ENFANT — CADEAUX de GRANDES MARQUES ALIMENTATION — BRADERIE — MAROQUINERIE — BIJOUTERIE MUSIQUE ARMÉNIENNE — ANIMATION — BAR — BUFFET SAMEDI : à partir de 19h. 30 — Dîner à 20h. 30 DIMANCHE : de 10 heures à 18 heures — Déjeuner et goûter Spécialités arméniennes préparées par les Dames de l'UGAB Concours de tric-trac Dimanche à 10 heures Téléphoner au 520. 03. 18 pour l'inscription Le gagnant recevra une coupe Stands de jeux pour jeunes

118 rue de Courcelles, Paris 17e Tél. : 227. 12. 26 Autobus No. 30 et 84 — Métro : Courcelles Venez passer le weekend du 1er Mai dans une ambiance de fête

Direction : M & Mme Bédikian

RESTAURANT SEVAN

SPÉCIALITÉS ORIENTALES et ARMÉNIENNES

TOUS LES VENDREDIS ET SAMEDIS SOIRS

ambiance avec BEDIK

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԵԿ ԵՒ ՃՈՆ ԶԱՇՏԱՑՈՒՑԱԿ

ՊԵՏԻԿ Կ'ԵՐԳԷ ՌԻՐԱՍԹ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆՆԵՐԸ

1, bd. Carnot — 17, quai J.-B. Clément, 94140 ALFORTVILLE tél. 376 32 19 Fermé le lundi

URGENT

ՄՈՒՐՍՏ - ՌԱՓԱԵԼԻՆԵԱՆԻ
ՆԱԽԿԻՆ ԱՇՏԿԵՐՏՍՍՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
UNION DES ANCIENS ELEVES
MOORAT RAPHAEL

Recherche pour le collège Samuel Moorat - Sèvres - 2 maîtres d'internat.
De formation scientifique (actuellement étudiant ou non).

Pratiquant parfaitement l'arménien et le français, ils devront assurer à tour de rôle un service de surveillance d'études de 13h. à 17h., de 17h. à 20h.

Adresser les candidatures avec C. V. avant le 25 Avril à Mr. Edouard Der Hagopian :

62, rue du Colonel Rochebrune
92380 GARCHES

MESSE

A NOTRE-DAME DE PARIS

DIMANCHE, 24 AVRIL, A 16 H.
avec assistance au trône de :

Son Excellence Mgr. DANIEL PEZERIL
Evêque Auxiliaire de Paris qui donnera l'Homélie

ՊՍՏՄԱՐԿ
ՆՈՐ ԵՍՄԻ ՄԷՋ

Մեծ եղեռնի մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներուն է յիշատակ, հայրապետական պատարագ կը մատուցանէ՝

ԳՐԻԳՈՐ ԵՊԻՍԿՍ ԿԱՊՐՈՅԵԱՆ
Առաջնորդ Ֆրանսայի Կաթողիկէ Հայոց
Կը նախագահէ եւ կը բարոզէ՝
ՏԱՆԻՒԼ ՓԷՋԵՐԻԼ
Օգնական Եպիսկոպոս Փարիզի

Radio-Trait-d'Union

RADIO ARMENIENNE
Région Lyonnaise
Tous les Dimanches — de 10h. à midi
Sur FM. 89.50 Mghz.

PROGRAMME

DIMANCHE 17 AVRIL

- Editorial : La jeunesse arménienne et le 24 Avril
Informations en langues française et arménienne
Informations sportives
Dossier de la semaine : Communauté Arménienne de Bordeaux (2ème partie)

ARMENIE - MAGAZINE

- Dimanche: de 10h. à 12h.
Emissions arméniennes:
ARMENIE - VARIETES
Lundi et Vendredi: de 9h. à 10h.
ARMENIE - CULTURE
Jeudi: de 20 h.30 à 22 h.30 animé par le Nor Séround de Lyon

Offre d'emploi

Le Centre de recherches sur la Dispora Arménienne recrute une personne dynamique (sérieuse références - arménien exigé) pour un poste de documentaliste :

- bonne présentation
culture générale et arménienne
esprit de synthèse
sens des relations publiques
pour ouverture prochaine du Centre de Documentation Photographique Arménien de Paris
Candidature et Curriculum Vitae à adresser à :

C. R. D. A. : B. P. 538 75067 PARIS CEDEX 02

UGAB — JEUNES

Semaine de la Renaissance Arménienne AN IV

DU 18 AU 23 AVRIL
AU CENTRE CULTUREL
ALEX MANOOGIAN
118, Rue de Courcelles — 75017 Paris
tél. 227. 12. 26 — 520. 03. 18
— entrée libre —

LUNDI 18 AVRIL à 20 h. 30
Vernissage de l'Exposition «ON S'EXPRIME»
Travaux des élèves de l'atelier photo de l'UGAB, sous la direction de O. Noubarian.

MARDI 19 AVRIL à 20 h. 30
ARMENIE 1900
Projection et commentaires de J.C. Kebedjian

MERCREDI 20 AVRIL à 20 h. 30
VIVONS-NOUS LA RENAISSANCE?
Table ronde avec Père Raphaël Andonian

JEUDI 21 AVRIL à 20 h. 30
SOIREE MUSICALE de l'ensemble instrumental traditionnel arménien «SAYAT NOVA»

VENDREDI 22 AVRIL à 20 h. 30
Concert de la Chorale de l'U.G.A.B. NAIRI sous la direction de K. Yambekian

SAMEDI 23 AVRIL à 20 h. 30
Chants, Poèmes et Musiques d'Arménie avec la participation de : H. Yerissians, H. Surmelian, N. Hovsepian

R. Abrahamian
Գեղարուեստական երեկոյ երգ, նուագ եւ բանաստեղծութիւն

ԵԿԱՏԻ ՌԻՆԵՆԱԼ

Կապոյտ Սաչի Պանեօ - Քաշանի մասնաճիւղի պտոյտը, օթօքառով, Կիրակի, Մայիս 15, Փրովէն եւ շրջակայքը :

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԻՐԱԿԻ 24 ԱՊՐԻԼ

Ժամը 10.30-ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Մկրտիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պատարագ :

Ժամը 20.30-ին՝ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ Կազմուի սրահը :
45. ռիւ Լա Պօէսի, Փարիզ 8-րդ

Պօք կ'անեն՝

GUY DUCOLONE
Vice-Président de l'Assemblée Nationale
ԱՐԹՕ ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄԵԱՆ

BERNARD STASI
Ancien Ministre
ԵՂՈՒԱՐԴ ԺԱՍԵԱՆ

Յայտագրին կը մասնակցին՝

ՀԵՐՄԻՆԷ ԵՐԻՑԵԱՆ (Էրզ.)
ՄԱՏԼԷՆ ԷՔԻՉԵԱՆ - ՔԱՐՓԱՆԹԻԷ

ՅԱՍՄԻԿ ՍԻՐՄԷԼԵԱՆ (Ղաշնամուր)
(արտասանութիւն)

X

Ապրիլ 24, Կիրակի, Տարագրութեան ազգային բացառիկ օրուն առթիւ բոցի արծարծումը վերապահուած է Ֆրանսական բազմաթիւ կազմակերպութեանց : Հայերու համար բոցի կոմիտէին յատուկ կարգադրութեամբ ծաղկեփունջի գետեղում Յաղթական Կամարին տակ, Ժամը 17.30-ին :

Բոլոր Հայերը կը հրաւիրուին խումբներով մասնակցել մեր բերաւոր նահատակներուն յիշատակին յարգանքալից պաշտօնական արարողութեան : Հաւաքավայր Ավրիլ Ֆոնտայնի մասին հրապարակը : Ժամը 17-էն սկսելով Արգիլուած է պատարագ պարզում լողունքի արձակում :

ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Նիսի եւ շրջակայքի հայկական միութիւններուն : Ինչպէս նաեւ Սէն Ռաֆայէլի Հոմին : Կիրակի, Ապրիլ 24, Ժամը 10-ին պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն՝ Նիսի Ս. Աստուածածին Եկեղեցին : Կէսօրին հոգեհաշտուածները սրահը, ապա համարում Քէ-տէ Գլիթա Գլիթի՝ Նիսի Օպերայի ծովափին տղն : Լուս Գնացքի թափօր՝ մինչև Մեռեալներու Յուշարձանը : Ժամը 14.30-ին մէկտեղում Մեռեալներու Յուշարձանին առջև՝ ի ներկայութեան Ֆրանսական բազմաթիւ կուսակցութիւններու, քաղաքապետարանի, եկեղեցական անձնակազմի, հայկական կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներու : Մաղկեպը - սակի գետեղում՝ ի յիշատակ Մեծ եղեռնի զոհներուն եւ Ֆրանսայի համար զոհուած հայ մարտիկներուն : Ժամը 16-ին՝ ռզեկոյում Սալ Պրէա, Շամպրը տը Մէ-

Թիէ տէ ԳԱՐԻ Մարիթիմ, 4. Պուլլի-Քարապասել :

Կը խօսին՝
ՄԷՐ Հ. ԼԸՔԻԼԻ (Ֆրանսերէն)
Փաստաբան Փարիզի Պարյէն
Եւ
ՎԱՀԷ ՍՐԱՊԵԱՆ (հայերէն)
Փակման խօսք՝
ՏԱՐՕՆ Ծ. ՎՐԳ. ՃԻՐԷՃԵԱՆ
Գեղարուեստական պատշաճ յայտարար :

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ 1915-ի Մեծ եղեռնի Տէսինի Յուշարձանի Յանձնախումբին Կիրակի, Ապրիլ 24-ի առաւօտեան, համարում Եկեղեցւոյ վարչութեան պատարագ Տէսինի Հայոց Եկեղեցին : Յետոյ պատարագի մասնաւոր թափօրով մեկնում եկեղեցիէն դէպի Յուշարձան՝ ծաղկեպսակ գետեղելու եւ մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներու յիշատակը յարգելու համար :

MAISON DE LA CULTURE ARMENIENNE
9, rue de Madrid 94140 ALFORTVILLE

du 18 au 24 Avril 1983

EXPOSITION PHOTOS
des réalisations de l'ORGANISATION
TERRE ET CULTURE (Iran - Turquie - Syrie)

Vernissage et Présentation
le VENDREDI 22 AVRIL 1983, à 20h. 30

Exposition ouverte tous les jours de 14h. à 19h.,sauf le mercredi

Entrée libre

OPTIMA Tours

Printemps en Arménie

- Cérémonies du 24 AVRIL en ARMENIE du 20 au 30 Avril accompagné par Sonia CUMRYANTZ
Du 20 Avril au 4 Mai
Du 8 au 15 Mai
Du 11 au 23 Mai
Du 11 au 23 Juin

demandez nos programmes détaillés. Possibilités de départ de LYON et de MARSEILLE.

Renseignements et inscriptions:

SONIA CUMRYANTZ
OPTIMA Tours
12, RUE VIGNON - 75009 PARIS
TÉL.: 742. 10. 35

à l'étoile Concessionnaire LEYLAND
Mini METRO M-G TRIUMPH ROVER
OUVERT SAMEDI CREDIT MAXIMUM
Gd choix de voitures Occasions garanties carrosserie mécanique Service Après-vente Pièces détachées
ARC DE TRIOMPHE AUTOS
30, rue de TILSIT 380.55.11

Ի ՅԻՇԱՍԱԿ

Տէր և Տիկին Շահան Վահանեանի յիշատակ իրենց հղբայրներուն՝ Լեւոն և Տաթև Յակոբ Խաչատրեանի 2000 Ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ»ին:

×

Տիկին Շամբրնուա - Եղեկեան 200 Ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»ին Տիկին Հ. Սա - մուէլեանի յիշատակին:

×

Տիկին Արսինէ Խաչատրեանի իր ամուսնոյն կարգիս Խորշեանի մահուան 8-րդ տա - րելիցին առթիւ 300 Ֆ. կը նուիրէ «Յա - ռաջ»ին:

×

Բարսեղ Հապէշեան 260 Ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»ին, կարպետ Նիկողոսեանի մահուան քառասունքին առթիւ:

×

Տէր և Տիկին Տիրատուրեան (Փարի - շէն) 500 Ֆ. կը նուիրեն Գարոնգաշիին (ստանալ «Յառաջ»ին) և 100 Ֆ. «Յա - ռաջ»ին Հրանդ Մինասեանի յիշատակին:

×

Տէր և Տիկին Խաչիկ Պապիկեան 100 Ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ»ին Հրանդ Մինասե - անի յիշատակին:

MESSE

A NOTRE-DAME DE PARIS

DIMANCHE, 24 AVRIL, A 16 H. Son Excellence Mgr. DANIEL PEZERIL Evêque Auxiliaire de Paris, donnera l'Homélie

ՊԱՏԱՐԱԳ ԼՈՒՐ ՏԱՄԻ ՄԷՋ

Մեծ եղեռնի մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներուն ի յիշատակ, հայրապե - տական պատարագ կը մատուցանէ՝

ԳՐԻԳՈՐ ԵՊԻՍԿ. ԿԱՊՐՈՅԵԱՆ Առաջնորդ Ֆրանսայի կաթողիկէ Հայոց կը քարոզէ՝

ՏԱՆԻԷԼ ՓԷՋԷՐԻԼ Օգնական Եպիսկոպոս Փարիզի

MAISON DE LA CULTURE ARMENIENNE D'ALFORTVILLE

organise un VOYAGE A VENISE

du Vendredi 20 Mai au soir au Mardi 24 Mai au matin Programme : Aller et retour en train-couchettes - le 2e jour : Visite de la congrégation des Mekhitaristes (Ile St. Lazare) - le 3e jour : Tour de Venise en gondole Conditions : 1450 F par personne (assurance comprise) Renseignements à la direction de la MCA tél. 376-55-89

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

ՓԱՐԻՋԻ ՄԷՋ

ԿԻՐԱԿԻ 24 ԱՊՐԻԼ

Ժամը 10.30-ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Մկրտիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պատարագ :

Կը պատարագէ. - ԳԻՒՏ ԵՊԻՍԿ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Կը քարոզէ. - ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ

Պարբիարք Հայոց Երուսաղէմի

Ժամը 20.30-ին՝ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԱՎՈՅԻ ՍՐԱՏը : 45. ռիւ Լա Պօէսի, Փարիզ 8-րդ

Ոսբ կ'անեն՝ GUY DUCOLONE Vice-Président de l'Assemblée Nationale ԱՐԹՕ ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄԵԱՆ BERNARD STASI Ancien Ministre ԵՂՈՒԱՐԳԻ ԺԱՍԵԱՆ

Յայտագրին կը մասնակցին՝ ՀԵՐՄԻՆԷ ԵՐԻՑԵԱՆ (Երզ) ՄԱՏԼԷՆ ԷՔԻՉԵԱՆ - ԳԱՐՔԱՆԹԻԷ (արտասանութիւն) ՅԱՍՄԻԿ ՍԻՒՐՄԷԼԵԱՆ (ղաշնամուր)

×

Ապրիլ 24, Կիրակի, Տարագրութեան ազգային բացառիկ օրուան առթիւ բոցի արծաթեան փերային ծովափին հոգեհանգստեան պաշտօն՝ Նիսի Ս. Աստուածածին Եկեղեցին : Կէսօրին հոգեհանգ - օղական սրահը, ապա համախմբում Բէ - տէ զ'Էթա զ'Էթա՝ Նիսի Օմբրայի ծովափին առջև : Լուս. զնացքի թափօր՝ մինչև Մեռ - եաներու Յուշարձանը : Ժամը 14.30-ին մէկտեղում Մեռեաներու Յուշարձանին առջև՝ ի ներկայութեան Ֆրանսական քաղաքական կուսակցութիւններու, քա - ղաքապետարանի, եկեղեցական անձնա - կողմից ներկայացուցչներու : Մաղկեպը - սակի զետեղում՝ ի յիշատակ Մեծ Եղեռ - նի զոհներուն և Ֆրանսայի համար զոհ - ւած հայ մարտիկներուն : Ժամը 16-ին՝ ռգեկոչում Սալ Պրէա, Շամպրը տը Մէ - թիէ տէ զ'Ալի Մարիթիմ, 4. Պուլվար Բարպայանի : Կը խօսին՝ ՄԷՐԹ Հ. ԼՐՔԼԷՐ (Ֆրանսերէն) փաստաբան Փարիզի Պարոյէն և Լ. ՎԱՇԷ ՍՐԱՊԵԱՆ (հայերէն) փակման խօսք՝ ՏԱՐՕՆ Մ. ՎՐԴ. ձԷՐԷՃԵԱՆ Գեղարուեստական պատշաճ յայտագիր :

ՆԻՍԻ ՄԷՋ

ղում, Ապրիլ 24 փոքրիկ Յուշարձանի առջև Ժամը 12-ին :

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՕՐ Հանդիսաւոր Պատարագ և հոգեհանգստեան պաշտօն Ժամը 10. - Լիոնի Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ մէջ : Ժամը 10.15-ին. - Լիոնի Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ մէջ : Ժամը 11-ին. - Ֆուլպիէրի կաթողիկէ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ : Ժամը 15.30-ին. - Ռեփուպլիք հրապարակին վրայ մէթրօ՝ Բոտարլիէ Ժողովրդական համախմբում, պատու նախագահութեամբ՝ ՖՐԱՆՍԻՍԻ ԲՈՒՆԻ Մերակուսական և Լիոնի քաղաքապետ Տոլանգէ՝ մինչև Պէլլուս հրապարակ Մաղկեպոսակի զետեղում՝ Միքիէլ՝ Ժամը 17.30-ին. - Փայլ տէ Գոնիլիէ մեծ սրահին մէջ մասնակցութեամբ Ռոն - Ալի շրջանի քաղաքական ղեկավարներուն :

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ 1915-ի Մեծ Եղեռնի Տէսինի Յուշարձանի Յանձնախումբին, Կիրակի, Ապրիլ 24-ի առաւօտեան, համախորհուրդ Եկեղեցւոյ վարչութեան պատարագ Տէսինի Հայոց Եկեղեցին : Յայտարարելու մասնաւոր թափօրով մեկնում եկեղեցիէն դէպի Յուշարձան՝ ծաղկեպսակ զետեղելու և մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներու յիշատակը յարգելու համար :

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Պատարագ կը մատուցուի Սէն Բ'Անտրէ և Զօ Եկեղեցին, Կիրակի Ապրիլ 24, առաւօտ, Ժամը 9-ին : Կը պատարագէ՝ ՉԱՏԻԿ ԱՔԵՂԱՅ ԱԻԵՏԻՔԵԱՆ Յետ պատարագի ծաղկեպսակի զետեղումը :

24 AVRIL

68-EME ANNIVERSAIRE DU GENOCIDE ARMENIEN MEETING DE LA CAUSE ARMENIENNE Le C.D.C.A. de Grenoble vous invite à participer au meeting qu'il organise le : Vendredi 22 Avril à 20h.30 au siège de la Caisse d'Epargne de Grenoble, 10, rue Hébert (parking souterrain) PROGRAMME - Prise de parole du représentant C.D.C.A. - Discours d'une personnalité politique de l'opposition. - Projection d'extraits de débats télévisés pour la première fois entre un représentant arménien de la F.R.A. et un universitaire turc. - Intervention d'une personnalité politique de la majorité.

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՅԻՍ 28-ը դրաւուած օր Հ.Մ.Բ.Մ. - ՖՐԱՆՍԻ կողմէ : Le 22 Avril 1983 à l'HOTEL FOREST HILL à MEUDON LA FORET UNE SOIRÉE ARMÉNIENNE Animée par le chanteur VICKEN accompagné des voix et des guitares de Simon, Varouj et Philippe Réservation au 630.22.55 poste 610.

RESTAURANT SEVAN SPÉCIALITÉS ORIENTALES et ARMENIENNES TOUS LES VENDREDIS ET SAMEDIS SOIRS ambiance avec BEDIK ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԵՂ ԵՒ ՃՈՆ ԶԱՇԱՅՈՒՑԱԿ ՊԵՏԻԿ Կ'ԻՐԳԷ ՈՒՐԱՄԹ ԵՒ ՇԱՐԱՄ ԻՐԻԿՈՒՆԵՐԸ 1, bd. Carnot — 17, quai J.-B. Clément, 94140 ALFORTVILLE tél. 376 32 19 Fermé le lundi

Հ. Բ. Ը. Մ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ UGAB Sous la Présidence d'Honneur de Monsieur Nourhan FRINGHIAN Président d'Honneur du Comité Régional de France de l'UGAB Sous la Présidence effective du Docteur Edouard ATTAMIAN Président du Comité Régional de France de l'UGAB JOURNÉES DU CENTRE CULTUREL ALEX MANOOGIAN au profit des œuvres culturelles et sociales de l'Union Samedi 30 Avril et Dimanche 1er Mai STANDS DIVERS LIVRES et DISQUES ARMÉNIENS — LINGE DE MAISON VÊTEMENTS D'ENFANT — CADEAUX de GRANDES MARQUES ALIMENTATION — BRADERIE — MAROQUINERIE — BIJOUTERIE MUSIQUE ARMÉNIENNE — ANIMATION — BAR — BUFFET SAMEDI : à partir de 19h.30 — Dîner à 20h.30 DIMANCHE : de 10 heures à 18 heures — Déjeuner et goûter Spécialités arméniennes préparées par les Dames de l'UGAB Concours de tric-trac Dimanche à 10 heures Téléphoner au 520.03.18 pour l'inscription Le gagnant recevra une coupe Stands de jeux pour jeunes 118 rue de Courcelles, Paris 17e Tél : 227.12.26 Autobus No. 30 et 84 — Métro : Courcelles Venez passer le weekend du 1er Mai dans une ambiance de fête

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ՊԵՏՐՈՒԹԻ Ազգ. Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ, Մարտ 24-ին, տեղի ունեցած է Լիբանանի Թեմի քահանայից համա-...

դատական հարցերու մէջ» նիւթը, որուն մասին զեկուցումներ կարգադրած են Վեր-...

կերը մեր ազգային կեանքին՝ չի պար- ղեր անոր թուական համեմատութեան ուժեղանութիւնը:

46 հազար տղարի: Փակման խօսքը ար- տասանած է թեմին առաջնորդը՝ Աղան Եպիսկ. Պալիթեան:

ձկնի տուած, սկսան եղբերակել Քիւրակ- քու կողմէ սպաննուած Երիվանէիցի հայուկ Նատուի մօր ողբը:

Կրակ ընկաւ, գոմեր վատաւ, Կարաւ Նատու, մէջէն թաւա...

Քրտեր եկան ազբրութենով զՆատուն բռնին խարնութենով...

Մայրիկ նստեր, Թոնթրա շըթին, Հայրիկ նստեր, չէմքի մութին, Քրտեր եկան, զՆատուն բռնին, Ո՛ւր, ո՛ւր, ո՛ւր, ո՛ւր, կաման Նատու...

Իսկ ես, մոռցուած, կեցած էի մատու- ձին դրան առջև, շքմած կը դիտէի այս սրտակեղեք տեսարանը...

(Շար. 2)

ԹՈՐՈՒՆՈՅԻ Համալսարանը յաճախող խումբ մը ուսանողներ 1969-ին որոշած էին հիմնել ուսանողների միութիւն մը:

ԱՅՆՆԱԲՈՒ Լիբանան) Համազգայինը մշակութային եւ ընկերային ձեռնարկնե- րով աշխուժութիւն մը բերած է հայկա-

ԹԵՀՐԱՆԻ «Արարատ» մարզականին մէջ, Մարտ 19-Ապրիլի 1, տեղի ունեցած է Գրք. Ռ. Լ. Մ. քննարկի արձագանքը:

ՄԻՏՆԻ Երեւանի Պէյ թաղամասին մէջ Զ. Բ. Լ. Մ. քննարկի արձագանքը իր բոլոր յարմարութիւններով: Շէնքը կը բազմանայ երկու յարկերէ եւ ունի երկու սրահներ, երեք դրասներէ եւ զարդա- րան մը:

ԿԼԵՏԵՅԻ (Լոս Անճելըս) «Արարատ» արահին մէջ, Մարտ 16-ին, տեղի ունեցած է գինեծօն մը ի պատիւ Պօղոս Գուրբեթեանի, իր նոր գիրքին՝ «Պայթում լուծած թնդանօթներու» հրատարակութեան առթիւ:

ՆԱ. ՉՄԻՒՆԻԻ (Աթէնք) Միտնա մարզադաշտին մէջ, Ապրիլի 10-ին, հոծ բազմութեան մը ներկայութեան տօնուած է Զ. Յ. Գ. «Երիտասարդականի Օրը»:

ԵՐՈՒԻԱՆ ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՁԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱՅԼԱՍԵՐԱԾՆԵՐԸ

Այս բնական միջոցին յղացմանը պար- զեւած սիտիլաներն ստեղծեցին կան- ձապահը վերջապէս տանի ճարտու, զան- ղարտանալու եւ յաղորդ օրուան հոմերա- կան արժանանքին պատրաստուելու հա- մար վճարակալ:

Բնութեամբ իր գործը առաջ կը տա- նէր՝ իր շահագործութեան միջոցներուն առօրինակ դարձնելը սրտով եւ զբոլակ- նած գումարը սեպտեմբերի դարձնելու առա- ջին տարեշրջանին համար:

Յեւ հիմնականէ իսկ՝ մարդերն ու իրերը աննշան, անգրանցիլ համեմատութիւններ կ'անէին: Մաման մեծ լուրջն ի վեր, տե- սակ մը պատկառանքով, գողութիւն, անկեղծ- զմայրանքով կը վերաբերուէր իր զաւակին հանդէպ:

խոհարարուհին, իր ոսկրաթեք մարմնին ուրուականը կը բերէր հոն, պահ մը խան- գարելով տեղին ու կացութեան խորհրդա- պահ ներդաշնակութիւնը, զովարար ըմ- պելլը մը կամ համեղ պտուղ մը հրամայե- նելու համար այդ բացառիկ հիւրին: Պա- ռուին ցաւոտ, նիհար դէմքը դժգոհանքի արտայայտութիւն մը կ'անէր պարբերա- կան այս այցելուներուն համար իր, եւ ամէն անգամ սենեակին դռնը կ'ընկել, զգուս- քով մը կը մըմտար:

Եւ մինչ մանկավարժը կը դրողէր մե- ծարուած ըմպելի կուլ տալու պոտիկ պոտիկ, զնահատող ըմբռնութեամբ մը, տիկին Մարկոսեան հիացական գնումի մը կ'ենթադրէր իր խօսակցը: Անոր բար- ձրը, մաքուր ու հզոր ձակարկը, սեւ աղ- ար վարդերը անպակու խաղաղութեամբ զօն- ղերէն վար կախուած, թուի, հուրքոտ աչուքները, զգայնօտ հանդիմանած շուր- թեքը ու ճիտը, զօրաւոր եւ լայն լի, եւ ու- սերը, բարեձեւ ու թիկնեղ, ամէն բան այդ մարդուն վրայ սքանչացման ստատիւնը էին իր շրջանը աշուքներու համար: Եւ մանաւանդ, այդ հրապուրիչ պատանին Եստեւր բարեխոյ ճողօն, մեծ, գեղեցիկ, բարեք ու կրանտութիւն արձու հողին: . . .

(Շար. 44)

ԱՌԱՔԵԼՈՑ ՎԱՆՔԸ

(Շար. Գ. Ե Վերջ)

«ՔԱՂԱՆԱՅԻՆ ՉԱՅՆԸ ՄԱՐԵՑԱԻ»

Գրեց՝ Խ. ԵՂԻՄԱՉԵԱՆ

Վատահարար դուք ալ ձեր մանկական պատանեկան տարիներէն մնացած դէպ...

Այդ սպրուճները, այդ պահերը կը փնտռէք յաճախ, սակայն չէք կրնար ազատիլ...

Մինչեւ այսօր, Ծննդեան և Զատիկուան օրերուն սիրտս եւ հոգիս կը լեցուի յուզումանքաւ...

Սովորական կիրակիներուն մանուկ դպրիներուն թիւը կը հասնէր երեսուն...

Գաղցրածախ դպրիներ էին անոնք, ընկերութեան մէջ աչքառու դիրքերու տիրացած...

սիրութեամբ մոլորեալ Յուզա» շարահանները: Բացառիկ հոգեկան վայելք կ'ունենանային...

Այդ շուքով եւ ներքին յուզումներով, սպրուճներով հասակ նետեցինք Սամաթիոյ առաջին Պատերազմական Աթոս...

Անցեալներս, ճիշդ Զատիկի կիրակիին, ըստ սովորութեան հրաւիրուած ըլլալով...

Այս խոսակցութեան ընթացքին բարեկամներէն մէկը ցաւով յայտնեց, թէ ինչպէ՞ս հայաշատ վարձուեցինք...

«Բահանային ձայնը մարեցաւ»: Այս փոքրիկ նախադասութիւնը բաւեց, որ ամբողջ էութիւնս սարսուղ դժգոհ եւ ար...

Յատակ դիտերը, թէ այդ օրերը ետ պիտի չզան: Գիտեմք եւ կ'ընդունինք որ ժամանակները եւ մտայնութիւնները...

մնացող քահանային ձայնը մարի: Չենք ուզեր սա դժբախտ իրողութիւնը ընդունիլ...

Եթէ այսօր չմտահոգուինք, միջոցառումներու մասին չխորհնք, լուծում չպիտտենք...

Մենք, որպէս մեր պաղուծիւն երաժշտական կեանքին պատասխանատուներէն...

Յարմար կը նկատենք անգամ մը եւս մեր պաղուծիւն ողջամիտ հողեւորականներուն, եկեղեցականներ թաղականներուն...

Վստահ ենք, թէ իւրաքանչիւր եկեղեցի կրնայ ունենալ իր զարագ դասը կամ փոքր երգչախումբը...

Պատարագի երգեցողութեան համար անձ պատրաստել համեմատաբար աւելի դիրքին է...

Ուրիշ պատճառներու քով, որպէս վերջինը աւելցնենք, որ երգչախումբային աշխատանքը...

Հակառակ հպանցիկ ակնարկով դիտւած այս իրողութեան, դժբախտաբար Մարտէլի մեր բոլոր եկեղեցիները չունին...

Բնականօրէն, պարզապէս շատ աւելի ծանրակշիռ է առաւօտեան երգեցողութեան համար անձ կամ անձեր պատրաստելու աշխատանքին...

Կրնանք իւրաքանչիւր թաղէն չորս-հինգ ընդունակ, երաժշտական որոշ չընտրելով օժտուած, եկեղեցական եւ հայերէնի որոշ զարգացում ունեցող պատանիներ զատել եւ ամէնը ի մի հաւաքելով...

ՈՒՇԱՑԱԾ

ԶՂՋՈՒՄ

ԳԱԳԻԿ ՅԱՎՈՒՅԵԱՆ

Քննիչին օրագրէն -

Աշխատանքային սովորական օր էր, երբ հնչեց հետախօսի գանդը:

- Ընկեր մայր, լուսնայնաբար պատահանաւոր հերթապահի ձայնը, հէնց նոր մի կին յայտնեց, որ սպանութիւն է կատարուել: Ասաց բնակարանի հասցէն եւ իսկոյն ցած դրեց լսափողը:

- Ծոպ յայտնի դատախազութեան, յանձնարարեցի հերթապահին ու դուրս եկայ աշխատասենեակից:

Նայեցի ժամացույցին. ինն անց էր երեսունը երեքը բոլորէ:

Օրերատու խումբը անյայտ մեկնեց դէպի վայրը: Տեղ հասնելով զգացինք,

որ չէնք բնակիչները բանից անտեղեակ են: Բարձրացանք հինգերորդ յարկ: Նըշտած բնակարանի դուռը բացող չեղաւ:

Հարեանների միջոցով յայտնի դարձաւ, որ տուժողը բնակարանատիրոջ ընթրոջ օրէն է: Այդ բնակարանում ապրում են մայր ու աղջիկ: Մայրը երկու շաբաթ առաջ մեկնել է ստոլիցարան, իսկ ամուսնալուծուած աղջիկը բուժքոյր Ա.ն, գտնուած է աշխատանքի վայրում:

Անհրաժեշտ էր այնպիսի պարզել, թէ Ա.ն երբ է գնացել աշխատանքի եւ որտեղ է եղել յանցագործութեան պահին:

Հարւիւրեցինք Ա.ին, որը հազիւ շուն

չը տեղը բերելով հետեւալ ցուցմունքը տուեց:

- Ախր Սամուէլը շատ միամիտ, անմեղ տղայ էր... Մօրաբերնա միակն էր... վայ, Սամուէլ ջան, այսպէս ջան... Ի՞նչ ձեռք էր՝ գնաց թո վրայ... Երբ դու թշնամիներ չունէիր... Մայրը, որ իմանայ, կը խելագարուէր, նա մի պահ լռեց, սրբեց արցունքները եւ շարունակեց, - մայրս տղայ չի ունեցել, նրան սիրում էր որքան պէս... Ախ, Սամուէլ ջան... Ասաց կարօտել է, եկել է, որ մեղ տեսնի... արձակուրդի մէջ էր... Անցեալ տարի աւարտեց բրժըլիկան ինտիտուտը եւ գնաց Տաշքենդ՝ ծնողներին մօտ: Մի տարի էր, ինչ չէինք տեսել...

Նա դարձեալ լռեց, գլուխն առաւ փերի մէջ եւ քիչ հանդստանալուց յետոյ շարունակեց:

- Երկէի աշխատանքից տուն վերադարձաւ ուշացումով, ժողով ունէինք: Սամուէլը տանը չէր: Ծոպեցի տեսելու պատրաստել: Երբ խոսանոց մտայն, նկատեցի որ սեղանին դրուած է մի կիւստա շիշ «Նայիրի» կոնեակ՝ երկու բաժակ եւ մի տուփ շոքոլատ: Բիշ յետոյ եկաւ Սամուէլը: Տրամադրութիւնը բարձր էր, գնել էր մի շիշ «Մուսկատ» գի-

նի: «Քեզ համար եմ բերել, - ասաց, դիտե՛մ կոնյակ չես սիրում»: Մենք միմեկին ընթրեցինք, մի - մի բաժակ զեր խմեցինք: Յետոյ եւս լրջօրէն հարցրէ՛ «Սամուէլ, չլինի՞ թէ Հարսնացու ունեւ: Նա գննող հայեացքով նայեց ինձ, այսպէս կոնեակի շիշին՝ եւ ժպտալով ուստի թօթից: Չգալով որ ստոյգ պատասխանից խոսեցում է, էլ չարքանակեցի...»

Առաւօտեան, երբ գնացի աշխատանքի նա քնած էր, շաբթիապէս... Ինչ է մասնային... վայ, Սամուէլ ջան, այսպէս ջան... Ա.ն անկարող էր յուր մտքը զգուցել եւ սկսեց հեղեղել:

Ստիպուած ընդհատեցի հարցազնումը: «Ի՞նչ ո՞վ է յանցագործը... Ի՞նչ է եղել շաբթիապէս... ընթրեցինք ինքսպանութիւն է...»: Ու ստիպելով վարկածներ էին պարտուած իմ սպիտակ գումարով: «Ո՞վ է գանդահարող կինը... յանցակից է արդեօք... Եթէ այսպէս պահ ինչօք էր քո տ ո ո թ ո ղ է պատկեցնել, զլխի տակ բարձր դիրքը, յետոյ էլ զանգահարել միլիցիան... Գուցէ հետքերը խճճելու նպատակով...»

(Շար. 1)

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

ՓԱՌԻՉԻ ՄԷՋ
ԿԻՐՍԿԻ 24 ԱՊՐԻԼ

Ժամը 10:30-ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Մկրտիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի Հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պատարագ :

Կը պատարագէ. - ԳԻՒՏ ԵՊԻՍԿ. ՆԱԳ-ԱՇԵԱՆ

Կը քարագէ. - ԵՂԻՇԷ ԱՐԲ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ
Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի

Ժամը 20:30-ին՝ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ Կազմովի սրահը :
45. ռիւ Լա Պօէսի, Փարիզ 8-րդ

Խօսք կ'անեն՝

GUY DUCOLONE
Vice-Président de l'Assemblée Nationale
ԱՐԹՕ ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄԵԱՆ

BERNARD STASI
Ancien Ministre
ԵՂՈՒՍՐԴ ԺԱՌԵԱՆ

Յայտագրին կը մասնակցին՝

ՀԵՐՄԻՆԷ ԵՐԻՑԵԱՆ (ԵՐԳ) ՅԱՍՄԻԿ ՍԻՒՐՄԷԼԵԱՆ (դաշնամուր)
ՄԱՏԼԷՆ ԷՔԻԶԵԱՆ - ԲԱՐՓԱՆԹԻԷ
(արտասանութիւն)

MESSE

A NOTRE-DAME DE PARIS

DIMANCHE, 24 AVRIL, A 16 H.

Son Excellence Mgr. DANIEL PEZERIL
Evêque Auxiliaire de Paris, donnera l'Homélie

ՊԱՏԱՐԱԳ
ՆՈՒՐ ՏԱՄԻ ՄԷՋ

Մեծ եղեռնի մեր մէկ ու կէս միլիոն
նահատակներուն ի յիշատակ, հայրապետական
պատարագ կը մատուցանէ՝

ԳՐԻԳՈՐ ԵՊԻՍԿ. ԿԱՊՐՈՑԵԱՆ
Առաջնորդ Ֆրանսայի Կաթողիկէ Հայոց
Կը քարագէ՝

ՏԱՆԻԷԼ ՓԷՉԷՐԻԼ
Օգնական Եպիսկոպոս Փարիզի

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Ս. ՍԱՀԱԿ - ՄԵՍՅՈՊ
ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ
ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Շարք. - Ժամը 19:30-էն սկսեալ ծաղկեպսակներու զետեղում եղեռնի Յուշարձանին առջեւ հայկական կազմակերպութիւններու կողմէ :

- Այս եկեղեցւոյ մէջ Հսկումի արարողութիւն ժամը 21-ին նախագահուի թեմով :

ՅԱԿՈՒ ԵՊԻՍԿ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ
Եւ մասնակցութեամբ հայ եկեղեցական դասուն :

- Եկեղեցւոյ արարողութիւններէն յետոյ Յուշարձանին առջեւ հողահանգստեան պաշտօն ժամը 22:15-ին :

Կիրակի. - Ժամը 9-ին Ս. Պատարագ եւ հողահանգստեան պաշտօն :

- Ժամը 11:30-ին բակին մէջ զտնուող եղեռնի Յուշարձանին առջեւ կ'արտասանուի Հողուցը, մասնակցութեամբ պաշտօնական եւ ազգային մարմիններու ներկայացուցիչներուն, ինչպէս նաեւ ծաղկեպսակներու զետեղում :

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

Վալանտի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը եւ ընտրողական մարմինը երկու տարուան նստաշրջանը լրացուցած ըլլալով, ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ լուսաւորչական համայնքը նոր ընտրութեանց համար :

Հ. Բ. Ը. Միութեան Վալանտի Ե. Հիւսիսեան սրահը, 6 ռիւ Ֆալանքիս, Ուրբաթ, Ապրիլ 29, ժամը 20:30-ին :

Երկու տարուան նստաշրջանի բարոյական եւ նիւթական հաշուետուութիւն : Բոլորին ներկայութիւնը անհրաժեշտ է :

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Հայ երիտասարդներ կը փնտեն նկարներ եւ քառթ - փոսթալներ Հայաստանի եւ Հայերուն վերաբերող, 1940-էն առաջուան :

Դիմել. -

Manuel Andréassian
48, rue de la Convention
94270 Le Kremlin-Bicêtre
tél. 658-31-70

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՀԱՅԿԱՎԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

UGAB

Sous la Présidence d'Honneur de Monsieur Nourhan FRINGHIAN
Président d'Honneur du Comité Régional de France de l'UGAB

Sous la Présidence effective du
Docteur Edouard ATTAMIAN
Président du Comité Régional de France de l'UGAB

JOURNÉES DU CENTRE CULTUREL ALEX MANOOGIAN

au profit des œuvres culturelles et sociales de l'Union
Samedi 30 Avril et Dimanche 1er Mai

STANDS DIVERS

LIVRES et DISQUES ARMÉNIENS — LINGE DE MAISON
VETEMENTS D'ENFANT — CADEAUX de GRANDES MARQUES.
ALIMENTATION — BRADERIE — MAROQUINERIE — BIJOUTERIE
MUSIQUE ARMÉNIENNE — ANIMATION — BAR — BUFFET

SAMEDI : à partir de 19h. 30 — Dîner à 20h. 30
DIMANCHE : de 10 heures à 18 heures — Déjeuner et goûter

Spécialités arméniennes préparées par les Dames de l'UGAB

Concours de tric-trac Dimanche à 10 heures
Téléphoner au 520. 03. 18 pour l'inscription
Le gagnant recevra une coupe

Stands de jeux pour jeunes

118 rue de Courcelles, Paris 17e
Tél : 227. 12. 26

Autobus No. 30 et 84 — Métro : Courcelles

Venez passer le weekend du 1er Mai dans une ambiance de fête

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

ՏԷՄԻՆ. Պ. Գ. Պօյաճեան իր կնոջ՝ Աշխէն Պօյաճեանի թարմ յիշատակին 60 ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»ին :

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Շաւրի մասնաճիւղին ընդհ. անդամական ժողովը Երեքշաբթի, Ապրիլ 26, ժամը 21-ին եկեղեցւոյ սրահը :

ՆՈՒԷՐ

Տէր Ե. Տիկին Փափազեան (Լիվրէ - Կառկան) 200 ֆ. կը նուիրեն Խորէն Կաթողիկոսի Ֆոնտին (ստանալ «Յառաջ»էն) Եւ 100 ֆ. «Յառաջ»ին :

L'ASSOCIATION POUR LA CONNAISSANCE
DE LA MUSIQUE CLASSIQUE
présente pour la première fois à Lyon
HRANT GUZELIAN

Baryton
(Chants traditionnels arméniens et classiques)
Egalement au programme :
Marguerite Vékilian (piano)
Chantal Hannes (violin)
Jeudi 28 Avril à 20h. 30
Salle de la Mairie du 6^e
Point de vente des billets (30 F. et 40 F.) :
—Secrétariat Eglise Arménienne:tél. 860. 47. 18
—M. C. A. Décines:tél. 849. 42. 97

RESTAURANT

"*Chez les
Oziganes
Ivanovitch*"

7, rue de Chéroy
(derrière le théâtre Hébertot)

75017 PARIS

Tél. : 522. 58. 07

sur réservation

Imprimé sur les Presses
du Journal «Haratch»
83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

PROMOTION EXCEPTIONNELLE

ALLER
30
avril

**PARIS
ATHENES
PARIS**

RETOUR
7 ou 21
mai

VOL UNIQUEMENT

990 FF

Réservation d'Hôtel sur demande

INSCRIPTIONS:

ANITA TACHDJIAN

ARPI BODURYAN

au 296 37 70

*

POUR TOUT AUTRE RENSEIGNEMENT ET SEJOUR EN GRECE
DEMANDEZ NOTRE BROCHURE « LA GRECE A LA CARTE »
AUPRES DE : VOYAGES VACANCES AU SOLEIL

5, PLACE ANDRE MALRAUX
75001 PARIS
TEL. 296-37-70

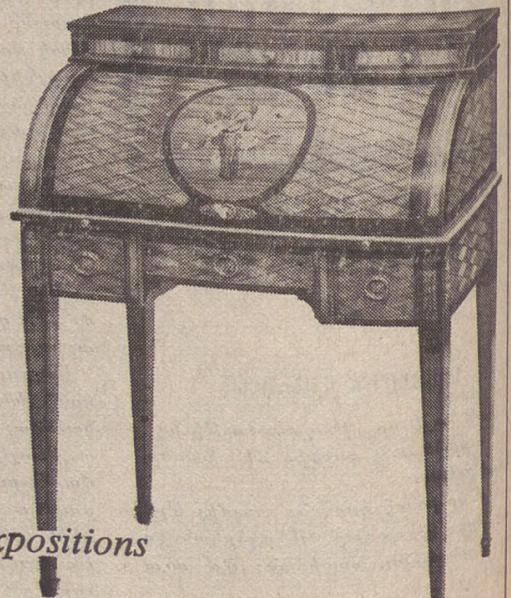
Lic. 1539

Meubles Ghazarian

4.000 m² de mobiliers
présentés en ambiance

Z.I. Vitrolles
à 20km de Marseille
tél. (42) 89.27.47

ouvert le dimanche après-midi

visitez
une des plus belles expositions
de France

"Բացառիկ զեղջ «Յառաջ»ի բաժանորդներուն"

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Այլի Տիկին Նուարդ Գույումճեան զա-
ւակներն ու թոռները իրենց ամուսնոյն,
հօր եւ մեծ - հօր՝

Յակոբ Գույումճեանի
մահուան 4-րդ տարեկիցին առթիւ 250 Ֆ.
կը նուիրեն «Յառաջ»ին:

X

Արշամ Միմսարեան 100 Ֆ. կը նուիրէ
«Յառաջ»ին փոխան ծաղիկի կիրակոս
Փարառեանի յիշատակին:

X

Յ. Շիրվանեան 120 Ֆ. կը նուիրէ Սո-
րէն Կաթողիկոսի Փոստին (ստանալ «Յա-
ռաջ»ին) եւ 100 Ֆ. «Յառաջ»ին (այս
վերջինը՝ Արմենուհի Միսաքեանի յիշա-
տակին):

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

Վարանի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկե-
ղեցոյ հոգաբարձութիւնը եւ ընտրողա-
կան մարմինը երկու տարուան նստաշը-
ջանը լրացուցած ըլլալով, ընդհանուր Ժո-
ղովի կը հրաւիրէ լուսաւորչական հա-
մայնքը նոր ընտրութեանց համար:
Հ. Բ. Ը. Միութեան Վարանի Ե. Հիւ-
սիսեան սրահը, 6 ռիւ Ֆավանթին, Ուր-
բաթ, Ապրիլ 29, Ժամը 20:30-ին:

Երկու տարուան նստաշըջանի բարոյա-
կան եւ նիւթական հաշուետուութիւն:
Բոլորին ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Լիոնէն Պ. Մամա Գիթապեան եւ Օր-
Հոփսիմէ Տէմիրճեան, Մարտ ամսոյն
Լիոնի Ս. Յակոբ Եկեղեցոյ Հայկազեան
Միօրեայ վարժարանի աշակերտութիւնը
ճաշով մը հիւրասիրած են:

X

Հայ Ուսանողաց Օղն. Միութիւնս չը-
նորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տի-
կին Պերճ Յովնանեանէն 200 Ֆ. Տիկին
Արշալոյս Միսաքեանի յիշատակին:

X

Փրանսահայ Կապոյտ Խաչի Պսեէօ -
Քաչանի մասնաճիւղը շնորհակալու-
թեամբ ստացած է Տիկին Սահակեանէ
50 Ֆ. իր ամուսնոյն Մարտիկ Սահակ -
եանի յիշատակին: Նոյնպէս Պ. Արամ
Յակոբեանէ 100 Ֆ.:

X

Վարանի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկե-
ղեցոյ հոգաբարձութիւնը շնորհակալու-
թեամբ ստացած է փոխան ծաղիկի Եկե-
ղեցոյ պայծառութեան համար, Պ. Էֆ-
մէլեանի թաղման առթիւ՝ Էքմէլքճեան
ընտանիք 200 Ֆ., Վարանի Կապոյտ
Խաչ, Վարանի Մշակոյթի Տուն, Վարան-
սի Համախարրերըցիական Միութիւն
100-ական Ֆ.:

URGENT

ՄՈՒՐԱՏ - ՌԱՓԱԵԼԵԱՆԻ
ՆԱԽԿԻՆ ԱՇՍԿԵՐՏԱՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
UNION DES ANCIENS ELEVES
MOORAT RAPHAEL

Recherche pour le collège Samuel Moorat -
Sèvres - 2 maîtres d'internat.

— De formation scientifique (actuellement étu-
diant ou non).

Pratiquant parfaitement l'arménien et le fran-
çais, ils devront assurer à tour de rôle un ser-
vice de surveillance d'études de 13h. à 17h.,
de 17h. à 20h.

Adresser les candidatures avec C. V. avant
le 25 Avril à Mr. Edouard Der Hagopian:

62, rue du Colonel Rochebrune
92380 GARCHES

COMMUNIQUE

NDLR. M. Margossian nous prie de porter à
la connaissance du public, le communiqué sui-
vant.

Monsieur MARGOSSIAN Rolland, responsable
financier de Radio Ask du 22 avril 1982 au 18
mars 1983, date à laquelle il démissionne de cette
fonction, a l'honneur de rendre compte de sa
mission pendant cette période:

Table with financial data: Montant des investissements à ce jour (211 022, 27), Montant des dépenses de fonctionnement (274 426, 63), Total des dépenses (485 448, 90), Montant des recettes pendant la période (266 598, 00)

R. MARGOSSIAN

Paris le 18 avril 1983

ԿՈՒՋՈՒԻՆ

Փլա մեքենայի վրայ վարժ գործաւո-
րուհիներ: Ապահով գործ եւ լաւապի
պայմաններ:

Գիմել..

Ets. CALDIRAC
(M. Mihran)

65, rue Meslay, Paris 3^e
métro: Strasbourg - St. Denis

Offre d'emploi

Le Centre de recherches sur la Dispora Ar-
ménienne recrute une personne dynamique (és-
rieuse références - arménien exigé)

pour un poste de documentaliste:

- bonne présentation
— culture générale et arménienne
— esprit de synthèse
— sens des relations publiques

pour ouverture prochaine du Centre de Documen-
tation Photographique Arménien de Paris

Candidature et Curriculum Vitae à adresser à:
C. R. D. A. : B. P. 538 75067 PARIS CEDEX 02

Radio-Trait-d'Union

RADIO ARMENIENNE
Région Lyonnaise

Tous les Dimanches — de 10h. à midi
Sur FM. 89.50 Mghz.

PROGRAMME

DIMANCHE 24 AVRIL

- Editorial: Le sens du 24 Avril
— Informations en langues française et arménienne
— Informations sportives
— Dossier de la semaine: La Communauté Arménienne de Bordeaux (11ème partie)
— Extrait de la soirée spéciale du 23 Avril sur R. T. U.

SOIREE SPECIALE

Le Samedi 23 Avril de 21h. à 24h.
animée par ARMENIE MAGAZINE
avec la participation du C. D. C. A. et de la
F. R. A. DASCHNAKTZOUTIUN
et de nombreux invités français et arméniens
Posez des questions en direct en téléphonant
au 233-16-78

ARMENIE - MAGAZINE

— Dimanche: de 10h. à 12h.

Emissions arméniennes:

ARMENIE - VARIETES
— Lundi et Vendredi: de 9h. à 10h.
ARMENIE - CULTURE

— Jeudi: de 20h.30 à 22h.30

— Daniel Varoujan (11ème partie)

— Du génocide à Sartarabad (II): La Résistance de VAN
animé par le Nor Séround de Lyon

à l'étoile Concessionnaire LEYLAND Mini METRO M-G TRIUMPH ROVER ARC DE TRIOMPHE AUTOS 30, rue de TILSITT 380.55.11

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՆՈՒԻՐ ՄԸ՝ ՀԱՅԵՐԳՈՒԹԻՒՆ, ՎՐՁԻՆՈՎ ԵՒ ԳՐԻՋՈՎ Զարեհ Մուքաֆեան Երեղ հատոր մը, 24 հայերէն յօդ-
ուածներով եւ իրենց թարգմանու-
թիւնով. 82 նկարներ, 72-ը դունաւոր
CHANT D'ARMENIE
Z. Mutafian
200 F.
LIBRAIRIE SAMUELIAN
51, Rue Monsieur Le Prince — 75006 Paris
Librairie Palouyan 9, rue de Trévise, Paris 9

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ Եարթ, Մայիս 7, Կապոյտ Խաչի
Շաւիլի մասնաճիւղին՝ ճաշ - պարահան-
դէսը:

OPTIMA Tours Printemps en Arménie — Du 8 au 15 Mai — Du 11 au 23 Mai — Du 11 au 23 Juin demandez nos programmes détaillés. Possibilités de départ de LYON et de MARSEILLE. Renseignements et inscriptions: SONIA COUMRYANTZ OPTIMA Tours 12, RUE VIGNON - 75009 PARIS TÉL.: 742. 10. 35

SPECIAL MOIS D'AVRIL LA CAPPADOCE RESTAURANT ARMÉNIEN OUVERT TOUS LES SOIRS DE 20h30 A L'AUBE SAUF LUNDI Animé par la célèbre chanteuse grecque FOFI au piano le chanteur arménien ARSEN chanteur tzigane MINAS danse orientale avec AIDA HARRIS LASCARIS groupe de danse FOLKLORIQUE Bouzouki MICHAELIS

(Շաբ - ք Ա - էջեր)

Շաբաթ օրուան Խմանքի քաղաքի ալ կը հրատարակէր Միշէլ Գաշապեանէ յօդ - ատ Եր, ցեղասպանութեան ճանաչումը պահանջող :

× Թուրքի «Լա Տէպէշ»ը, շաբաթ մը ամբողջ կը հրատարակէր զանազան հարցազոյցներ տեղւոյն Հայերուն հետ, ինչպէս՝ Հայերու «Բարեկամական»ի նախագահ՝ ժան Գիշէան եւ ուրիշներ :

× Գաւառի ալ թերթեր ալ քրոջանալ, Տօֆինէ, Փրոկըէ եւայլն, կ'անդրադառնային Ապրիլ 24-ի :

× Ապրիլ 25-ին «Լիպեռասիոն» շատ հակիրճ կերպով արձագանգ կը հանդի - սանար Կիրակի օրուան Փարիզի արարողութեանց, պատարագներէն զատ յիշե - լով միայն երկու ցօյցերը, որոնք կ'ըսէ - «Կը համախմբէին ջանի մը հարիւր հո - դի, որոնք ցրուեցան հիւպատոսարանին շուրջ, ուր խմբուած էին օստրիական կարեւոր ուժեր» :

× Լը Մարէն, Երկուշաբթի 11-րդ էջին վրայ, կ'անդրադառնայ ցեղասպանու - թեան, յիշելով անցեալի դէպքերը ջանի մը տողով, ապա ծանրանալով ԱՍԱԼԱ-ի վրայ, «որ իր վերջին խօսքը չէ ըսած», աւելցնելով սակայն թէ Փարիզի ՀԱԾ-ը «Կնշած է ԱՍԱԼԱ-ի համար մակդիրը», որ կըլուծուած էր առաջ, ու յաջորդ էջին վրայ (12) կը հրատարակէ «Բեմ» զլու - խին տակ յօդուած մը Արա Թորանեանէ խորագրուած՝ «Փողովորդայնութեանց կուրուիթիւնն ու խուլութիւնը» : Նոյն էջին վրայ ժան Ծարիլա կը խօսի Ալֆորտիլի մասին, ներկայացնելով Հայաստան ներ - դադրած ու արտադադրած ընտանիք մը : Կայ նաեւ շահեկան ալլ զրուիթիւն մը, խորագրուած՝ «Ցեղասպանութիւն, ի՞նչ ցեղասպանութիւն» եւ ուր կը տրուին «Փարիզի Թուրքիոյ դեսպանին ոչ - պատասխանները» : Թերթին թղթակիցը ու - զած է դեսպանը տեսնել ու «գիրքը» ի - մանալ, ժամադրութիւն անուած է ու կէս ժամ փորձերէ ետք, լրագրողը հաս - կըցած է թէ իր վեց հարցումներէն երեքը արդէն տեղ չունին, երբ դեսպանը հարց կուտայ՝ «Ցեղասպանութիւն, ի՞նչ ցե - ղասպանութիւն» ու կարճ կապելով ճրանասցիին ձեռքը կուտայ զրբոյճ մը, հրատարակուած Անգարայի արտաքին քաղաքականութեան հիմնարկին կողմէ, եւ ուր 9 հարցում - պատասխանով «լուծուած է» հայկ. հարցը :

× Յիշենք նաեւ հեռատեսիլը, որ Շա - րաթ եւ Կիրակի լրատուութեան բաժին - ներու մէջ անդրադարձաւ ցեղասպանու - թեան եւ ոգեկոչման :

«Ռատիօ - Ազգ», Կիրակի օր իր յայ - տագիրը նուիրած էր անցեալի դէպքե - ռուն եւ օրուան հանդիսութեանց : Կը սիոսէր Պարոյր Սեւակի «Մնուելի Չան - զակատունը», Նարդուշի «Նպատակիս հասնիմ միայն» եւն : Իրիկունը ուղղակի կը տրուէր «Կալօ» սրահի հանդիսու - թիւնը :

Պարզ է որ այս պատկերը ամբողջա - կան չէ, բայց գաղափար մը կուտայ ընդհ. արտայայտութեանց մասին :

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՅ

ՕՂԱՓՈՆՈՒԹԵԱՆ ԿՍՅԱՆ

Հայ Կարմիր Նաչի Մանկանց Բոյնը բաց պիտի ըլլայ ամէն օր Մայիս 16-էն սկսեալ :

Յուլիսին կ'ընդունուին 6 - 13 տարե - կան մանուկներ առանձին կամ ընկերակ - ցութեա մը իրենց ծնողներուն :

Օղոտասին կ'ընդունուին ամէն տարե - քի հայրենակիցներ :

Վարդատօն Մանկանց Բոյնին մէջ՝ 21, 22 եւ 23 Մայիսին :

Արձանագրութեան համար հեռագրայ - նե՛լ՝ 985 - 36 - 53 :

Մայիս 15-էն վերջ 16 (31) 21 - 77 - 63

Moyen d'accès : Par turbotrain en 2 heures

Gare St. Lazare-Bayeux

Itinéraire par route : Autoroute de l'ouest, Ev - reux, Lisieux, Caen, Bayeux, Port en Bessin, Ste. Honorine des Pertes «Les Divettes»

ՏՐԱՄԱԿՐԵԼԻ Է

Զովասուն պարտէզ մը Գուրթրիի ան - տառն մէջ : Պողոտու եւ անտառի ծա - ունը, տնակ մը եւ կառքերու կայան : Յանկապատուած է եւ տրամադրելի ան - վրձար, որոշ պայմանով : Ոչ հեռու ստո - նորակ աղբիւր մը :

Հեռ. - 383 - 92 - 38

Տէր եւ Տիկին Սիրաք Սուրէնեան, Տէր եւ Տիկին Անրի Գոգիք եւ զաւակները Փիէր եւ Միշէլ, Կարապետ Կարապետ - եան, Տէր եւ Տիկին Ժան Կարապետեան եւ զաւակները՝ Սերժ, Քաթրին եւ Լորի, Տէր եւ Տիկին Ժիրայր Սուրէնեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Քլոտ Դաւիթ - եան եւ զաւակները եւ ընտանեկան բոլոր պարագաները յաւով կը ծանուցանեն ի - ընոց մօր, զոքանչին եւ մեծ - մօր՝ Տիկին ՊԱՆԻԱ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ մահը, որ պատահեցաւ Հինգշաբթի, Ապ - րիլ 21-ին :

Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի այս երեքշաբթի, Ապրիլ 26, ժամը 14-ին Փարիզի սուսական եկեղեցին՝

12, rue Daru, M° Ternes ou Courcelles

Որեւէ մահազգ դրկուած չըլլալով ներ - կայս ընդունիլ իբրեւ այգ :

«ՅՈՒԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱԿԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

ՄԱՍԻՑԻ. - Զատուան առթիւ, Ս. Սահակ - Մեարոյ (Սէն - Ժեռով) եկե - դեցւոյ թաղականութիւն 300, Պ. Հմայ - եակ Կարապետեան 50 Ծ. :

ՇՆՈՐՀԱՎԱԿԻՔ

Այրի Տիկին Սահակ Սահապետեան, զաւակներն ու թոռները իրենց խորին շը - նորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, փոխան ծաղկեպսակի նուէրներով ջա - ակցութիւն յայտնեցին իրենց ամուս - նոյն, հօր եւ մեծ - հօր՝ ԽԱՉԻԿ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ մահուն առթիւ :

× Այս տխուր առթիւ իրենց հօր յիշատա - կին, Տէր եւ Տիկին Վահան Նաւասարդ - եան 400 Ծ. կը նուիրեն «Յառաջ»ի բար - զաւածման :

ՓՈՒԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՍԿԻ

Յարութիւն Պատմաբանի յիշատակին, փոխան ծաղկեպսակի Յակոբ Երանեան կը նուիրէ 400 Ծ. Սամուէլ - Մուրատեան վարժարանին (ստանալ «Յառաջ»էն) եւ 100 Ծ. «Յառաջ»ին :

COMMUNIQUE
L'ouvrage de
ARTHUR BEYLERIAN
«Les Grandes Puissances
L'Empire ottoman et
Les Arméniens
dans les Archives Françaises»
(1914 - 1918)
préface de Jean-Baptiste DUROSELLE
Membre de l'Institut, Professeur à la Sorbonne
paraîtra le 15 Mai prochain

Ս. ՄԱՐԻԱՄ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ՆԻՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿՆ
ՀԱՆԳԻՍՍԻՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ
Նիսի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ, Կիրակի, Մայիս 1-ին կը պատարա - գէ եւ կը բարոյէ՝ ՄԵՐՈՎՐԷ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Հայրապետական Պատուիրակ Արեւմտեան Երազայի Պատարագի երկեցողութիւնը կը կա - տարուի Մարտիլի Ս. Սահակ - Մեարոյ երգչախումբին կողմէ, ղեկավարու - թեամբ՝ Սահակ Երմաղեանի :

Յետ պատարագի հացկերոյթի պա - տիւ Սերովբէ Արք.ի, Նիսի մէջ՝ ԾԵ ՍԻ - մոն ճաշարանին մէջ :

VISITE
du CHATEAU de VAUX-le-VICOMTE et de la Cité Médiévale de PROVINS
organisée par la Section Croix Bleue de Bagneux-Cachan le DIMANCHE 15 MAI
Participation : Voyage + Repas Gastronomique
140 F. pour les adultes
70 F. pour les enfants jusqu'à 6 ans (Transport en Car)
Rendez-vous :
- 8h. : à Bagneux devant «les 3 Cinémas»
- 8h.30 : Porte d'Orléans, devant la statue du Général Leclerc
Réservation obligatoire avant le 4 Mai.
Renseignements et inscriptions auprès de :
- Mme TOROSSIAN : 665. 13. 26 ou
- ANAIS STATION-BESNARD : 665. 04. 27
après 18h.
VENEZ NOMBREUX

URGENT
ՄՈՒՐՍ - ՌՍՓՍԵՆԵԱՆԻ
ՆՍՈՒԿԻՆ ԱՇՍԿԵՐՏԱՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
UNION DES ANCIENS ELEVES
MOORAT RAPHAEL
Recherche pour le collège Samuel Moorat - Sèvres - 2 maîtres d'internat.
- De formation scientifique (actuellement étu - diant ou non).
Pratiquant parfaitement l'arménien et le fran - çais, ils devront assurer à tour de rôle un ser - vice de surveillance d'études de 13h. à 17h., de 17h. à 20h.
Adresser les candidatures avec C. V. avant le 25 Avril à Mr. Edouard Der Hagopian :
62, rue du Colonel Rochebrune
92380 GARCHES

PROJECTION
Le DIMANCHE 1er MAI à 16h.30 précises
aura lieu une projection de diapositives commentées :
«TEMOIGNAGE DE NOS VESTIGES ARMÉNIENS EN TURQUIE»
La projection aura lieu à l'École TEBROTZASSERE :
1, bld. du Nord — 93340 LE RAINCY
tél. 381. 01. 72
ENTREE GRATUITE

PROMOTION EXCEPTIONNELLE
ALLER RETOUR
30 7 ou 21
avril mai
PARIS
ATHENES
PARIS
VOL UNIQUEMENT
990 FF
Réservation d'Hôtel sur demande
INSCRIPTIONS :

ANITA TACHDJIAN ARPI BODURYAN
au 296 37 70
*
POUR TOUT AUTRE RENSEIGNEMENT ET SEJOUR EN GRECE
DEMANDEZ NOTRE BROCHURE «LA GRECE A LA CARTE»
AUPRES DE : VOYAGES VACANCES AU SOLEIL
5, PLACE ANDRE MALRAUX
75001 PARIS
TEL. 296 - 37 - 70
Lic. 1539

Հ. Բ. Ը. Մ.
ՀԱԵԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
UGAB
Sous la Présidence d'Honneur de Monsieur Nourhan FRINGHIAN
Président d'Honneur du Comité Régional de France de l'UGAB
Sous la Présidence effective du Docteur Edouard ATTAMIAN
Président du Comité Régional de France de l'UGAB
JOURNÉES DU CENTRE CULTUREL
ALEX MANOOGIAN
au profit des œuvres culturelles et sociales de l'Union
Samedi 30 Avril et Dimanche 1er Mai
STANDS DIVERS
LIVRES et DISQUES ARMÉNIENS — LINGE DE MAISON
VETEMENTS D'ENFANT — CADEAUX de GRANDES MARQUES
ALIMENTATION — BRADERIE — MAROQUINERIE — BIJOUTERIE
MUSIQUE ARMÉNIENNE — ANIMATION — BAR — BUFFET
SAMEDI : à partir de 19h. 30 — Dîner à 20h. 30
DIMANCHE : de 10 heures à 18 heures — Déjeuner et goûter
Spécialités arméniennes préparées par les Dames de l'UGAB
Concours de tric-trac Dimanche à 10 heures
Téléphoner au 520. 03. 18 pour l'inscription
Le gagnant recevra une coupe
Stands de jeux pour jeunes
118 rue de Courcelles, Paris 17e
Tél. : 227. 12. 26
Autobus No. 30 et 84 — Métro : Courcelles
Venez passer le weekend du 1er Mai dans une ambiance de fête

LE NUMERO : 3,00 F   **Fondateur: SCHAVARCH MISSAKIAN**   58° ANNÉE — No 15.423

ՅՈՒՐԲ ՄԱՄՈՒԼ

ՊԱՊԸ, ՀԱՅՅ. ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԵՒ... ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹԻՒՆ

ԽՍԲ. «Քերճիման»-ի (Ապրիլ 21) բարգամնարար ներկայացումը այս յոգամոր լույս չէ առնալով «Երբեք չկանք» սիւնակի մը մէջ, այն շարագրուած է մեծ լրագրեամբ բրկուն Կեօզի կողմէ: Եստ ըստ չկայ ըսելիք, անշուշտ, այնքան «լրատեղեկ» յոգուածի մը մասին, ոչ այ անոր հեղինակին, որ ըստ երեւոյթի վայր չունի ծիծաղելիք: Կուտամի որպէս «լրատեղեկ»...

Մի խոսքով... Եստ ըստ չկայ ըսելիք, անշուշտ, այնքան «լրատեղեկ» յոգուածի մը մասին, ոչ այ անոր հեղինակին, որ ըստ երեւոյթի վայր չունի ծիծաղելիք: Կուտամի որպէս «լրատեղեկ»...

«Ապրիլ 15-ին Վատիկանի մէջ հանդիպում մը տեղի ունեցաւ: Միջկողմեցաւ կան անհատականութիւններ, որոնք զոյգութիւն ունէին մինչ և հիմա, հարթուցանելու մասին խօսեցին, և Հայոց եկեղեցիին վերջ երկրորդ ամենահին հայկական եկեղեցուն պետք Սարգիսեան, հանդիպում ունեցաւ Պապին հետ: Իրենց խօսակցութեան նիւթը կազմեց Ռուսիոյ և Լիբանանի հայութեան ապագան: Ինչպէս ծանօթ է, Լիբանանի Հայերուն ձեռնամուկութեանը կաթողիկոս արգէն Տալի. անարեկազօնեան զլրատու դաշտը կաթողիկէ Հայերն են: Թրքահայերը մեծ մասով, մանաւանդ Անատոլիոյ Հայերը, կուտարչական են: Ծրանսա եւս որպէս կաթողիկէ երկիր մը յայն մասնակցութիւն կը բերէ անարեկազօն այս արարքներուն:

«Անտեղի է նոյնիսկ աւելցնել թէ Պապին ու Կաթողիկոսին այս հանդիպումը բարձրակարգ դիտարկում էր իրենց: Բարձրակարգ Պապը երկրի մը նախագահ է, Վատիկանի նախագահը: Նախագահը աշխարհի միակ եկեղեցական պետութեան, եւ այս հանգամանքով, ներկա յայտնուելու ունի Անպարտի մէջ, ինչպէս թուրքի ալ Վատիկան:

«Եւ ինչպէս կը յիշենք թուրք, Պապին մաս պատմական թիւրքը դեպքաններ յարձակումի կէտարկուած են. այս ոչ թէ դեպքան մը, դեռ պատմանք... այսպէս 1977 Յունիսի 9-ին Թահա ձարքմ թուրքը դեպքանը, նահատակուած է հայ անարեկազօն յարձակումին հետեանքով, հարկիչներ որոնք Սարգիսեան էֆէն-ի համախոհներն էին կը կաղնէին: Իսկ 1980 Ապրիլ 17-ին դարձեալ Սարգիսեան էֆէնի զլրատուրը համայնքին անարեկազօն կրակ բռնակով վերադարձին Վատիկանի մեր դեպքանը եւ պահակ ստակարգը:

«Յը կարծեմ թէ էքսքէճեան եւս որ պիտուի ներկեց Անպարտ, Էսքէնտազի օրակարգը, կը պատմանք Սարգիսեան էֆէնի համախոհները: Միջկողմեցին անարեկազօնը չէ բուսականացած միայն թափանցելով Վատիկանի դիւանապետական մտքներին: Պապը, այլեւ Պապը հայկական յարձակումին: Արքան որ Պապը երկրի մը նախագահն է, աւելի կարեւոր է սակայն իր կրօնաւորի հարձակումը, եւ այս պատճառաւ ալ ինք վարուելու էր «Երեստեղեկան ողորմածութեան» զգացումով: «Միջկողմեցին անարեկազօնեան» դէմ: Գոնէ Լիբանանի հայկական եկեղեցու պետին դէմ, այս հանդիպումին ընթացքին իր խղճի ծանցը բարձրացնելու էր թուրքերու դէմ ճիշդութեանը ցեղատեսակութեանը դէմ: Սակայն յորին տրուելու ձեռքն յայտնի կ'ըլլայ թէ Պապը ընդհատական, այս խնդրին առնչութեամբ նոյնիսկ պատմական իրողութիւններէն դուրս ընթացք մը բռնէ:

«Այս մէկը, յարգելի Պապին դիւանապետին է: Արգէն վաշխառութենէ սկսեալ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՒՈՎ

ՄԻԹԵՐԱՆ ՀԻԼԻՍ - ՓՈԻ - ՔՐՈՒՆ ԿԱՄԱՐԱԾ ՉՐՃԱՎՈՅՈՒՄԻՆ ԸՆԹԱՅԵՐԻՆ, ԸՍՏՈՒՄ ԵՐ ԱՐՈՒՄԱՆՆԵՅ, ՈՐ ՀԵՆՈՅԹ ԹԷՎ ԹԵՂ ԶԱՊԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՅ, ԻՐԸ ՈՒ ԱԵԼՅՈՅՐ:

«Կը ստանձնեմ պատասխանատուութիւնը խտակցութեան ծրագրին: Չեւք անըտեղ ժողովները, բազմաթիւ պարագաներու մէջ, եւ թելուգրած եմ: Ինքզինքս կը դրամ պատմական պատասխանատուութեամբ մը լրագորուած եւ հպարտ եմ ասով: Ինչ ալ պատահի, կը ստանձնեմ զայն, պէտք է գլխաւ ապիկա»: Հակառակ անոր որ հիւսիս ընկերակազմակերպ մը կը նկատուի, Միթերան ողջուններէն զատ սուրունցի եւ բողոքի ցոյցի ալ արժանացած է:

ՊՐԸԹՈՆ ՀՈՂԱԳՈՐԾՆԵՐԸ Փարիզ իման, երեքշաբթի, որ բողոքելու համար: Ծանօթ է, որ Ռոքսը չկրցաւ համոզել զերման իր պաշտօնակիցը, որ տեղի տայ Պրիւսիոյ փողովին մէջ: Ծրանսացի հոգաբարձուները ըստ ոմանք իրաւունք ունին, ըստ ուրիշներու՝ (Ի չարս որոնց ձեռնաստ մէկը, յանձնի Հողագործութեան նախիկին նախարար՝ Էմիլ Բրէսսոնի...) մէջ: Հարցը կը վերաբերէ մանաւանդ խողի յոյն ղրաւումներուն: Ենթահի համալիչող գումարներուն, որոնք մէ կը նպաստաւորուին դորաւոր զբամ ունեցող Պետութիւններ, ներածուած խողը աւելի աժան կը ծախուի Ծրանսա, քան՝ տեղականը:

ՓՈՐԹՈՒԿԱՂԻ մէջ. Մարիս Սուրբէն կրկին իշխանութեան զուրկ պիտի դայ, թէեւ իր - ընկերակազմակերպ - կուսակցութիւնը բացարձակ մեծամասնութիւն ձեռք չձգեց: Միեակներու յեղափոխութենէն ի վեր, Փորթուկալ երեսփոխանական 10-րդ ընտրութիւններուն ձեռնարկեց, կանխահարգէն Սուրբէն, որ 36%-էն քիչ աւելի ձայն ապահովեց պարտի խտան դաշինք մը կազմել, սոցիալ - դեմոկրատներուն հետ, վստանդի կը մերժէ համայնականութիւնը հետ գործակցիլ, զանոնք Մոսկուէն տեսակ առուտուրով իր հարստութիւնը օրէ օր կը նստաւարելուն պատճառաւ իր վարկերը հետադարձ կը կորսնցնող պատկանութեան ապագային մասին մըտահոզուի մեկի չիլինք: Մենք միայն մեր ցան է որ կ'արտաշայտենք: Միայն թէ ներկայացուցիչներ փոխանակած երկու երկիրներէն միւսը մենք ենք, արեւօք Վատիկանի այս ընթացքին դէմ ինչ պիտի ըլլայ կեցողութեամբ մեր Արտաքին Գործոց նախարարութեան: Անպայման պետք է նկատի առնուին այս դաւերը արտաքին գործոց պատասխանատուներուն կողմէ, որոնք վճարած են հայկ. անարեկազօնեան ներքին խտանները թափանցել:

«Սա կէտը պէտք է մոռնալ թէ Լիբանանի մէջ այս խնդիրները տարբերութեան հայկ. եկեղեցի պետը Սարգիսեան շատ աւելի աղղղեցիկ է քան՝ ձեռնարկէ: Այս կարգի հանդիպումներ, խտակցութիւններ, պատասխանութիւններ անխտափելիօրէն կ'ուսնան իրենց արգիւնքը գործնական գետնի վրայ: Ուշադրաւ պարագայ մըն է նաեւ այն, թէ այս հանդիպումը տեղի ունեցած է Ապրիլ ամսուն մէջ, որ հայկ. անարեկազօնեան սաստեղանալու շրջանն է: Ու բոլոր այս բաները կը պատահին ամէնուն աչքին առջեւ, ինչպէս որ: Հարկ չկայ հարցնելու, բացելու, բաժնելու է արթուն ըլլալ ու արթնարթ...

«Պապին ներկայացուցիչը Անպարտ է... «Վատիկանի թուրք գետապաններ կան... Թուրք գետապաններ կը սպաննուին: «Պապը տեսակցութիւն կ'ունենայ հայկ. անարեկազօնեան պատմական բեմադիրներուն հետ: Եւ մեր Արտաքին Գործոց նախարարութիւնը բացատրութիւն չի պահանջեր»:

կուսի շատ հլու - հնազանդ նկատելով: Ամէն պարագայի մէջ, այս յարգանակը «թունաւոր նուէր» մը կը նկատուի Սուրբէնի համար, որ անտեսանալի ամէնէն ծանր վիճակներէն մէկը ունեցող Պետութիւնն է: Դրամահոսութիւնը 25%-ը կ'անցնի, գործարկութիւնը այնքան ծանր է, որ Փորթուկալ աշխատաւորի ամէնէն մեծ արտադրը դարձած է, մինչ արտաքին պարտքը 13 միլիար տուար է: Հինգի ԻՄԱՍՏՈՒՆԵՐՈՒ յանձնարումը մը, զոր նշանակեց Միթերան, պիտի ջանայ ելք մը դնել հիւանդանոցներու բոսթիկներու գործազուլին, որ կը շարունակուի հակառակ այս կարգադրութեան:

Հիթլերի օրագրին «Թերթօնը» կը շարունակուի եւ երթալով կատաճելի կը նկատուի անոր վաւերականութիւնը: Եթէ լուր լրագրողը որ «զատած» է այս անտիպը, մասուլի ասուլիսով մը չկրցաւ համոզել: Անկրկացի պատմաագէտը, որ սկիզբը հաստատած էր վաւերականութիւնը յետ քայլ ըրաւ: Այս նշանաւոր օրագիրը փոխադրուած կ'ըլլայ օդանավով մը, զոր Ամերիկացիք վար առած են ու «գրկուելով» ինքզինքը կը դնեն գոլիթիակարի արկղի մը մէջ, հասնելու համար ի վերջոյ Եթէ լուր աշխատակցին ձեռքը: Մեծ է դերը արեւելեան - Գերմանիոյ, այս գործին մէջ, քանի հոն է որ լրագրողը շատ ազատորէն դացած եկած է. տրուած ըլլալով որ բուն ալ-բիւրը հոն է: Այս առնչութեամբ, թեքտածանները նկատել կուտան թէ Փոքտամի մէջ յարուստ զբաւեցնելու մը կայ, որու մասնագիտութիւնն է նացի չինճու փաստաթուղթեր պատրաստել քիլոմէթրերով...: Միջիւններ կը խաղան եւ Եթէ լուր արգէն ծախքերը հանած է...:

ՓՈՒԹՊՈՒ

ԽՈՐՀՐԿԱՅԻՆ ԱԽՈՑԵՆՈՒԹԻՒՆ

«ԱՐԱՐԱՏ» - «ԺԱԿԻՐԻՍ» ԽԱՂԱՆ (*)

Խորհրդային բարձրագոյն խումբերու արտոյնութեան մը ցաւաբէրին «Արաբիստ» անվան անգամ է, որ կը հանդիպէր Վիլիւսի «Ժալլերիս»ին, որ նորեկ մըն է 46-րդ արտոյնութեան շարքին մէջ: Առաջին շորս հանդիպումներուն վել-նիւցիները ոչ մէկ պարտութիւն կրած էին եւ ոչ մէկ զնդակ թողուցած իրենց բերդէն ներս: Հետեւաբար, երեսնի մէջ իրենց խաղարկութիւնը «Արաբիստ»ի դէմ առաւելաբար եղած է պաշտպանողական եւ զրեթէ ոչ մէկ նախաձեռնութիւն առած են կը նշանակելու: Այս ոճին դէմ Երեւանցիները ցուցաբերած են յարձակողական խաղարկութիւն մը, սակայն երկարատեան կարեւի չէ եղած արգիւնքը մը հասնել: Առաջին կիւսարիցին, Նազար Պետրոսեանի եւ Բարկեան Մելիքեանի ջանքերով նպաստաւոր քանի մը պահեր ըստեղծուած են մրցակիցի բերդին առջեւ, սակայն «Ժալլերիս»ի բերդապահը յաջողած է փրկել իր բերդը ստույգ վտանգէ: Երկրորդ կիւսարիցին հակառակորդները անցած են աւելի կրու պաշտպանութեան, իսկ երեսնցիները բազմապատկեան իրենց յարձակողական գործողութիւնները եւ վերջին պահուն՝ Խորհի Յովհաննիսեանի նախաձեռնութեան հինգերորդ կողմ նշանակուածով կը գլխաւորէր լաւագոյն ուժարկուններու ցանկը (մոսկուացի Պետրակովի հետ):

(*) Խաղին արդիւնքը տուած է իմի գետալ» Նախիլ 19-ի թիւով:

«ՅԱՌԱՋ» - Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԱԱԿԵՐԸ

Ինչպէս զբամ էինք, անցեալ ամիս իսկ, 1981 Հոկտեմբեր մէկէն ի վեր «Յառաջ» անփոփոխ պահած է բաժանորդագրութեան իր սակերը՝ հակառակ յարածուն յաւելումներուն, զորս կրեց թերթին վարչութիւնը թուղթի, աշխատավարձի, ընկերային եւ պետական տուրքերու, առաքման, երկարապահութեան եւ այլ գանազան մարդերու մէջ: Պարզ է որ «Յառաջ» չի կրնար նոյն ձեւով շարունակել, եր տեղական իր պաշտօնակիցները բազմաթիւ յաւելումներ կատարեցին նոյն ժամանակաշրջանին:

Ուրեմն Մայիս 2-էն սկսեալ «Յառաջ»-ի բաժանորդագրութեան նոր սակերն են.

Ֆրանսա	
Տարեկան	400 Ֆ.
Վեցամսեայ	210 Ֆ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	
Տարեկան	450 Ֆ.

Մինչեւ Մայիս 2, մեր բաժանորդները դեռ կրնան օգտուիլ ներկայ սակերէն, փակելու համար իրենց առկա հաշիւները կամ նորոգելու իրենց բաժանորդագրութիւնը:

Շնորհակալութեամբ Վարչախումբ «ՅԱՌԱՋ»-ի

ԽՈՐՀՐԿԱՅԻՆ ԱԽՈՑԵՆՈՒԹԻՒՆ

Բ. ԳԱՍՏԱՐԳԻ ՄՐՅԱՇԱՐՔԸ ՍԿՍԱԾ

Ապրիլ 20-ին սկսան Խորհրդային ԽՍՀՄ-ի Կարմիր Նշանակաւոր Բ. Գաստարգրի արտոյնութեան մրցումները, որուն մասնակցող ախոյնները բաժնուած են 9 խմբակներու:

Իններորդ խմբակին մաս կը կազմեն Հայաստանէն չորս խումբեր՝ Արտաքին «Կոտայք»ը, Լեհիստանի «Շիրակ»ը, Հոկտեմբերեանի «Սպարտակ»ը եւ Արտաշատի «Օլիմպիան»ը: Ծանօթ է, որ վերջին տարիներուն Արտաքինցիները հակառակ իրենց արձանագրած բազմաթիւ յաջողութիւններուն, չկրցան Ա. գաստարգր անցնիլ: Ընթացիկ մրցաշրջանին խումբի գլխաւոր մարզիչ նշանակուած է Յ. Վերանան: «Կոտայք»-ի կազմին մէջ անուան են նախկին «Արարատ»ցի Ս. Պետրոսեան, Հոկտեմբերեանի «Սպարտակ»էն Ա. Մոսկոսեան եւ Գ. Երիզարեան: Այս մրցաշարքին կ'անկիւղուի «Կոտայք»էն, իր բովանդակալից խաղարկութեամբ պատուոյ տեղ զբաւել արտոյնութեան մէջ:

Անցեալ տարի իրենց երկրպագուններու յոյսերը արդարացուցին Լեհիստանի «Շիրակ»-ի մարզիչները: Այս տարի խումբի գլխաւոր մարզիչ նշանակուած է Ա. Ազատեան: Յետապահ Ս. Կարապետեան փոխադրուած է «Արարատ»-էն: «Շիրակ»-էն հանդէս կուգան Յ. Աւետիսեան, Ա. Մելիքեան եւ Յ. Յարութիւնեան:

Հոկտեմբերեանի «Սպարտակ»-ի կազմը պահպանուած է նոյնութեամբ: Հակառակ անոր որ Սպարտակցիները ուշ սկսած են նախապատրաստական շրջանը, այսուհանդերձ, տեղի ունեցած քանի մը հանդիպումները ցոյց տուած են, որ խումբը պատրաստ է պայքարելու բարձր տեղերու համար:

Արտաշատի «Օլիմպիան»-ի գլխաւոր մարզիչ նշանակուած Ա. Հովհաննիսեան: Խումբը անցեալ տարի մրցաշարքին յաջողութիւն չզգաւ, հետեւաբար այս տարի ամէն ջանք ի գործ պիտի դնէ բարելաւելու համար 1982-ի ցուցանիշները:

ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԵԱՑ

ՄԵԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

(Բ. Է. Վերջ)

Աշոտ Երկաթի ազատագրական պայքարի յաղթական դարձրեց Երկար ատեն շնորհ արար բռնակալները: Ատրպատականի կուսակալները շուրջ հարիւր տարի չէին համարձակեւ զէնք բարձրացնել Հայաստանի վրայ: Պետական դաշինքով կարգաւորուած էին յարաբերութիւնները Բելգիաների հետ եւ ներքին կեանքին մէջ ալ հաստատուած էր սեւական խաղաղութիւն մը: Բագրատունեաց զահա- կալին անմտնեղ կերպով կը հպատակէին նախկին կեղծողնախոյս ուժերը՝ հայ աւատաւոր այն թագաւորութիւնները, որ Արաբներու խռոնակելէ ձեռքով ստեղծուած էին Վասպուրական եւ Սինկիք, Փարսաս ու Տաշիր:

Աշոտի յաջորդ Արասի (928 - 953), ապա անոր յաջորդ Աշոտ Գ. (953 - 977) եւ յատկապէս, ապա երրորդ Գագիկ Ա. (977 - 1020) զահակաւորութեան տարիները յարաբերական անդորրի ու հարուստ բարգաւաճման շրջան եղան Հայաստանի համար: 961-ին երկրի մայրաքաղաքն ու թագաւորանիստը դարձաւ Երասխի աջ ափին, հինաւուրց Անի բնակավայրի տեղը բարձրացած Անի բերդաքաղաքը: Բագրատունի թագաւորներն ու անոնց կնիւկները մինչև իրաւունք կորցնելու մրցէին իրարու հետ՝ երկրի տարբեր նահանգներու մէջ կառուցած իրենց փառահեղ շինութիւններով՝ եկեղեցիներով ու վանքերով, զվեակներով ու հիւրանոցներով, կամուրջներով ու կարաւանատուներով: Թագաւորներն ու անոնց պարագաները, ստորադաս իշխաններն ու զորավանդները կը հիմնէին ու կը հովանաւորէին հոգեւոր - մշակութային կեդրոններ, ինչպէս՝ Հաղպատ ու Սանահին, Հաղարծին ու Հոռոմոս, Կեչառիս ու Մակարափանք, Տաթև ու Դաքիվանք եւ ուրիշ բազմաթիւ վանական համադրոյթներ, որոնք յետագայ դարերուն իրենց տանիքներուն տակ բորբոք պիտի պահէին մեր ազգային մշակոյթի, գիտութեան ու դրական արժեքներու անմար կրակը:

Սակայն այս դարաշրջանի թաղն ու պատկը, որ Բագրատունեաց տոհմի փառաց յուշարձանն է նոյն ատեն, ելաւ Անի մայրաքաղաքը՝ ճարտարապետական իր կոթողներով, տարանցիկ առեւտուրի ու արհեստներու, մշակութային բազմաճիւղ կեանքի իր անմարնիթաց ու անդերազանց վերելքով:

Հինէն ի վեր Բագրատունեաց ժառանգական տէրութիւնը Սպեր գաւառն էր

(Ճորոխ գետի հովիտը) հիւսիս - արեւելեան Հայաստանի մէջ: Հոն անոնք ունեցած էին իրենց բերդ - ամրոցները, որոնցմէ ոչ մէկը կրնային զահանդիստ դարձնել այն պատճառով, որ Սպերը հեռու էր միջնաշխարհէն, միւտ ենթակայ արեւմտեան ու հիւսիսային դրացիներու տապառակութիւններուն: Անվտանգել էր նաեւ Հայոց հին մայրաքաղաքներէն այն ժամանակ տակաւին կանդուն Դուինը, որ պարբերաբար կը տիրէին արաբական բռնապետութեան մնացորդ զէյլէմցի Շաղագեղանները: Ուստի, Բագրատունի առաջին թագաւորները իրենց գահը հաստատեցին Բագրատն, ապա Երազդաւոր, մինչև որ Աշոտ Գ. Ողորմած նախնարեց Անին եւ 961-ին զայն օժել տուաւ իբրեւ «թագաւորանիստ քաղաք Հայոց»: Օժման ձէսին ներկայ էին Հայոց բոլոր իշխանները եւ հողերու ստանդարտները: Հոն հաւաքուած էր բանակը: Հայրենակիցի իրաւունքով ժամանած էր Աղուանքի (Արցախ) Փրիլիպէ թագաւորը իր շքախումբով եւ կաթողիկոսին ու եպիսկոպոսներուն հետ: Մեծ շուքով Անանիա կաթողիկոսը Անին մայրաքաղաք օժեց, իսկ Աշոտը՝ շահնահ (արքայից արքայ), որովհետեւ անոր դերագահութիւնը կը ճանչնային Վասպուրականի, Աղուանքի եւ Սինկիքի թագաւորները: Աշոտի այս տիրուրը ընդունեցան Բելգիաների կայսրը, Արխանդերու թագաւորն ու գրքացի մասմեդական ամիրաթիւնները: «Եւ լինէր ուրախութիւն մեծ ամենայն տանն Հայոց, վրան զի տեսին նորոգելու պատրու թագաւորութեան աշխարհիս Հայոց՝ ըստ առաջին հարցն» (Մատթէոս Ուռահայեցի):

Թագաւորանիստ Անին կառուցուեցաւ ու բարգաւաճեցաւ շատ կարճ ժամանակէն մէջ: Կամարակներու օրով (Շիրակը աւելի վաղ ժամանակներուն անոնց տէրութիւնը եղած է) կառուցուած ամրոցը վերակերտուեմբէ կաք դարձաւ քաղաքին միջնարկը, իսկ նոր ծառայած շինարարական դարձի սքանչելի արհիւքները՝ բնակելի թաղամասեր, պալատական շինութիւններ, արհեստանոցներ, առեւտրական տուներ եւ այլն, առնուեցան նոր կառուցուած երկշարք պարիսպներու մէջ, որոնք կ'երկարէին Արխանդերու ձորէն մինչև Անի գետակի ափը: Այս պատարագարքի ներսն ու դուրսը կը պարուակէին Անիի հաշակաւոր «հարսնակէղ» եկեղեցիները, որոնցմէ կանգուն մնացած ըսնի մը օրինակներ այսօր

վկայութիւնները կը հանդիսանան այդ դարու Հայոց շինարարական հանճարի աննայնթաց փայլատակումներուն:

Անիի բարգաւաճումով պայմանաւորուած էր նաեւ երկրի մեծ վերելքը մշակութային բոլոր մարզերուն մէջ: Մայր կեցան գիտութիւնները, ստեղծուեցան մատենադարան թանկազին երկեր, որոնց կարգին՝ Յովհաննէս կաթողիկոս Դրասխանակերտցիի, Ասողիկ Տարօնեցիի, Թովմա Արծրունիի հրատարակած «Երեսնամեակ» էր, որ թուղթի արտադրութեան արհեստանոցներ բացուեցան Անի եւ այլուր, եւ մտաւորական կեդրոններու մէջ նոր թափով դարձան Հայոց պրոչիւրն ու մանրակարգութիւնը:

Տնտեսական, շինարարական ու մշակութային վերելքի հետ միասին կը բարձրանար նաեւ երկրի քաղաքական հեղինակութիւնը: Բագրատունեաց թագաւորութեան ըսնի մը ճիւղեր, որոնք նոյն տոհմի պայազատներու նախածնունդն էին, կը բարգաւաճէին Տաշիր - Չորագետի մէջ, Տալի, Տարօն եւ Վրաստան: Տաշիր - Չորագետի ափերը իրենք զիրենք կը համարէին Աղուանքի թագաւորների, ըսնի որ կը տիրայեալէին արեւմտեան Աղուանքի հողերուն եւ իրենց հովանին տարածած էին անգլյուկուրեան երկրի պետական կազմաւորումներուն վրայ: Պատմական աղբյուրներու անհերքելի տուեալներով փաստուած է, որ հայ Բագրատունիներէն սերած է նաեւ վրաց Բագրատունի թագաւորութիւնը, որուն առաջին զահակալները՝ Անիի թագաւորներու աջակցութեամբ, վերջ տուին Վրաստան բոյն դրած արաբ կառավարիչներու տիրապետութեան, միայնցին երկրի տարանջատուած մարզերը եւ հիմնեցին հզոր թագաւորութիւն մը, որ անխախտ պիտի պահէր յետագայ ինչ զարեւուր Վրաստանի բախտը: Եւ այսպէս Բագրատունեաց հին տոհմը իր գերիշխանութեան տակ առած էր ամբողջ Հայաստանն ու Անդրկովկասը: Տոհմակցական կապը նեցուկ էր տարբեր թագաւորութիւններու միացնող ջանքերուն: Դրացի ժողովուրդներու բազմաքննէր միասնաբար կուռիլ զուրպէն եկող թըշնամիներու դէմ: Այս միջոցում մէջ ստեղծուած է Անդրկովկասի ժողովուրդներու հին եղբայրութեան մասին այն զբոյրցը, զոր գրի առած է Վրաց պատմութեան («Քարթլին - Յիւդիբերայի») ժամանակագիրը: Այդ զբոյցին համաձայն, թորոզմի ութ զաւակները՝ Հայոս, Գարթլոս եւ միւսները, որոնք կը կառավարէին Հայոսի կողմէ եւ կը խօսէին հայերէն, համերաշխ ընտանիք մը կը կազմէին եւ այդ կուռ համերաշխութեան համար սարսփելի չէր արտաքին ոչ մէկ թշնամի: Այսպիսով զոյցին հիմքը, անկասկած, Անդրկովկասի ժամանակի քաղաքական վիճակն էր: Անի - Շիրակի Բագրատունի թագաւորութիւնը էր երեք բնիկ տիրակալութիւններու արմատը, ամէնուն համար երազելի վիճակ էր դրանցի ազգերու համերաշխ զինակալութիւնը, որ կը փչէր օտար բռնակալ բանակները: Անի - Շիրակէն «Երեսնամեակ» ներշնչուած ջանքերը կը տանէին դէպի հոյսա-

կայ կառուցում մը, որ է՝ հաւաքել խմբել կովկասեան բոլոր ցեղերը մէկ եւ ընդհանուր քաղաքական յարկի տակ ներգաղտնեղ աննոց կեանքն ու դրձունքն անբախտահար համագործակցութեան եւ համերաշխութեան գետին վրայ, Բագրատունի ծառի հովանիին տակ» (Ս. Արոնց):

Սակայն քնացած էին հին թմամբները, որոնք թէնով ու խաղաւանջով կը գիտէին իրենց աչքին առջեւ բարձրացող Բագրատունեաց տարբեր ճիւղերու համագործակցութիւնը: Դժբախտաբար, նոնց թշնամութեան պատուար պիտի դառնային նաեւ Հայոց թագաւորութեան ներքին անջատողական տրամաբանութիւններն ու աւատական մեղախորթութեան ստոր ատնչերը: ԺԱ. դարու վերջը Հայաստանի անկախութեան վրայ առաջ դրոյթներ կատարեց Հայոց Պետութեան հին ու նեղ հակառակորդ Բելգիաները եւ անոր իրենց օժանդակութիւնը ստանալու համար Պետրոս Գետաղարձ կաթողիկոսը, Վեստ Սարգիս զահակաւոր եւ Աղա Գ. Բագրատունի, որ ամէն կերպ կը շահար գահընկէց ընել իր երեց եղբայրը Յովհաննէս Սմբատ արքան եւ տիրան Անիի թագաւորութեան: Եւ Յովհաննէս Սմբատ, իր գիրքը ամբարնդելու համար Անին ու շրջակայքը կտակեց Բելգիանական արքունիքին, որ իրաւասէր պիտի դառնար անոր մահէն ետք:

Ահա այսպէս, երբեմնի հզոր թագաւորութիւնը, երկրի ներքին երկպառակութիւններու պատճառով, դարձած էր ամբողջ վաճառքի առարկայ: Իսկ Բելգիանական արքունիքը խաղաղակցի նպատակը կ'իրականացնէր ոչ թէ անկախութեամբ, այլ թայ առ թայ: Նախ նախ ձեց ու կայսրութեան մեղացուց Գաբրիել Բագրատունեաց իշխանութիւնը, ապա նուաճեց Տալի կիրակապատութիւնը (1001-ին): Անոր ալ յաջորդեց Վաստրականի Արծրունեաց թագաւորութեան տարածութեան իւրացումը (1021-ին) կարգը հասած էր Անի - Շիրակին: Անին մեռաւ Անիի զահակաւոր՝ Յովհաննէս Սմբատ, եւ անմիջապէս բիւզանդական զորքերը յայտնուեցան Հայոց մայրաքաղաքի պատերուն տակ: Անին տակ ելաւ պաշտպանելու իր ու Հայաստանի անկախութիւնը: Պաշտպանութիւնը վերակարգեց բաշ Ու հայրենասէր պարտապետ Վահրամ Պաշկաւանցի: Բիւզանդական զորքերը խայտառակ պարտութիւն կրեցին եւ ամբողջաբար հեռացան Հայաստանէն:

Անիի թագաւոր դարձաւ 16-ամեակ զարկ Բ. (1042 - 1045), որ փորձեց Բագրատունեաց երեքսցող դահր ամբարնդելի ներքին ուժերու համախմբումով Ան արքունիքէն հեռացուց ծախարան Վեստ Սարգիսը եւ Պետրոս Գետաղարձը: Քանի մը անգամ ջարդեց ու դարձեց Հայաստան թախանջած բելգիանական զորքերը: Սակայն այս յաղթական ճակատամարտերն իսկ Անին չկրկնեցին վերահաս կործանումէ: Բելգիանական արքունիքը, իր մօտ ծառայող Վեստ Սարգիսի ու Պետրոս Գետաղարձի խորհուրդով, դիմեց նոր խաղաղութեան:

ՍՈՒՇԱՅԱԾ

ՉՂՂՈՒՄ

ԳԱԳԻԿ ՅԱԿՈՒԵԱՆ

- Ի՞նչ է քո ասում ... ես իմ եղբօ՞րը...
- Ինչի՞ համար:
- Ներքեցէք, ես չեմ ուզում ձեզ վշտացնել...
- Դուք փնտռէք անյայտ կնոջը:
- Սամուէլին հետ եղել է իր մտերմութիւն՝ շիտակ ու ազնիւ մի կին - պատասխանեցի:
- Իսկ ո՞ւր է նա՝ այդ անկեղծ սէրը...
- Հարցաքննել էք նրան, - հեղինակում հարցրեց Ս.Ն.:
- Հարցաքննել եմ:
- Նա թերահասարակ է նայեց ինձ:
- Այո՛, այո՛, - կրկնեցի, - կինը հասարակ է, որ դէպքի օրը ինչ - որ մէկը զանդահարել եւ հարցրել է ձեզ, ո՞վ կը լինի զանդահարողը:
- Մի անսովոր հայեացքով Ա.Ն. չափեց

ինձ, ցանկացաւ ինչ - որ բան ասել, բայց լռեց:

- Ինձ ճիշդ հասկացէք, - շարունակեցի, - յանցագործութիւնը կատարուել է ձեր տանը, այն էլ ձեր հարազատի նը - կատամար: Ո՞վ պէտք է մեզ օգնի յայտնաբերելու յանցագործին: Զէ՞ որ այդ սեղ մենակ դուք էք ապրում: Կոնեակը թունաւորուած է՝ արձաթի նիթրաթի փոշով, իսկ կոնեակի շիշի վրայ յայտնաբերուել է նաեւ անյայտ տղամարդու մատնահետք: Դա նշանակում է, որ յանցագործութիւնը կարող էր կատարուել նաեւ նրա կողմից, որն անշուշտ ինչ - որ կապեր է ունեցել ձեզ հետ եւ ծանօթ է եղել ձեր տան կրումուտին:
- Ա.Ն. ձեռքի արիւղ շիշից ճակատը եւ սկիւնային նայեց ինձ:
- Ձեր նախկին ամուսնու մատնագրութիւնները, - շարունակեցի բացատրել, - չեն համընկել եւ նա դուրս է եկել «խաղից»:
- Եթէ դուք եւ դէպքի մասին յայտնուող կինը նոյնպէս դուրս էք գալիս «խաղից», ապա մտած է նիթրաթի, որ կոնեակի թունաւորումը կատարուել է դործով անյայտ անձի կողմից՝ ժամը տասնըրորսից տասնըններ սահմաններում: Գիտէի չի թունաւորուած միայն այն պատճառով որ գնուել է զբանից յետոյ:
- Դուք ի՞նչ դուր էք կատարուել իմ նախկին ամուսնուն, նա ազնիւ մարդ է: Մենք

ամուսնալուծուեցինք միայն այն պատճառով, որ ես երեխաներ չէի ունենում, - նկատեց Ա.Ն.:

- Արձաթի նիթրաթի փոշին օգտագործուած է արձաթի միւս միացութիւններին, լուսանկարչական նիթրեթի, հայելիների պատրաստման եւ արձաթապատման համար, նաեւ թիմիական անալիզում եւ բժշկութեան մէջ: Դուք այդ աշխատանքներին առնչուող ծանօթներ չուե՞՞ք:
- Ա.ի. ակնաբերները ասեւ մեծացան, հակառակ քրտնից, նա լռեց մի պահ եւ ապա մեղաւորի պէս գլխահակ ասաց.
- Կասկածում եմ մէկին, իմ ծանօթներից միայն նա է ընդունակ ... հիմա գլխի եմ ընկնում...
- Իսկ ո՞վ է նա, որտե՞ղ է աշխատում, շտապեցի ես:
- Աղջակունը չգիտեմ, հասցէն՝ նոյն պէս: Անուրը Մելս է, ասաց, աշխատում է հայելու արտադրամասում, որ պէս պահեստապետ: Ա.Ն. դարձեալ լռեց եւ ընկաւ մտքերի մէջ:
- Ե՞րբ եւ ինչպէ՞ս էք ծանօթացել խոբուրում եմ պատմել մանրամասն:
- Աշխատանքից յետոյ դուրս էի եկել, - շարունակեց Ա.Ն., կանգառում սպասում էի զբանագրորդի: Ինձ մօտեցաւ քառասունին մօտ մի տղամարդ: Բարեկեց: «Ես ձեզ չեմ մատանում», ասացի: Եւ Մելսն եմ, տարիներ առաջ բուժ-

ել եմ ձեր հիւանդանոցում, չէ՞ որ չում:

«Ոչ», - ասացի: Յետոյ ցանկութիւն յայտնեց ինձ ուղեկցել մինչև տուն: Եւ հրաժարուեցի: Թողեց հեռացուց:

Մի քանի օր անց երկրորդ հերթախմբից յետոյ ուշ երեկոյեան տուն էի գնում: Քաղաքում: Ծանապարհէի դէմ կայսր ցին երկու ջահել տղաներ եւ առաջին կեցին սուսնց աղմուկի իրենց յանգիստ ժամացոյցս ու սուսնից: Նայել շարժող ոչ ոք չկար: Մէկի ձեռքով բաց դռանը անկապեցի: Վախցայ օդուի վրէժին, մէկ Այդ պահին, չգիտեմ, որտեղից, մէկ յայտնուեց մի «Ժիլուրի» աւտոմոբիլ միջին դուրս եկա մէկը եւ համարակալուն մօտեցաւ այդ տղաներին, բռնեց իրենց իրար: Վերջիններս պոկուեցին փախան: Նրա համարձակութիւնից յետոյ ցած, ուզում էի շորհակալութիւնը շարժել, երբ նկատեցի, որ նա է: Եւ սկսեց պետեց մեր մտերմութիւնը:

- Ի՞նչ տղ ու ձեւ չէ փտասուի լու կրմատում, - նկատեցի:

- Այո, ես յետոյ միայն գլխի ընկալում ան կազմակերպել է հէնց ինքը: Անը դարձեալ լռեց եւ կաշկանդուած ինձ:

Ընտանեկան պարագաները եւ բարեկամները ցատկ կը ծանուցանեն՝ **ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՍՏԱՃԵԱՆԻ** մասը, որ պատահեցաւ Ապրիլ 10-ին, 77 տարեկանին :

Յուդարկաւորութիւնը կատարուեցաւ մտերմ շրջանակի մէջ, Ապրիլ 14-ին, Արնովիլի Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցին եւ մարմինը ամփոփուեցաւ ընտանեկան դամբարանը :

Որեւէ մտադր դրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իրբեւ այդ նկատելի :

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ
Տէր եւ Տիկին Պերճ Օտապաշեան (Գահրէ) 500 Ֆ. կը նուիրեն Սամուէլ Մուրատեան վարժարանին Հրանդ Միլանեանի յիշատակին (ստանալ «Յառաջ» էն) :

ՅՈՒՇԱՍՏԵՐ
ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Պանեէօ - Գաշանի մասնակցի ընդհանուր ժողովը Երկուշաբթի, Մայիս 2-ին, ժամը 20-30-ին, Տիկին Փափազեանի բնակարանը : Կը խնդրուի ընկերուհիներէն ճշգրտապէս ըլլալ :

Théâtre de Villefranche / Saône
Samedi 30 Avril, à 21 heures
Récital
ALEXANDRE SIRANOSSIAN
«l'Aventure Arménienne du Piano»
MIKULI — ELMAS — KOMITAS
KHACHATURIAN — HOVANNES
BABADJANIAN
organisé par le **RENOUVEAU ARMENIEN**
Entrée : 35 F. — Prix réduit pour groupes
Location au Théâtre à partir du 25 Avril
Téléphoner pour la vente des billets au :
(74) 65.21.67 ou 68.19.19
Et le 6 Mai à 21 heures au
Théâtre Municipal de Vienne
organisé par la M. C. A.

ԿՈՒՋՈՒՆ
Փլա մեքենայի վրայ վարժ գործաւորուհիներ : Ապահով գործ եւ լաւագոյն պայմաններ :
Դիմել .-
Ets. CALDIRAC
(M. Mihran)
65, rue Meslay, Paris 3^e
métro : Strasbourg - St. Denis

CET ÉTÉ PASSEZ VOS VACANCES avec la JAF

VOYAGE EN ARMENIE 3 SEMAINES du 6 Août au 27 Août DONT 17 JOURS EN ARMENIE PRIX : 4800 F.	VACANCES JAF A BOULOURIS (VAR) près St. Raphaël, à 50 m. de la plage du 10 Juillet au 31 Juillet PRIX : Pension Complète, 3 semaines 2940 F.
--	---

— Renseignements, inscriptions et documentation.— écrire à :
JAF 6, Cité du Wauxhall 75010 PARIS

SPECIAL MOIS D'AVRIL LA CAPPADOCE RESTAURANT ARMÉNIEN

OUVERT TOUS LES SOIRS DE 20h30 A L'AUBE SAUF LUNDI

Animé par la célèbre chanteuse grecque FOFI

au piano le chanteur arménien ARSEN

chanteur tzigane MINAS	groupe de danse FOLKLORIQUE
HARRIS LASCARIS	Bouzouki MICHAELIS

AUTOROUTE A4 — 1ère SORTIE — PONT DE CHARENTON BORD DE SEINE
67bis, QUAI BLANQUI, ALFORTVILLE 94140
RESERVATION **tél. 375.05.30**

Toute la Grèce et Chypre avec AIR GRECE

VOLS SPECIAUX ALLER-RETOUR

- Paris-Athènes	à partir de	1450 F.
- Paris-Héraklion	"	1600 F.
- Paris-Larnaca	"	2250 F.

PASSEZ VOS VACANCES 1983 A l'HOTEL CLUB PREVEZA BEACH EN GRECE

Une semaine en Pension Complète (vin compris), depuis: 2890 F.

POUR 15 PERSONNES PAYANTES LA 16ème EST GRATUITE

INSCRIPTIONS - BROCHURES :
LE VOYAGE EN GRECE
06, rue de L'Echelle (angle 248 rue Saint-Honoré), 75001 Paris
Tél. 260. 30. 20

Ս. ՄԱՐԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱՏԱՑԻՆ ԻՍՍ
ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՄԱՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ
Նիսի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ, Կիրակի, Մայիս 1-ին կը պատարագէ եւ կը քարոզէ՝
ՍԵՐՈՎՔԷ ԱՐԳ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Հայրապետական Պատուիրակ Արեւմտեան Եւրոպայի
Պատարագի երգեցողութիւնը կը կատարուի Մարտէյի Ս. Սահակ - Մեսրոպ երգչախումբին կողմէ, զեկամարու թեամբ՝ Պաշիկ Եւրմազեանի :
Յետ պատարագի հացկերոյթի պատիւ Սերովքէ Արք.ի, Նիսի մէջ՝ Եւ Սիւննի ճաշարանին մէջ :

VISITE
du CHATEAU de VAUX-le-VICOMTE et de la Cité Médiévale de PROVINS
organisée par la Section Croix Bleue de Bagnex-Cachan le **DIMANCHE 15 MAI**
Participation : Voyage + Repas Gastronomique
140 F. pour les adultes
70 F. pour les enfants jusqu'à 6 ans (Transport en Car)
Rendez-vous :
— 8h. : à Bagnex devant «les 3 Cinémas»
— 8h.30: Porte d'Orléans, devant la statue du Général Leclerc
Réservation obligatoire avant le 4 Mai.
Renseignements et inscriptions auprès de :
— Mme TOROSSIAN : 665. 13. 26 ou ANAIS STATION-BESNARD : 665. 04. 27 après 18h.
VENEZ NOMBREUX

ՏՕՆ ԵՐԵՒԱՆ Ս. ԽԱՉԻ
Կիրակի, Մայիս 1-ին Տօն Երեւան Ս. Պաշի, առաւօտեան ժամը 10-ին, Փոնտը - Երբիկ շրջանի Ծարվիէօ Ս. Երջայ Առաքելական Եկեղեցւոյ մէջ, պատարագ կը մատուցուի :
Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ՝ **ՉԱՐՎԻՔԷ ԱՐԳ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ**
Կը հրաւիրուին Փոնտը - Երբիկ Ծարվիէօ շրջանի հայութիւնը՝ ներկայ գտնուելու սոյն արարողութեան :

Հ. Մ. Ը. Մ. - ՖՐԱՆՍ
Հ. Մ. Ը. Մ. Ֆրանսայի Սկաւտութիւնը, որ արդէն ամիսներ ի վեր վերականգման ճամբուն վրայ է. կ'արդէն ձեր ուղարկութեան յանձնել հայկական սկաւտութեան անհրաժեշտութիւնը հաշտ գաղութէն ներս, ուր հայ աղջիկ ու տղան պիտի ունենան հաւաքական կեանք, ստանալով՝ հոգեկան, մտային և ֆիզիքական դաստիարակութիւն :
Ուստի ձեզմէ կը խնդրէ օժանդակել Հ. Մ. Ը. Մ. -ին ձեր գումարները դրդելով :
Ներկայիս պատրաստուելու կարգը լրացնելու միտումով, կ'ընդունուին 15-25 տարեկան երիտասարդ . երիտասարդուհիներ, որոնց սկաւտական անցում ունենալը պայման չէ :
Փափաքողները կրնան ներկայ գտնուիլ աշխատանքներուն, Իսի Լէ Մուլիան Հայ Մշակոյթի Տան մէջ, 45 ռիւ տը Սէֆանս, ամէն Կիրակի ժամը 11 - 14 :
Փոքրերուն աշխատանքները կը սկսուին Յունիս 5-ին :
Հ. Մ. Ը. Մ. - ՖՐԱՆՍԻ ՍՍԿՈՒՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԳ

G A L A
AU PROFIT DU **TEBROTZASSERE**

PROGRAMME
DANIEL BILALIAN
SURPRISE TEBROTZASSERE
MIN'S
TRIO DJIGUI
TRIO FERDI
LIZ SARIAN

Le spectacle sera présenté et animé par **TAXY**

LE 8 MAI à 16 heures 30 précises
AU **PAVILLON BALTARD**
94130 NOGENT SUR MARNE

POINTS DE VENTE :
PARIS :
ECOLE TEBROTZASSERE 1, bd. du Nord, 93340 Le Raincy tél. 381-01-72
LIBRAIRIE PALOUIAN 9, rue de Trévisse, Paris 9 tél.523-24-97
RESTAURANT EREVAN 26, rue Bergère, Paris 9 tél.770-85-81
Ets. BALTAIAN 27, rue Bleue, Paris 9 tél. 770-38-63
Ets. CHIRAG 26, rue de Trévisse, Paris 9 tél. 824-93-86
RESTAURANT YORGANT'S 33, rue de Bièvre, Paris 5 tél. 326-20-68
RAFFY Traiteur 60, rue La Fayette, Paris 9 tél. 770-12-92
Cabinet TERZIYAN 21, rue Lamartine, Paris 9 tél. 282-01-41
MARIEE DE REVE 94, rue de Cléry, Paris 2 tél. 508-51-36
ALFORTVILLE :
Café PHILIPPE 6, place Carnot tél. 375-61-35
ATLANTIC ELECTRONIC 241, rue Paul Vaillant-Couturier tél. 893-42-69
GARAGE DE LA SEINE 21, rue Victor-Hugo tél. 375-18-58
CLAMART :
Epicerie SEVAN 4, rue Lazare-Carnot tél. 642-16-07
TELE CONDORCET 175, av. Jean-Jaurès tél. 642-56-17
SARCELLES - ARNOUVILLE :
Alimentation générale NIGOGHOSSIAN 121, av. Henri-Barbusse tél. 985-04-46

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
ԱՊՐԻԼ
28
JEUDI
28 AVRIL
1983

ՀԱՐԱՇ

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE - OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS
DIRECTRICE: ARPIK MISSAKIAN

TÉL.: 770.86.60 — C.C.P. PARIS 15069-82 E
FONDÉ EN 1925 — 51027317 A R. C. PARIS

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսիայ: Տար. 340 ֆ. - Վեցամսայ: 180 ֆ.
Արևմտահայաստան: Տար. 400 ֆ. - Հասր: 3,00 ֆ.

ՕՐԱԹԵՐՔ

Հիմնադիր՝ ՇԱԿԱՐԾ ՄԻՍԱԿԻԱՆ

Fondateur: SCHAVARCH MISSAKIAN

58e ANNÉE — No 15.424

LE NUMERO : 3,00 F

88րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 15.424

ՕՐՈՒՆ

ԴԵՊՓԵՐԸ

ՓՈՐՈՒԿԱԼ

ՄԱՐԻՑ ՍՈՍՐԷՍ
ԻՆՉ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

Բաւական լեզի է ընկերվարական պա-
րապոետիկ համար այս յաղթանակը :
Ես անոր համար, որ բացարձակ մեծա-
մասնութիւն ձեռք ձգած չըլլալով, առան-
ձին ոչինչ կրնայ ընել, ապա անոր հա-
մար որ, ինչպէս գրեցինք, երկրին տըն-
տեսական վիճակը ազգա մըն է : Երես-
փոխանական այս նոր ընտրութիւններուն
արդիւնքները 36,3% տարին Ստաբիլի-
թիտի որ կը համապատասխանէ 99 աթոռի
փոփոխման մէջ, մինչ բացարձակ մեծա-
մասնութիւնը 126 է : Նորընտիր ժողովը,
ուրեմն այդ 99 ընկերվարականներու
կողմին ունի 72 սոցիալ-դեմոկրատ
(կեդրոն), 44 համախառն եւ 29 աջ :

Այս պայմաններուն մէջ, Ստաբիլ պար-
տի համախառն կառավարութիւն մը
կազմել կեդրոնի սոցիալ-դեմոկրատ
ներուն հետ, քանի չուզեր գործակցիլ
համախառններուն հետ : Ասոնց դիրքը
կայուն կը մնայ, ինչ որ ցոյց տուին այս
ընտրութիւնները :

Յաղթանակի մը ցնծութեան վայր-
կեանքին հետք, հարկ է, եւ Ստաբիլ
զիտակից է առողջ, ստանձնել պատաս-
խատուութիւնը երկրին ճակատագրին,
այսինքն՝ հոգեբար : Ընդհանուր տպաւո-
րութիւնը, այդ իսկ պատճառով, այն է
որ այս կառավարութիւնն ալ երկարակ-
ետի կը կրնար ըլլալ այնքան շատ եւ
Ստաբիլի առջեւ ցցուած խոչընդոտ-
ները :

Եթէ կեդրոնի (սոցիալ-դեմոկրատ-
ներու) - կուսակցութեան նոր ղեկավա-
րին (նախորդը՝ Էր Գաբրիէլը, որ շատ
փոփոխական էր մեռաւ 1980-ին ուր
Նախ արկածով մը) կարծիքն այն է թէ
զաղափարական գետնի վրայ, կարելի է
հասկնալ ընկերվարականներուն հետ,
որովհետեւ հիմնական տարակարծութիւ-
նը, որ կուզար մարքսիստ եւ հաւաքա-
կանապաշտ ըմբռնումէն դազրած է անոնց
ուղիներն ըլլալէ, կայ այլ փափուկ կէտ
մը : Սոցիալ-դեմոկրատները շատ դու-
րին իրենց «օրնական» դերին : Անհրա-
ժեպ են, բայց իրենց ձեռք իշխանու-
թիւն պիտի չըլլայ : Կայ նաեւ Մարիտ
Ստաբիլի անձը : Անցեալին ցոյց տուած
է որ երկրին ճակատագիրը վարելու շատ
առակ մէկը է : Եւ վերջապէս պարզ
միշտ համամիտ եւ Ստաբիլի գերբիւ-
հետ, այսինքն՝ գործակցիլ նախընտրա-
բար կեդրոնին հետ, բոլորովին խզելով
համախառններուն հետ :

Այս էր Փորթուկալի պատկերը, Չո-
րեքաբիթի առտու, երբ Ստաբիլ կ'ուզէր
Նախ լեզու գտնել ընկերային ուժերուն
հետ :

ՔԱՆՆ ՄԸ ՏՈՂԱԿ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ընդհ. - համադաշնակցու-
թեան (ՍԷ - ԺԷ - ԹԷ) հազիւ երեսուն
բանիով բաւած են, անդամարտեւելու
համար հեռատեսիլի երեք կայանները
Երեւանի օր : Արդարեւ ԷՄ - ԷԶ - ԹԷ-ի
(արտադրութեան Փրանս. ընկերութիւն)
Թեքսիլե կեդրոնին մէջ է, որ գործազու-
ղի որոշում տրուած է քանի մը հոգի
կողմէ, որոնք ի յառաջագունէ խնդրի
առարկայ կ'ընեն նոր ծրագիր մը, աշ-
խատութիւններու վերաբերեալ, որ գեո

րանակցութեան մէջ իսկ չէ : Նախարար
Ֆրիլու զարմանք յայտնած է, որ այսքան
փոքրաթիւ բանիողներ կրնան անդամա-
րտ ընել հանրային սպասարկութեանց
ամբողջութիւնը :

ՆԱԽԱԳԱՀ ՄԻԹԵՐԱՆ Փարիզ վերա-
դարձաւ Հիւսիսէն, բացատրելէ ետք
դժգոհ գիւղացիներուն թէ իրաւունք ու-
նին եւ կառավարութիւնը Եւրոպայի մը-
նայ ուղիով հանդերձ վճռած է տեղի
շտալ, երբ խնդրոյ առարկայ են Փրանս-
սայի շահերը : Ծանօթ է որ խնդրոյ ա-
ռարկայ են միշտ համակշռող գումարնե-
րը, որոնց չնորհիւ ներածուած միւս ա-
ւելի ածան է Փրանսայի մէջ : Գիւղացի-
ները կողտող են մասնաւոր գերմանա-
կան բեռնակառքերու մէջ դռնելով չէիւ-
կան խոզի միս, որ քիլօն 8 ֆ. 50-ի կը
ծախուի, երբ Փրանսայի գիւղացիին
11 ֆ. 50-ի կը նստի նոյն սպրանքը... :
Կապերպիտան երեսուն կը հանէր Չորեք-
շաբթի օր, որ համակշռող գումարներու
այդ գրութիւնը Փրանսայի հնարած են
1819-ին, պաշտպանելու համար Փրանսա-
կան արտադրութիւնը ընդդէմ ուսական
ցորենին... :

Հիթլիերի օրագրին «Թերթօր» կը շա-
բաթակալի միւս : Վերջին լուսարանու-
թիւններուն համաձայն, մաս մը վաւերա-
կան է ու մեծ մասը չիմուց : Ծախողը վա-
ւերականը ցոյց տուած կ'ըլլայ համոզի-
լու համար Երթալի թղթակիցը ու ետքը
չինձուն քաւած : Վաւերական բաժնին մէջ,
որ չէ հրատարակուած անվնաս բաներ
կան եղեր, մինչ հրատարակուած «զգա-
յացուցից» մասերը, բոլորովին կեղծ են :
Երթալի ծախած է նաեւ Արմէն Թայմս
եւ Մաչի : Նախ առաջարկուած կ'ըլլայ
Տեյլի Մէյլի, որ պայման մը դրած կ'ըլ-
լայ՝ վնասուց հատուցում չիմուց ըլլա-
լու պարագային ու Երթալ մեքթեր է... :
ՎԻՐՎԻՆՆԱՄ ՓԷՎՍՆԵՐ, ծնեալ Զի-
լիկերեան, այրին ուս յառաջապահ նը-
կարիչ Փեյվսի իր մահականացուն կըն-
քած է առջի օր եւ թաղումը կատար-
ւած Ապրիլ 26-ին Սէնթ - ժընքվիէ առ
Պուլայի ուսական գերեզմանատունը :
Ողբացելը քորն էր «Հայրենիք»ներու
խմբագիր Ռուբին Գարբինեանի :

ԵՐԵՒԱՆ ← ՓԱՐԻՅ
Հ Ե Թ Ե Տ Ի Գ

ԵՐԵՒԱՆ (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ, ԱՊՐԻԼ 21 - 22)
ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ 46-ՐԴ ԱԽՈՅԵՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԱՐԱՏ - ԴԻՆԱՄՍ ՄԻՆՍԿ ԽԱՂԸ (*)

Ապրիլ 19-ին, Երեւանի «Հրազդան»
մարզադաշտին վրայ «Արարատ» 0-ի դէմ
2 կէտով կը յաղթէր Մինսկի «Դինամօ»-ի,
որ անցեալ տարի ախոյեան հանդիսացած
էր Ռորս : Միութեան : Ուղիղ սկիզբէն
իսկ Երեւանցիները ծաւալած են եռան-
գուն գործողութիւններ եւ առաջին վայր-
կեանին Նազար Պետրոսեան սքանչելի փո-
խանցում մը ստանալով Ռորէն Յովհան-
նիսեանին, զորանոր հարուածով մը գըն-
դակը զրկած է հակառակորդի բերդին
անկիւնը, սակայն Մինսկի բերդապահ
հրազդով կրցած է փրկել իր բերդը : Այ-
նուհետեւ Բարկէն Մեյլիքեան մինակը
յայտնուած է բերդապահին առջեւ, սա-
կայն կորսնցուցած է կող նշանակելու
լաւ առիթ մը : Սքանչելի խաղարկութիւն
մը ցուցաբերած է նաեւ յետապահ Աշոտ
Սահակեան : 17-րդ վայրկեանին Ռորէն
Յովհաննիսեան զնդակը փոխանցած է
Ռորէր Գալստեանի, որ ուժգին հարուա-
ծով մը նշանակած է առաջին կողը : Հա-
զի երկու վայրկեան անցած, Աշոտ Սա-
հակեան յաջողած է 25 մեթր հեռուա-
րութեան գեղեցիկ կող մը նշանակել : Այ-
նուհետեւ երկու կողմերը, ամբողջ խա-
ղի ընթացքին, գանձապահ առիթներ ունե-
ցած են կող նշանակելու, բայց բոլոր ջան-
քերը ապարդիւն մնացած են եւ խաղը

ՅՈՒՇԱՏԵՐ
ԴԱՐՉԵԱԼ «ԵՍ»

Եթէ դիտնականները մեզի ըսեն, թէ
տասը, քսան տարի վերջ տիգրերը բնա-
դիտութեան մեծ աղէտի մը հետ դէմ -
յանդիման պիտի մնայ, կը ստականք : Կը
ստականք, որովհետեւ այդ թուականին
հաւանաբար մենք զեռ ողջ պիտի ըլլանք
ու մեր բաժինը պիտի ստանանք այդ ա-
ղէտէն :

Եթէ դիտնականները մեզի ըսեն, որ
քառասուն, յիսուն տարի վերջ մեծ վը-
տանդ մը պիտի սպառնայ ամբողջ մարդ-
կութեան, կը մտահոգուինք, կը սրտնե-
ղինք : Թէեւ գիտենք, թէ յիսուն տարի
վերջ մենք ողջ պիտի չըլլանք այլեւս,
բայց մեր գուակները կեանքի մէջ պիտի
ըլլան տակաւին : Այդ մտածումն է որ
մտահոգութիւն կը պատճառէ մեզի :

Բայց մեր դիտնականները եթէ մեզի
ըսեն, որ հարիւր, երկու հարիւր տարի
վերջ ամբողջ երկրագունդը դէմ - յան -
դիման պիտի մնայ կործանելու վտանգի
մը հետ, առիկա մեր մէկ ականջէն կը
մտնէ, միւսէն կ'ելլէ : Որո՞ւն հոգը : Այդ
վտանգը շատ հեռուոր վտանգ մըն է եւ
մեզ բնու չի հետաքրքրեր :

Ամէն անգամ որ վտանգի մը մասին կը
խօսուի, մեր «Ես» է որ յանկառ գլուխ
կը վերցնէ եւ պահ մը կը հարցնէ անձ -
կութեամբ : Ես ո՞ր պիտի ըլլամ, ի՞նչ
պիտի ըլլամ, ի՞նչպէս պիտի ըլլամ այդ
վտանգին դիմաց :

Անցեալները անջրպետային արուեստա-
կան արբանեակի մը խանգարուած կտոր-

ՄԱՐՉԵԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ
ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Ժողանով (Դոնեցկ) տեղի ունեցած դա-
սական ըմբռնարտի արջառաքելին, որուն
մասնակցած են 12 Հանրապետութիւննե-
րէ ակադիկները, 65 քիլօ ծանրութեան
դասակարգի ախոյեան հանդիսացած է
Վաչագան Աւետիսեան : Արծաթէ մետա-
լներ շահած են Պետրոս Ղազարեան (15
քիլօ), Սամուէլ Կիրակոսեան (52 քիլօ),
Իսկ Տիգրան Աղաջանեան (45 քիլօ) եւ
Արմէն Յովհաննիսեան (56 քիլօ) արծա-
նացած են պրոնզէ մետալներու : Պար-
ջին դասաւորման մէջ առաջին հանդի-
սացած է Ուկրաինի, երկրորդ՝ Դաշնակ-
ցային Ռուսիա, երրորդ՝ Հայաստան :

Պուլկարիա տեղի ունեցած «Ողիմպիա -
կան յոյներ» միջազգային մրցաշարքին,
48 քիլօ ծանրութեան դասակարգին մէջ
առաջին հանդիսացած է Արտաշատէն
Արծրուն Ասատրեան :

ՆՏՆԱԳՆԻՍԱԿ
Հոկտեմբերեանի մարզադաշտին վրայ
տեղի ունեցած են Յունան Աւետիսեանի
յիշատակին նուիրուած մրցումները,
մասնակցութեամբ 10 խումբերու : Աւար-
տականը տեղի ունեցած է Արմիանի «Կո-
տայք» եւ Ստեփանակերտի «Ղարաբաղ»
միջեւ : Արմիանցիները 1-ի դէմ 2 կէտով
յաղթելով ախրացած են բաժակին :

վերջ գտած է «Արարատ» յաղթանակով :

(*) Խաղին արդիւնքը տուած է ինք
«Յառաջ» Ապրիլ 21-ի թիւով :

ները պիտի իյնային երկրագունդին վը-
րայ : Գիտնականները բարդ հաշիւներ
կ'ընէին եւ կը ջանային ենթադրել թէ
ո՞ր հողամասին վրայ, երկրագունդին
ո՞ր կէտին վրայ պիտի իյնային այդ վը-
տանգաւոր կտորներն ու անոնց պարու-
նակած ռատիօգործօն նիւթերը :

Այդ լուրը առիթ մը եղաւ որ դարձեալ
դիտեմ հետեւեալը : Երկինքէն դաւլք
վտանգի մը դիմաց մարդիկ երկուքի կը
բաժնուին : Ոմանք խուճապի կը մատնե-
ւին, միւսները կը կարծեն որ աղէտը
ուղղակի իրենց գլխուն վրայ պիտի պայ-
թի, ուստի անտեղի միջոցառումներ կը
խորհին, թաքստոցներ կը փնտռեն : Ու-
րիշներ ալ անօրինակ անտարբերութիւն
մը ցոյց կուտան :

Սա ընդարձակ երկրագունդին վրայ
ուրիշ տեղ չմնաց, ի՞մ վրաս պիտի պայ-
թի այդ աղէտը, կ'ըսեն խնդալով :

Երկու պարագային ալ մարդիկ իրենց
«Ես»ին մասին է որ կը մտածեն այդ պա-
հուն : Քիչեր, շատ քիչեր միայն ուրիշ -
ներու հաշտին կը մտահոգուին հաւանա-
կան վտանգի մը դիմաց :

Տարիներ առաջ անսիրելիութիւն մը
ստեղծուած էր երկու ականաւոր գրող -
ներու միջեւ : Երկուքն ալ իրարու հաս-
ցէին դառն արտայայտութիւններ, կծու
ակնարկութիւններ կ'ընէին բարեկամա-
կան չըջանալներու մէջ : Մէկը միւսին
մասին կ'ըսէր հեղինակումով : Ես տասը բա-
սարդիւմ իրեն, անկէ վերջ ան երկու
տող չի կրնար գրել : Իսկ միւսն ալ կ'ը-
սէր առաջինին հասցէին. Ես անոր ար-
ղելեմ ինքն իր մասին խօսիլ, անկէ վերջ
բերանն անգամ չի բանար, ըսելիք բան
չի գտներ :

Իրականութիւնը այն է, որ այդ երկու
շատ արժեքաւոր գրողները հաւասարա -
պէս լեցուն էին իրենց «Ես»ով : Եւ իրենց
ամբողջ ճառագայտութիւնին ենթահողն ալ,
ակնադրիւրն ալ ձեռք իրենց այդ «Ես»ն
էր : Հոնկէ էր որ կը պոթիկար մէկուն
հմտութիւնը, միայն տաղանդը : Եւ եթէ
կ'ուզէիր իրենց հետ ըլլալ, զիրենք վա-
յելել, ստիպուած էիր ուրեմն սրբել ջու
սեփական ետը ու խանդավառութեամբ
յանձնուիլ անոնց ինքնապաշտամունքին :

Ինձի համար ամէնէն մարտիրոսակն ու
անհասկնալին հետեւեալն է : Ի՞նչպէս
կ'ըլլայ որ մարդիկ, նոյնիսկ ընկերու-
թեան մինչեւ վերին խաւերը բարձրացած
մարդիկ, յամառօրէն կ'աշխատին շուր-
ջիններուն ուշադրութիւնը միշտ կեդրո-
նացած պահել իրենց վրայ :

Անցեալ օր բարեկամ մը ինձի կը խօ-
սէր տիկնոջ մը մասին, որ կը տառապէր
նոյն հիւանդութեան : Ան կ'ուզէր որ ա-
մէն մարդ լարուած ուշադրութեամբ մը-
տիկ ընէր զինքը : Ասոր համար ալ գտած
էր իսկապէս շատ հանճարեղ միջոց մը.
Խօսակցութեան ընթացքին, հինգ կամ
տասը վայրկեանը անդամ մը իր խօսա-
կիցներէն մէկուն կը դառնար ու կը հար-
ցընէր .

Ի՞նչ ըսի :
Ձինքը մօտէն ճանչցող ո՞ր քաղաք -
վար խօսակիցը այլեւս քաջութիւնը կ'ու-
նենար ականջ չկախելու, մտիկ չընելու :

Սիրոյ ի՞նչ գեղեցիկ պատմութիւններ
ու տաղեր հիւսուած են «Ես եւ դուն»ի
վրայ : Բայց մե՞ղք որ «դուն»ին շունչն
ու հմայքը կարճատեւ կ'ըլլայ յաճախ
ու հեանքի մէջ ընդհանրապէս միշտ երկու
«Ես»եր են որ կը հանդիպին իրարու... :

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԻ ՀԱՅՈՑ ԵՐՈՒՍԱԳԵՄԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Վասպուրականի Հայրենակցական Միութեան հրատարակած, նախագահելու համար Միութեան հիմնադրութեան 60-ամեակին եւ յաղթական Հերոսամարտին նվիրուած տոնախմբութիւններուն, Ապրիլի 17 եւ 18-ին, Մարտէլի Հայ դպրոցը, պատեհութիւնը ունեցաւ վարչելու ներկայութիւնը Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքին՝ Եղիշէ Արք. Տէրտերեանի:

Գաղութին կեանքին ներս յիշատակելի դէպք մը, առաջին անգամ ըլլալով Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք մը պաշտօնական այցելութեամբ կը ժամանէ Մարտէլ:

Միտնի բարձունքին վրայ կանգնած Սրբոց Յակոբեանց վանքը կառուցուած Երուսաղէմի հին քաղաքի սրտին, սրբազան այն վայրերուն մէջ, որոնք բերած եղան քրիստոնէական վարդապետութեան եւ հաւատքին, 1311-էն ի վեր կը պատրուարէ Հայ եկեղեցւոյ նուիրակեցական Աթոռներէն մին՝ Երուսաղէմի Պատրիարքութեան Ս. Աթոռը: Եղիշէ Արք. Տէրտերեան պատմական այդ Աթոռին դահլիճն է 1960-էն ի վեր: Կրօնի այս հեծօրրանին մէջ, ուր ամէն ինչ համամարդկային է եւ համապարփակ, Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութիւնը, հայ ժողովուրդի փառապանծ եւ տառապալին պատմութեան երկայնքին, պահած է մեր հայրերու հաւատքը: Հայր իր հայեացքը ուղղած է շարունակ Երուսաղէմ: Ս. Յակոբեանց վանքի յարաբերութիւնը հայրերով ուխտաւորները քրիստոնէայ հայ սերունդներուն որոնք եկած հոն կենդանացնելու իրենց հոգեւոր եւ ազգային ուխտը:

Եղիշէ Արք. Տէրտերեան, Փարիզի ճամբով, ժամանեց Մարտէլի Մարիմիանօզականը, Ֆրանսայի ներքին օդային զինակազմի թռիչքով մը, Շարաթ, Ապրիլ 16-ին, ժամը 17-ին: Իրեն կ'ընկերանային Արեւմտեան Եւրոպայի Կաթողիկոսական Պատուիրակ Սերոյմէ Արք. Մանուկեան եւ պատրիարքական փոխանորդ եւ Երուսաղէմի Ս. Թարգմանչաց վարժարանն էրու տեսուչ Կիւրեղ Եպիսկ. Գարիկեան: Պատրիարքը զիմաստեղին Յակոբեայի Եպիսկ. Վարդանեան, կարգին ալ Ռ. Էջէկարայ, Էթա - Ան - Փրովանի Արք. ին ներկայացուցիչը՝ հայր Փիէռ Ռէյնառ, Տիէրի Լուիզէ՝ Նախարար եւ Մարտէլի քաղաքապետ Կասթիլոն Տրֆէռի ներկայացուցիչը, Փէլէկիրին՝ Երջանի Փրէֆէրի ներկայացուցիչը, Ռ. Փիէր՝ Մարտէլի Առեւտրական Մեհեակի նախագահին ներկայացուցիչը, Վասպուրականի Հայրենակցական Միութեան վարչութիւնը, Ս. Թարգմանչաց Ս. Սահակ - Մեսրոպ Եկեղեցւոյ կրօնական ընկերակցութեան ներկայացուցիչներ, եկեղեցականներ եւ բազմաթիւ Հայեր:

Մարտէլի Հայեր: Ներկայ էր «Յառաջ» թղթակիցը: Պատրիարքը իր շնորհակատութեամբ օգնակցական հիւրանոցը: Յակոբ Եպիսկ. Վարդանեան, Մարտէլի գաղութին անունով, բարի պալուստի սրտաքին խօսքեր արտասանեց, յայտնեց գաղութին հոգեկան ցնծութիւնն ու խնդրակոչութիւնը այս առթիւ, վեր առաւ Պատրիարքին հանդամանքը: Վասպուրականի Հայրենակցական Միութիւնը եւս բարի գաղտնատի ջերմ խօսքերով զիմաստեղեց Պատրիարքին ժամանումը, ընդզըծեց Երուսաղէմի Աթոռին կարեւորութիւնը հայ եկեղեցւոյ համար եւ շնորհակալութիւն յայտնեց Պատրիարքին որ կատարեց այս երկար ճամբորդութիւնը ներկայ ըլլալու եւ նախագահելու համար ձեռնարկուած տոնախմբութիւններուն: Մարտէլի Արք. Տէրտերեան Ռ. Էջէկարայ նոյնպէս յայտնեց իր հոգեկան ուրախութիւնը եւ եղբայրական ուղեւորները ըսելով թէ Մարտէլ, իր քրիստոնէայ համայնքներու գանազանութեան մէջ, հրպարեց է այսօր ընդունելու Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքը: Յետոյ կարգին ալ բարեկամեց կողմ խօսքեր, որոնցմէ մէջըրեւումներ կը կատարենք:

« Je voudrais témoigner que les Arméniens font honneur à notre cité méditerranéenne par leur compétence professionnelle, leur sensibilité artistique, leur attachement aux droits de l'homme aiguës par la mémoire d'un génocide qui marque encore tant de familles, et aussi la vôtre, Béatitudo, puisque vous avez perdu vos parents au cours de l'exode de ce peuple martyr. « Béatitudo, quand je cherche à rencontrer quelqu'un par le dedans, je m'enquiers de ses racines humaines. J'ai appris que vous venez de la région historique de Vaspouragan, célèbre par son royaume ardzrounienne, où un peu comme dans notre région méditerranéenne se sont entremêlées différentes civilisations. Mais c'est surtout sur votre terre natale, aux bords du lac de Van, que la foi arménienne a fait germer de nombreux monastères sur les traces des apôtres Thadée et Barthelemy. L'Eglise Ste. Croix, plantée sur l'îlot d'Aghtamar, depuis le 10e siècle, rappelle encore la dévotion que votre pays porte au bois sur lequel le Christ a donné sa vie pour nous. A vous qui avez la grâce de vivre depuis plus de 50 ans à Jérusalem, sur le mont Sion, là où la tradition place le martyr de St. Jacques Le Majeur, à vous dont la réputation de poète est parvenu jusqu'à nous, je voudrais en terminant évoquer le souvenir d'un grand moine, mystique et poète, de votre terre, Grégoire de Narek, qui dans une élepie faisait cette prière au Seigneur « Ce n'est pas à la gloire que j'aspire, mais c'est le Glorifié que je veux exhauser. Ce n'est pas le repos que je cherche, mais c'est le visage de Celui qui donne le repos. » Béatitudo, à Marseille, puissiez-vous trouver avant tout, et le repos et le visage de Celui qui donne le repos. »

« Je voudrais témoigner que les Arméniens font honneur à notre cité méditerranéenne par leur compétence professionnelle, leur sensibilité artistique, leur attachement aux droits de l'homme aiguës par la mémoire d'un génocide qui marque encore tant de familles, et aussi la vôtre, Béatitudo, puisque vous avez perdu vos parents au cours de l'exode de ce peuple martyr. »

Պաշտօնական ընդունելութեան յաջորդեց իր շնորհակատութիւնը յայտնելու ազգային իրենք ղեկարգող երկեղեցականները ոստիկանական ապահովութեան ուժերու ընկերակցութեամբ առաջնորդուեցան Սոֆիէթ - Վիէօ Փոս պանդոլը, ուր Երեկոյեան տեղի ունեցաւ ճաշ մը, ի պատիւ հիւրերուն եւ ներկայութեամբ կազմակերպիչ եւ ընդունելութեան մարմիններու անդամներուն եւ բարեկամներուն:

Եղիշէ Պատրիարք Տէրտերեան ծնած է 1910-ին, Վասպուրական աշխարհի Ռըլտունեաց գաւառի Կայնիքի բնակավայրում: 1915-ին, կը գաղթէ իր ծնողաց հետ Պարսկաստան: Վասպուրականի հայ կամաւորներու եւ Ռուսաց ձեռքով առնուելէն վերջ, նորէն կը դառնայ Վան, եւ ապա, ռուսական բանակի նահանջի ատեն վերադառնալով կը հասնի Միջագետքի Պարսկաստան գիւղը եւ յետոյ կ'անցնի Նահար - Էլ - Օմարի գաղթականները, ուր կ'ընդունուի որբանոց վարժարանը: 1924-ին, կ'ընդունուի Երուսաղէմի Ս. Աթոռի ժառանգաւորաց վարժարանը: Սարկաւազութեան ձեռնադրութիւնը կ'ընդունի Գոլբեան Պատրիարքէն 1928-ին, իսկ Վարդապետականը թորգով Պատրիարքէն, 1932-ին: 1933 - 1936 Գաւազանարէն եւ անձնական քարտուղարի պաշտօններ կը վարէ թորգով Պատրիարքին քովը եւ իրեն կ'ընկերանայ Եւրոպայի իր շրջապատին ընթացքին: Նոյն ատեն կը կատարէ ռուսացական պաշտօն: 1937-ին, կ'ընտրուի տեսուչ ժառանգաւորաց վարժարանի եւ Ընծայարանի եւ այս պաշտօնը կը վարէ մինչեւ 1945: Իր տեսչութեան տարիներուն, ժառանգաւորաց վարժարանը եւ Ընծայարանը եղան կրթական ճշմարիտ վստահարաններ, ազգային ու կրօնական յառաջակցեցող պաշտօնները եւ քաղցր շունչով ու ոգիով: 1944-ին, կ'ընտրուի Լուսարարապետ Ս. Աթոռոյ: Իսկ 1949-ին կ'ընտրուի Պատրիարքական տեղապահ Կիւրեղ Պատրիարքի վարժարանին վերջ: 1951-ին, Ս. Էջմիածնի մէջ կը ձեռնադրուի Եպիսկոպոս, իբրեւ օծակից ունենալով Վազգէն Կաթողիկոսը: Լուսարարապետութեան եւ տեղապահութեան զուգ կաշտօնները ան կը վարէ մինչեւ 1960, երբ կ'ընտրուի Պատրիարք Երուսաղէմի Հայեր:

ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԲԺՒՇԿ, ՀԻՒԱՆԻ

Ի՞նչ ԱՊԱԳԱՅ.

Բժշկական աշխարհը տաղանայի մէջ տաղանայ մը որու լուծումը թաղանայ միայն հեռաւոր մշտնի մը մէջ, եւ ալ ինչ է մտահոգիչ ապագայի մը ըլլալ միջոցառողի առողջական մակարդակի ըլլալ տարուէ - տարի բարձրապատասխան շիջական կազմին համար: Արդ, ներկայ դրութիւնը իր անխուսափելի հետեւանքներով, արմատական վերակազմութեան կը կարօտի. բայց բժշկական կամ Պետութիւն ոչ մէկ փութկոտութիւն յոյս կուտան, կատարելու համար վերաբուժական այդ ծանր գործողութիւնը ընդհանուար, երկու կողմեր ալ զիմարբն, մին՝ պահելու համար զիւրըն ու չհամար առաւելութիւնները երկրորդը, որովհետեւ կը սարսփելի ապալի վճռին հետեւանքներէն, մասնաւորաբար քաղաքական գեանի վերաբանի բոլորովին հակառակ է ներկայ վերաբուժող ընկերակցական անձեանքին տեսակէտներուն: Սակայն ուղ կամ կոնունի վճռական միջոցներուն անհրաժեշտութիւնը զգալի կը դառնայ կողմնակից համար առողջապահական ծախքերու պարբերաց արշար որ աստղաբաշխական դոմարներու կը հասնի:

Ո՛չ ազգային գանձը, ոչ աշխատանքները եւ ո՛չ ալ դործատէրերը պատասխան ընդունելու նոր զոհողութիւններ են նաւանդ այս վերջինները որոնք կը բուքեն թէ դանակը ոսկորին հասած է ալ եւս, թէ նոյն այս ընկերային ծախքերու յաւելումն է սղութեան պատճառով, ուրեմն, բաւականաչափ պարանք արածելու զժողովութեան պատասխանատու եւայն, եւայն: Զարգացման ճանապարհը, ընկերային նոր պայմանները, ինչպէս նաեւ հետաքննչի բժշկական յայտնող:

յոց: Եղիշէ Պատրիարք 17 տարի շարունակ վարած է Ս. Աթոռոյ պաշտօնավարութիւնը՝ «Միտն» ամսագրի խմբագրութիւնը եւ խանգանակով անոր քերթողական, դրական կրօնական եւ պատմական բաժնետիրութեամբ յօդուածներով: Հեղինակութեամբ արձանագրեց զոր հատարները՝ «Մազազդինէն մեղաճամբէ», «Պարտեան ման գիւղերն», «Անցորդը» եւ «Անկողնազամ», ինչպէս նաեւ հինգ արձակ տարիներու՝ «Հայաստանեայց եկեղեցւոյն մէջ եւ այսօր», «Նարեկը հայ դատարարութեան մէջ», «Լերան վրայէն», «Պատրիարքի վեր իբրեւ Պատրիարք Երուսաղէմի Հայոց կը գահակալէ»:

ԳԱՐՈ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

ՈՒՇԱՅԱԾ

ԶԳՉՈՒՄ

ԳԱԳԻԿ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ

- Հասկանում եմ, - ասացի, - իրաւունք չունեմ խորանալու ձեր անձնական կապերի մէջ, բայց ինչ արած, պէտք է:
- Մայրս երբ մեկնեց առողջարան, նա գիշերեց մեր տանը, - շարունակեց Ա.ն., - հէնց առաջին մօտեցումից եւս զգացի որ նա իրեն պահում էր շատ լիտի եւ սանձարձակ: Ես միանգամից հիասթափուեցի, փորձեցի սխալ ուղղել, քանի դեռ հարեւաններս չէին խմացել: Եւ նրան կարողանալէս արգիլեցի ինձ հանդիպել:
- Այդ երբ էր:
- Մի շարաթ առաջ:
- Դրանից յետոյ չէ՞ք հանդիպել:
- Ոչ, դէպքից երկու օր առաջ զանգահարեց, ասաց, որ իրը առանց ինձ չի կարող ապրել: Ես զարթացայ եւ լսափո-

զը ցած դրեցի: Այնուհետեւ Ա.ն. պատասխանեց այլ հարցերի եւ նկարագրեց նրա արտաքին նշանները: Անհրաժեշտ էր անյայտ դեռնարկել օպերատիւ հետախուզական գործողութեան, պարզելու, թէ ո՞վ է Միլը, որտե՞ղ է բնակում: Արձանում սակայն երկար տեւեց: Հայրելու արտաքին արձանատու, եւ ընդհանրապէս այդ արտաքինարար Մեյն անուամբ աշխատող չլայտնաբերուեց: Ստուգուեցին նաեւ վերջին տարիներին աշխատանքից ազատուողների հրամանները, նոյնպէս անարդիւնք: «Ո՞վ է նա, խարդախ, խարբա՞յ... գուցէ եւ վտանգաւոր յանցանործ», - մըտածում էի եւս, - բայց ինչո՞ւ է ներկայացել որպէս պահեստապետ... Առենք դա նոյնպէս մոտային է, բայց ինչո՞ւ հէնց հայելու արտաքին արձանատու... Գուցէ անզուլութեամբ ճի՞շդ է ասել...»: Անունով նրան փնտրելու մեր ջանքերն ապարդիւն անցան: Փորձեցինք արգիւնների հասնել արտաքին նշանների նկարագրութեամբ: Մօտ քառասուն տարեկան է, կարճահասակ, սպիտակախամ մագերով, կլոր, լիքը գէժքով, կապտադոյն խուշոր աչքերով: Հագին դեղնաւուն պիջակ եւ չինից շալուար: Գուցէ արտաքին՝ միջին չէք, - դիմեցի կատրերի բաժնի պետին: - Խօսակցութեան մէջ մէկ մէկ էլ Լենինի նկարին բարձր օգնադործում, - չէ՞, - նկատեց վերջինս: - Այո՛, այո՛, մոռացել էի: - Այդպիսի մէկին վերջերս ենք ազատել աշխատանքից: Ընդունել էինք որպէս բանուոր, բայց աշխատանքի չներկայացաւ: Անունը հիմա կ'ստեմ, - նա վերկայացաւ, բայց հրամանների դրբը եւ կարգաց, - Մեղք Կարոյի Գորոյեան: Ես թիթիկացած շունչ քաշեցի: Սակայն ուրախութիւնս երկար չտեւեց: Պարզուեց, որ Մեյն կոչուածը աշխատանքի է ընդունուել գողացուած անձազրոյով: Մեղք Գորոյեանը ներքին գործերի բաժնին յայտարարութիւն էր տուել, որ իր անձնագիրը 25 ուսույլի դրամի հետ զրպանից գողացել են՝ մօտ երկու ամիս առաջ՝ քաղաքային գրաստութիւնում: Կրկին հարկ եղաւ դնալ կատրերի բաժնի պետի մօտ: - Դուք մարդկանց աշխատանքի էք ընդունում առանց նկարին նայելո՞ւ: - Ընդուն առած չեմ նայել... Ո՞ւմ մտքն կ'անցնէր... Մեր պահեստապետը ինդրեց, ասաց ընկերով սղան է... - Խնդրում եմ հրաւիրել պահեստապետին:

լինից շալուար: Գուցէ արտաքին՝ միջին չէք, - դիմեցի կատրերի բաժնի պետին: - Խօսակցութեան մէջ մէկ մէկ էլ Լենինի նկարին բարձր օգնադործում, - չէ՞, - նկատեց վերջինս: - Այո՛, այո՛, մոռացել էի: - Այդպիսի մէկին վերջերս ենք ազատել աշխատանքից: Ընդունել էինք որպէս բանուոր, բայց աշխատանքի չներկայացաւ: Անունը հիմա կ'ստեմ, - նա վերկայացաւ, բայց հրամանների դրբը եւ կարգաց, - Մեղք Կարոյի Գորոյեան: Ես թիթիկացած շունչ քաշեցի: Սակայն ուրախութիւնս երկար չտեւեց: Պարզուեց, որ Մեյն կոչուածը աշխատանքի է ընդունուել գողացուած անձազրոյով: Մեղք Գորոյեանը ներքին գործերի բաժնին յայտարարութիւն էր տուել, որ իր անձնագիրը 25 ուսույլի դրամի հետ զրպանից գողացել են՝ մօտ երկու ամիս առաջ՝ քաղաքային գրաստութիւնում: Կրկին հարկ եղաւ դնալ կատրերի բաժնի պետի մօտ: - Դուք մարդկանց աշխատանքի էք ընդունում առանց նկարին նայելո՞ւ: - Ընդուն առած չեմ նայել... Ո՞ւմ մտքն կ'անցնէր... Մեր պահեստապետը ինդրեց, ասաց ընկերով սղան է... - Խնդրում եմ հրաւիրել պահեստապետին:

- Նա արձակուրդում է, մեկնել է Լենինական, տղայի մօտ:
- Շտապ մեկնեցի Լենինական, բայց ընդունուեցի նախքան ինձ:
- Այո, չլինէր նա էլ, նրա անունն էլ պատասխանեց պահեստապետը, - խաղկուցեցի անունը Մեյն է, մականունը Մարտէլ հանդուցեալ ընկերոջ սղան է: վերջին կապառուցել է գաղութներին, որոնք էլ միջոցառողներն են: Միջոցառողներն են: Սակայն տեղաւորել: Ես էլ միջոցառողներն եմ երկու օր աշխատելուց յետոյ սղանում է, ու էլ աշխատանքի չներկայացաւ:
- Վերջին անգամ ե՞րբ էք տեսել իրան:
- Երկու շաբաթ առաջ էր, դրաստակ էի ապրանքներ բայց թողնելով: Բարձր էի, բայց ոչինչ չէի շտապ: Բիւր նոր գործն աւարտեցի, նայեցի, սղանք չկար:
- Ո՞ր ժամին էր:

(Շարք)

— Գ Ա Ղ Ո Ւ Թ Է Գ Ա Ղ Ո Ւ Թ —

ներն ու ծանուցումները, հանրութիւնը կը մղեն միշտ աւելի նախադրուածութեան, որովհետեւ միշտ աւելի պահանջի. այսօր ժողովուրդին համար առողջութիւնը իրաւունքը հանդամանք ստացած է եւ Պետութիւնը պարտաւոր է պահպանել այդ կենսական պահանջը: Հետեւաբար, տարուէ-տարի բնակչութեան նոր խաւեր կ'աւելան նախկիններուն վրայ, առողջապահական նոր մեծածախք պահանջներով. մարդիկ որ բոլորովն կանխիկ ծայրագոյն կարգադրին՝ հարբուէի միջոցով արագորէն իրենց հոգիները սեւէ արամադրութիւն ցոյց չեն տար կասեցնելու համար Ընկերային Ապահովութեան անուակիրն անանկութիւնը, այլ ընդհակառակն: Հարգաբար հիւանդներ կրնան վկայել կատարուած միտումին մասին... Իրատուութիւնը առողջապահական արտադրութիւնը երեք քառորդը, բժշկական արտադրութիւնը հետեւանքն է. օրինակ՝ մեծաքանակ զեղեր, օրպարձերու անտեղի հատուցում, եւ մանաւանդ հիւանդանոց մուտքի արտոնագիրը, որու օրակարգը 1600 Փրանքի շուրջ է. թէ ի՞նչպէս կը հասնուի այս պատուաւելի լուծմանին, որոշմանութեանը հարցը դուրս եւ հասարակ մահկանացոյն համար անընդունելի եւ արորինակ բան մըն է:

Սակայն ըստ սովորութեան, այս դուրսը արգարացող պատճառարաններով քննարկելու պիտի տրուի եւ իրարայի, այս հակա դուրսը կը բացատրուի երբ նշկատի անենք հիւանդանոցներու մէջ տասնակ հագորաւոր ա ն պ է տ ա ն կ ո ղ ի ն ն ե ր ու գ ո յ ո Ւ թ ի ն ք, սարսափելի գիններու հասնող կրկնակ սարքերու գնումը, որովհետեւ մէջ մէկ սպասարկութեան վարիչ, կ'ուզէ իր անձնական գործիքը ունենալ, միշտ աւելի նոր, միշտ աւելի սուղ. մեծաքանակ քննութիւններու եւ անախտութիւնը պատճառ աւելորդ կրկնութիւնները, եւ մանաւանդ սնունդի քանակութեան անկախութեան կազմը որ հիւանդանոցի պիտուէին երեք քառորդ կողմ կուտայ. սնունդը պէտք է զարմանալ...: Կայ որիչ պարագայ մը եւ. շատ մը սպասարկութիւններ հիւանդը կը պահեն պէտք եղածին աւելի երկար ժամանակ, եւ ասոնց բերած հասոյթը կը գործածեն նորայայտ բժշկական բարձր գործողութիւններու, վարիչի խնդիրը, օրինակ բարեկարգու հիւանդներու առօրեան, բժշկ - հիւանդ յարաբերութիւնները եւ այլն, եւ այլն:

Անշուշտ յառաջագիծ երկրի մը համար բարձր գործողութիւններու մասնագիտութիւնը վարկի հարց ըլլալէ անդին, դիտական յառաջդիմութիւն մըն է, սակայն ասոնք շատ յաճախ զիբար կը խաչանեն, բժշկականներու մրցակցութեան պատճառով եւ տեղի կուտան աւելորդ միտումները: Այս դուրսն, պատասխանատուութեան զգացումը հազ - ապախաւ ապրանք մըն է, բայց բոլորովն անտանալի է, հետեւաբար ըստ պատասխանատու շրջանակներու կարծիքին, կէք այս միտումին արշաւը շարունակ -

ւի՛ արուած ըլլալով հիւանդանոցներու պիտուէին անբարարութիւնը, մէկ - քանի տարիէն, հիւանդը պիտի ստիպուի օրհնել, եւ երբեմն ալ շարժարտ կարգի սպասել, հիւանդանոց մասերու համար, որովհետեւ կ'ով նամիշական լուրջ միջոցներ ձեռք տանելու համար բազմաթիւ առողջապահութեան պահանջն յաւելու - մը: Ուստի այս չափազանցուած ծախքերուն առաջն տանելու համար բազմաթիւ միջոցներ կը նախատեսուին: Օրինակ, նախ էՍ - էՍ-ի կողմէ շուրջ բոլորիներու լուրջ հսկողութիւն. թեթեւ հիւանդը - թիւներու համար հիւանդանոցը ձեռքը - ձեռքներու թիւը պահպանելու համար, առողջապահական կեդրոններու յաւելում: հիւանդներու առողջապահական անցողիկ մտորում, որ կարելի ըլլայ օգտագործել օր յաճախ հիւանդանոցներու մէջ, բան մը որ կրկնակ քննութիւններու եւ անու - լիկներու շարանը կը նուազեցնէ, եւ հիւանդն ալ այդ անհաճոյ գործողութիւններէն մասամբ կ'ազատէ. տան մէջ դարմանումի դրութեան ստեղծում եւ այլն:

Այս բոլորէն զատ կը մտայ կարեւորագոյն հարցը, այն է, պիտու է հիւանդանոցներու մէջ կարգ ու կանոն պիտուադրել եւ ամէնէն առաջ կեդրոնական տնօրինութիւնը ճիշդաւորել, վարչական պատասխանատուութիւն տալ բաժիններու վարիչներուն, եւ նոյն խի ստեղծական գետի վրայ բարոյական պարտաւորութեան մը լուրջ բոլորիներ... եւ այլն, եւ այլն: Երկրորդ կան ծրագիրը մը մասին որ անհրաժեշտ է յաղթութեան պարագային հաւանքար իրագործուի, այն է, սահմանափակ կը Ընկերային Ապահովութեան հատուցման տոկոսը, եւ անձնական ապահովագրութեան դրութեան մը հիմնով, որ զոցէ հիւանդանոցներ յաւելու ծախքերը: Այս պարագային ոչ միայն ծախքերը երկր - առողջութեան իրաւունքի հաւասարութիւնը կը շքանայ, այլև պարզ վերագործ մը կ'ըլլայ գրամատերական դրութեան, եւ երկու տեսակ բժշկութեան միջին վերապահուած հարուստներուն, միայն այլ արքայներուն:

Ուրեմն, կը մնայ նախընտրուած ծրագիրներու իրագործումը: Հոս է որ իշնագիրը կը փոխուի, երկու կողմերն ալ համաձայն ըլլալով հանդերձ թէ ներկայ կացութիւնը ուղղակի անանկութեան կը տանի, մին կը տատամսի, միւսը կ'ընդգեղմանայ՝ երբ հարցը ընտրական հաշիւներու կամ անձնական շահերու կը դադրէ: Առողջապահութեան նախարարութեան գործընտրութեան երկու կողմէն, կամ անիւրաջ ծրագիրները լեցուն են լուրջ, կամ անիւրաջ ծրագիրները ընկերային հարցերը կը ասեղծեն, զաղաքական ուղուտեան չեղում կը պահանջեն, եւ մանաւանդ ընտրական ստորին հաշիւներու տեղի կուտան: Ներկայ վարչակարգը կը զգուշանայ լուրջ կացութեան որոշումներ տալէ եւ լաւագոյն օրերու կը սպասէ. բայց պէտք է լեզուելի որ, ամէն անգամ հարց Պետութիւնը կը ջանայ հանրային շահ պահպանել, եւ այս կամ այն մարզին մէջ բարեփոխութիւն մը կատարել, կամ տնօրինութիւն մը սրբաբերել, անխուս - փելի կերպով իր գէժ կը գտնէ հատ -

Թե Հ Ր Ա Ն ի մէջ, Չարմահայի Հայ Ուսուցիչ Գիտութեան սրահը, Մարտ 28-ին տեղի ունեցած է յուշի երեկոյթ մը, նշելու ընդամենը Հայի Յովակիմեանին: Տրուած են բանաստեղծին կենսագրականը եւ վաստակը: Երկրորդ բաժին, Տիկին Հիլլա Սալաքեան - Մարգարեան հատուածներ արտասանած է «Հարսի Կանգն»՝ Ուղերձ մը կարգադրած է Յովակիմեանին: Պետրոսեան, իսկ Գրիշ Դաւիթեան խօսած է Հայի Յովակիմեանի ոտն ու յատկանշներուն մասին: Երեկոյթի ընթացքին արտասանուած են բանաստեղծէն դործեր:

×

ՈՒՐՄԻՈՅ (Պարսկաստան) մէջ, Մարտ 27-ին եւ 28-ին, տեղի ունեցած են արտասանութեան մրցումներ եւ «Վահագն Յարութեան» զբոսարանի բացումը: Այս առթիւ Հ. Ս. Ա. Կ. ի (Հայ Մշակ) Արարատ Կազմակերպութիւնը անունով խօսք առնելով կարիքէ Մուրադխանեան անդրադարձած է Վահագն Յարութիւնեանի կեանքին: Առաջին օրուան մրցումներուն, որոնք տեղի ունեցած են Ս. Գեղարք Եկեղեցու մէջ, մասնակցած են 16 տարեկանէն վար 23 աշակերտներ, իսկ երկրորդ օրը՝ 16 տարեկանէն վար 13 թեկնածուներ: Մարտ 28-ի ձեռնարկի խօսք առնելով Սեպուհ Համարձուցման շեշտած է ուսուցիչ եւ խմբավար Վահագն Յարութեանի տարած աշխատանքները Ուրմիոյ մէջ եւ չորհրդակալութիւն յայտնուած յարիւն՝ ինք ամուսնոյն զիրեքը Միութեան զբոսարանին նուիրելուն համար:

×

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ Արեւելեան Թեմին (Կիլիկիան) պատուիրակութիւն մը, ղըլտաւորութեամբ առաջնորդ Մեսրոպ Եպիսկոպոսը, Մարտ 15 - 22, այցելութիւն մը տուած է Կաթողիկոսարան, Անթիլիսիպ: Այցելութեան նպատակը եղած է

աւանտը, արհեստակցութիւններ, կամ անանուն միութիւններ, որոնք կատարուածն կը պահանջեն իրենց արհեստի շահերը: Քանի մը ցոյցերը, ծախքերու պողպատներ եւ Պետութիւնը անգամ մը եւս տեղի կուտայ...: Ներկայիս, բժշկիներու եւ ուսանողներու ցոյցերը, լայնորէն կը փաստեն այս իրողութիւնը:

Այսուհանդերձ պէտք է ընդունիլ սահմանափակութիւններ: Եթէ ժողովրդավար վարչակարգերը կատարեալ չեն, աւելի լաւ գոյութիւն չունի առայժմ:

Գ. Տ.

տեղեակ պահել Գարեգին Բ. Կաթողիկոսը եւ Ազգ. Կեդր. վարչութիւնը՝ իրենց թեմի յատուկ դործերուն, մասնաւորաբար էլ իրենց Մայր Աթոռի կենսակալ ամերիկահայ արեւելեան թեմին հետ բանակցութեան ներկայ հանդերձանին մասին: Իրազեկ դատարար միջ - թեմական բանակցութեանց, Հայրապետն ու Ազգ. Կեդր. վարչութիւնը ուրախութեամբ զին - մակար տեսնելու թեմի սահմաններուն մէջ թեմական միութեան համար տարուած աշխատանքները, որոնք կը ձգտին յանդիւր բոլորէն ցանկալի այն միացումին, որուն նպատակն է առաւել եւս զօրացնել Հայոց Եկեղեցին Հիւսիսային Ամերիկայի այդ շրջանին մէջ:

×

ՊՈՒՐԾ ՀԱՄՈՒՅԻ Գառապից Մանկանց տղաբարան սրահին մէջ, Ապրիլ 7-ին, տեղի ունեցած է դասախօսութիւն մը, Լ. Օ. Սաչի Դատարարական Գործախօսումի կազմակերպութեամբ: Դասախօսած է Կարո Յովհաննէսեան՝ «Հայ Դատը վերջին շրջանին» թրքական հակազդեցութեան լայն տակ» նիւթին շուրջ: Ընդհանուր եւ առողջական զբոսը մէջ առնելով ամերիկացի ճարտարտեսանց անցեալ ունեցող Հայի Հարցին գանազան հանդերձանները, դասախօսք անդրադարձած է անցեալի եւ ներկայի մեծ Պետութիւններու արամադրութեանց եւ վերաբերումին, հայկական նոր հնարակչութեան ծաւալման եւ թրքական զԿաթողիկոսեան աւարտին հետ կապը: Դասախօսութեան աւարտին եղած են հարցումներ:

USUSUNEP

ՅԻՍՈՒՄԻ ՎԵՐՁԻՆ ՇԱԲԱԹ
Ե Ի
ԽԱՍԻ ՏԱՌ
Հողբարան
Խոսիտան Հայրիկ
Անթիլիսիպ, 1983

×

ՀԱՍԿ
Հայագիտական տարագիրք
Նոր շրջան, Բ. - Գ. տարի,
1981 - 1982
Անթիլիսիպ, 1982

×

ՅԱՂԱԳՍ ՔԵՐԱՎԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՌԱՄԱՆ ԼՈՒԾՄՈՒՆԻՔ
Առաջիկ Սիւնեցի
(1850 - 1422)
Աշխատանքներու թանաքիւրան
Վարչութիւնները զոկտոր, փրօ՞ Լ. Գ. Սահեբեանի:
Լոս - Անձըլլա, 1982

ներ, անշուշտները կը կորէր կ'անցնէր, երթալ գտնելու համար մարդը որ պահած կըրցած էր իր հատանքն ու արցունքն ու խոտուած կեանքն մէջ յոյսի, խենդի, արգաւանդ յոյզներու արեւոտ շրջան մը բանալ, իր նուազած էութիւնը խանգարուել նորէն, մղել զինքը սպտելու ապագային, նոր փառքերի, նոր քանքերի քննարկով յղի տեսնելու գայն: Մովթը ու ցամաքներ կ'անցնէր, ամբարներուն մը շուրջ իր բարանցումներուն եւ խժըր - տուքներուն մէջ կը յոյզէր, կը վազէր, կը հեւար, ու կուլար, չգտնելով այդ գերբնական, գիւթող էակը, կը հառաչէր, կը հեկեկար, ու իր հեկեկանքն - բուն մէջէն նոր յանկերգը կը բարձրա - նար՝ սրտատուչ եւ աղեկարար:

- Ի՞նչ պիտի ըլլայ գաւառ, եթէ չլայ:

Տղան ամէն օր կ'երթար լուր բերելու միւսուրէն. մայրը, տեղուտ անամբերութեամբ կը սպասէր յուսալիր. բայց ամէն օր տղան կը վերադառնար տխրորէն ըսելու:

- Չէ եկեր, մամա:

Օրերը իրարու կը յաջորդէին, ցաւազին միջոցաւարութեամբ, հասցնող մանչեցող սպառումներու մէջ: Ու մարդը, հրաշագործ չէր ի գար ու չպիտի գար: Ան մոռցած էր խեղձ Հ... գիւղը, անոր

փող տաղանդները, խանդուտ երիտասարդները, միամիտ մեծ աղանքները:

Գիրակի օր մը, խնամակալները պարաս վարժարանը այցելեցին, տնտեսին հետ, որուն գրասեղաններուն փոշիները առնել ստիպուին: Հետաքրքրութեամբ դիտեցին պատերը, պատուհանները այդ շէնքին, ուրկէ իրենց պալատները պիտի տեսնուէին, սակայն սպասարանի մը մէջ տեսան, զեղեփալայ, հրաշագործ կարկիւնը, տաղանդներու ըստուգիչը, եւ միջոցաւ գործին: Պարտեղից մէջ սքաւի գոթին մը գրանցելի երակիմեան ձոյր, որուն շնորհիւ իրենց պալատները մինչեւ ութսուն տարու պիտի ապրէին: Յետոյ մեկնեցան, դուռը կը պակնէին, բանիքը առին: Ու տնտեսը, նորէն, իր խոշոր պետութեանը մանց, տղաքներուն հետ, որոնք կը շարունակէին մեծ աղմուկ հանել փողոցին մէջ:

- Միւսուրէն կ'ուզեմք, միւսուրէն կ'ուզեմք, կը խմբերգէին եղանակ մը յարմարեցած:

Այս ցոյցերուն փողոցի տղաներն ալ կը մասնակցէին: Գիրակի օրերը ազգ - վարժարանի աշակերտներէն շատեր կու - դային, բոլորն ալ նախկին սաներ «Կոստանեան կրթարանին»: Եւ զարաւաճաւ -

ներ եւ պտղավաճառներ հոն վար կը գնէին իրենց քապլան, եւ տղէկ առու - տուր կ'ընէին: Կոստանեան վարժարանին փողոցը պղտիկ տօնավաճառի մը երեւոյթը կ'առնէր:

Սակայն, անանկալ լուր մը, ամէնէն անկողնու եւ ամէնէն աներեւակալային որ Հ... գիւղը երբեք վըղուած, ցնցած, սարած ըլլար, եկաւ յանկարծ կասեցընելու բոլոր վարձատուները, բոլոր անձկութիւնները, համատարած ապշու - թեան մը տակ լրակցութիւնով ամէն բան:

Արեւմուտի կարկիւնը իր նոյնէն 24-ի թիւին մէջ Փարիզէն հետեւեալ թղթակ - ցութիւնը կը հրատարակէր:

Փարիզ, 17 Նոյեմբեր X ... - Տեղուտ Հայ գաղութը յուզող օրուան ամենամեծ գէպըն է Արգար Կոստանեան անուն Հայ յու մը ձերբակալութիւնը հետեւեալ պարագաներուն մէջ:

ՀՈԳԵՆԱՆԳԻՍ

Միսաբ Յովսէփեան, Տէր և Տիկին Կարո Թորոսեան, Տէր և Տիկին Գլոս Կոտոն կը ծանուցանեն որ Կիրակի, Մայիս 1, Իսիի Ս. Աստուածածախի Եկեղեցին հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի իրենց կողմէ և ժօր՝ ՎԱՐԴԱՆՈՅԸ ՅՈՎԱՍԷՓԵԱՆԻ մահուան քառասունօրին առթիւ: Ի դիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԻ

Տէր և Տիկին Պօլոս Թորոսեան և զակաները, Տէր և Տիկին Գարուսիէն Թորոսեան և զակաները, Տէր և Տիկին Գրիսապոր Թորոսեան, Տէր և Տիկին Ժիլիաքիս և զակաները, Օր. Արշալոյս Թորոսեան, իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք ծաղիկներով, փոխան ծաղիկեպսակի նուիրատուութիւններով, նամակով, հեռագրով բաժնեցին իրենց սուգը, երենց սիրելի զակին՝ ԲԱՔԳԷՆ ՍՈՒՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ մահուան առթիւ, որ պատահեցաւ Ապրիլ 2-ին:

3 ՕՐ ՄԱՆԸԻ ԱՓԵՐՈՒՆ

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՄԱՆԿԱՆՑ ԲՈՅՆԻՆ ՄԷՋ
Մայիս 21, 22 և 23-ին օթոբարով պըտոյաներ Նորմանիի տեսարժան վայրերը երեք օրուան ընթացքին: Արձանագրուիլ հեռաձայնելով՝ 985 - 36 - 53
Մտնելու մասնակցութիւն 350 Ֆ: Մանրամասնութիւնները յետագային:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԻ

Կապ. Պաշի Տէսիի մասնաճիւղը չը նորահալուութեամբ ստացած է իր դպրոցին համար. - Այլի Տիկին Շաքէ Թաշ-ճեան 100 Ֆ. Սարգսիկ Համարաձուեանի մահուան առթիւ: Վաչէ Գարբիլեանի մահուան (Պէյրուս) քառասունօրին առթիւ. - Տէր և Տիկին Պետրոս Փափաղեան, Տէր և Տիկին Դուկաս Գալֆայեան, Այլի Տիկին Ռ. Ասատուրեան, Տէր և Տիկին Սարգիս Գոլոյմճեան և Տէր և Տիկին Ասատուր Թովթեան 100-ական Ֆ.:

X

Գարոցաէր Տիկիննց վարժարանի Խը-նամակալութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է Յովհաննէս Գոնապրըբեանի մահուան քառասունօրին հոգեհանգստեան առթիւ հաւաքուած հետեւեալ նուիրատուութիւնները: Հոգեհանգստեան ներկայ գտնուող անձեր 1400 Ֆ., Տիկին Բ. Նալպասեան, Տիկին Կ. Պէրպէրեան 300-ական, Տէր և Տիկին Հ. Պատմեան 150, Տէր և Տիկին Ա. Ապաճի 500, Տէր և Տիկին Ս. Քոչարեան, Տէր և Տիկին Յ. Պոյաճեան, Տէր և Տիկին Մ. Փափաղեան 100-ական, Տէր և Տիկին Ա. Գարակոչեան 50, Տէր և Տիկին Ա. Քէ-պպաճեան 100, Տիկին Պ. Նազարեան 50, Տէր և Տիկին Ժ. Գարաճեան 200, Տէր և Տիկին Ե. Գասպարեան, Տէր և Վ. Թապիպեան, Տիկին Ռ. Պետրոսեան, Տիկին Վ. Ուշաքեան 100-ական, Տէր և Տիկին Պապէն 50 Ֆ.:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԱԼՖՈՐՎԻԻ
Ս. Մեսրոպ Կրթարանին տարեկան ճԱՅ - ՊԱՐԱՆԱՆԻՍՏ
ՆՈՅՆՄԵՐ 19

Théâtre de Villefranche / Saône
Samedi 30 Avril, à 21 heures
Récital
ALEXANDRE SIRANOSSIAN

«l'Aventure Arménienne du Piano»
MIKULI — ELMAS — KOMITAS
KHACHATURIAN — HOVANNES
BABADJANIAN
organisé par le RENOUEAU ARMENIEN
Entrée : 35 F. — Prix réduit pour groupes
Location au Théâtre à partir du 25 Avril
Téléphoner pour la vente des billets au : (74) 65.21.67 ou 68.19.19
Et le 6 Mai à 21 heures au Théâtre Municipal de Vienne organisé par la M. C. A.

ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՅՑ
ՍԷՆ - ՌԱՅՍՅԷԼԻ
ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆԸ
Նախաձեռնութեամբ Մարտէլլի Կապ. Պաշի չորս մասնաճիւղերու (Մարտէլլի - քաղաք, Պոմոն, Սէն - Ժերոմ, Պուլ. Օտտո):

Շարաթ, Մայիս 7 :
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի Յաղքատակ (պար ու նուագ):
Մասնակցել փափաքողները կրնան դիմել իրենց շրջանի մասնաճիւղի վարչութեան անդամներուն, արձանագրուելու համար:

ՏՈՒՆ ԵՐԵՒԻՄԱՆ Ս. ԽԱՉԻ
Կիրակի, Մայիս 1-ին Տօն Երեւման Ս. Պաշի, առաւօտեան ժամը 10-ին, Փոն-տը - Երիթի շրջանի Շարվիէ Ս. Նշան Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ մէջ, պատարագ կը մատուցուի:
Կը պատարագէ և կը քարոզէ՝ ՉԱՏԻԿ ԱՔԵՂԱՅ ԱԻՆՏԻՔԵԱՆ
Կը հրաւիրուին Փոն - տը - Երիթի և Շարվիէ շրջանի հայութիւնը՝ ներկայ գտնուելու սոյն արարողութեան:

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE SECTION DE CHAVILLE

GRAND DINER DANSANT

Dans les Salons de l'Hôtel Ramada, 22 avenue de l'Europe, 78140 Vélizy
Samedi 7 Mai, à 20h.30 précises
SOIREE ANIMEE PAR L'ORCHESTRE ARTANAG
Réservation
Mme Siranouche Derkaloustian 750.64.37
Mme Louise Karaoglianian 750.10.85
Mme Vartouhie Ohanian 750.84.11
Menu vins compris 200 F. après 23h. entrée 50 F.
parking assuré

VISITE

du CHATEAU de VAUX-le-VICOMTE et de la Cité Médiévale de PROVINS organisée par la Section Croix Bleue de Bagneux-Cachan le DIMANCHE 15 MAI
Participation : Voyage + Repas Gastronomique 140 F. pour les adultes
70 F. pour les enfants jusqu'à 6 ans (Transport en Car)
Rendez-vous :
- 8h.: à Bagneux devant «les 3 Cinémas»
- 8h.30: Porte d'Orléans, devant la statue du Général Leclerc
Réservation obligatoire avant le 4 Mai
Renseignements et inscriptions auprès de :
- Mme TOROSSIAN : 665.13.26 ou
- ANAIS STATION-BESNARD : 665.04.27 après 18h.
VENEZ NOMBREUX

PROJECTION

Le DIMANCHE 1er MAI à 16h.30 précises aura lieu une projection de diapositives commentées :
«TEMOIGNAGE DE NOS VESTIGES ARMÉNIENS EN TURQUIE»
La projection aura lieu à l'Ecole TEBROTZASSERE : 1, bld. du Nord — 93340 LE RAINCY tél. 381.01.72
ENTREE GRATUITE

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

Սէն Ժերոմի Ս. Մահակ - Մեսրոպ Եկեղեցւոյ Թագահանութիւնը ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ Սէն - Ժերոմի և շրջակայքի հայրենակիցները Ուրբաթ, Մայիս 6, ժամը 21-ին եկեղեցւոյ սրահ : Ժողովը պիտի ընտրէ ընտրողական խանձնախումբ մը պատրաստելու համար աշխատանքները նորոգելու համար թագահանութեան կազմը:

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Պանէօ - Բաշանի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը Երկուշաբթի, Մայիս 2-ին, ժամը 20:30-ին, Տիկին Փափաղեանի ընկարանը: Կը խնդրուի ընկերակիցներէն ճշդապահ ըլլալ:

à l'étoile Concessionnaire LEYLAND
Mini METRO M-G TRIUMPH ROVER
OUVERT SAMEDI CREDIT MAXIMUM Gd choix de voitures Occasions garanties carrosserie mécanique Service Après-vente Pièces détachées
ARC DE TRIOMPHE AUTOS 30, rue de TILSITT 380.55.11

Հ. Բ. Ը. Մ.
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
UGAB
Sous la Présidence d'Honneur de Monsieur Nourhan FRINGHIAN
Président d'Honneur du Comité Régional de France de l'UGAB
Sous la Présidence effective du Docteur Edouard ATTAMIAN
Président du Comité Régional de France de l'UGAB
JOURNÉES DU CENTRE CULTUREL ALEX MANOOGIAN
au profit des œuvres culturelles et sociales de l'Union
Samedi 30 Avril et Dimanche 1er Mai
STANDS DIVERS
LIVRES et DISQUES ARMÉNIENS — LINGE DE MAISON
VETEMENTS D'ENFANT — CADEAUX de GRANDES MARQUES
ALIMENTATION — BRADERIE — MARQUINERIE — BIJOUTERIE
MUSIQUE ARMÉNIENNE — ANIMATION — BAR — BUFFET
SAMEDI : à partir de 19h.30 — Diner à 20h.30
DIMANCHE : de 10 heures à 18 heures — Déjeuner et goûter
Spécialités arméniennes préparées par les Dames de l'UGAB
Concours de tric-trac Dimanche à 10 heures
Téléphoner au 520.03.18 pour l'inscription
Le gagnant recevra une coupe
Stands de jeux pour jeunes
118 rue de Courcelles, Paris 17e
Tél : 227.12.26
Autobus No. 30 et 84 — Métro : Courcelles
Venez passer le weekend du 1er Mai dans une ambiance de fête

Meubles Ghazarian
4.000 m² de mobiliers présentés en ambiance
Z. I. Vitrolles à 20km de Marseille: tél. (42) 89.27.47
ouvert le dimanche après-midi
visitez une des plus belles expositions de France
"Բացարկի գեղջ «Յառաջ»ի բաժանորդներուն"
Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH» — 83, Rue d'Hauteville - 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE - OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE — 75010 PARIS
DIRECTRICE: ARPİK MISSAKIAN

TÉL.: 770. 86. 60 — C.C.P. PARIS 15069-82 E
FONDÉ EN 1925 — 51027317 A R. C. PARIS

LE NUMERO : 3,00 F

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱԽԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

58° ANNÉE — No 15.425

**ԵՐԵՎԱՆ ← ՓՆՐԻՉ
ՀԵՌԱՏԻՊ**

**ՕՐՈՒԱՆ
ԴԵՊՔԵՐԸ**

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

**ՄԱՀ
ԱՐԲՈՒՆ ՏԱՅԵԱՆԻ**

ԵՐԵՎԱՆ (ԱՐՄԷՆՓՐԵՍ, ԱՊՐԻԼ 21 - 22)

«ՍՈՒՐԻՈՑ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՕՐԵՐ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՉ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած են վտարանտարի նուիրում օրեր: Պաշտօնապահ ընկերակազմը կատարում է Գրողներու միութեան գահաժողովի մէջ տեղի ունեցած երկու օրը, ուր ներկայ եղած է Սուրբա - Սուրբա: Միութեան ընկերակազմի պատուիրակները, գլխավորութեամբ Արթուր Քերիմ Պելեյանի: Սուրբ տանկով պատուիրակութեան ղեկավարը, նախ երկու օրը կ'ապրուի յայտնի է Հայաստանի, որ ջերմ ընդունելութեան ցոյց տուած էր Սուրբիոյ նախագահ Համֆրի Ա. ստաի, երբ ան այցելած էր Հայաստան, ապա նշած է, թէ «Հայերը Սուրբիոյ մէջ, ընկերակազմի համար իրականութեամբ կ'ապրին եւ աչքի կը զարնեն իրենց նուիրումով, հայրենասիրութեամբ ու աշխատասիրութեամբ: Կը նպաստեն երկրի անտեսութեան զարգացման»:

Լիւիսիան Պոլսի մէջ, 16 ժամ ամուլ վիճարանութեան ներքին եւ արտաքին ընկերակազմի հետ, Երուսաղեմի ընկերակազմի հետ հարաբերութիւնները բարձրացնելու համար, առանց համաձայնութեան որեէ կէտի մը յանդէս: Սուրբ է, որ հարցը կը վերաբերէր համապատասխան վտարանտարի, զորս Միւշէկ Ռոքար, յանուն Ֆրանսայի, կը ջանար բարեփոխել սալ: Ժողովին ձախտողութեամբ ծանրակշիռ է, քանի Միութեան ղեկ 3 օր առաջ կը փորձէր համոզել զԵրուսաղեմի ընկերակազմը, թէ կացութեան անյոյս է:

ԺԱՆ ՓՈՓԸՐԷՆ, ընկերակազմի կուսակցութեան թիւ 2-ը, 60 էջոց տեղեկագրով մը, տեսակ մը ազգաբարձրութեան կուսակցութեան մը վարչակարգին: Սկզբունքով միայն Նախագահին համար պատրաստուած, Փոփընքի ըրած հրապարակումը շատ տեղին չի նկատուի, նոյնիսկ իշխանութեան մօտ թերթերու կողմէ, ինչպէս՝ Մարտի: Տեղեկագրին մէջ կատարուելու կ'ամբաստանուի որ «Չոստոն է իր քաղաքական պարտաւորութիւնները տնտեսական պարտաւորութեան», մինչեւ իսկ անձնատուր եղած վտարանտարի հիմնարկութեանց առջեւ: Եւ ընդ կը զննէր զպատկարային պայքարին վրայ ու վախ կը յայտնէ որ «Երկրի հարուած» մըն ալ Ֆրանսա պատահի:

ԾՆԱՆՈՒՄ ԳԻՆԵՐԸ, որոնք 25% յաւելում պիտի կրէին Յուլիս 1-էն, աստիճանաբար պիտի կրեն այդ յաւելումը, որ կ'երկարի (առայժմ) երկու տարուան վրայ: Ուրեմն, Յուլիս 1-ին յաւելումը 5%-ի կը սահմանափակուի եւ 5% եւս կը կիրարկուի ամէն Յուլիս եւ Յունուար 1-ին՝ մինչեւ Յուլիս 1985: Սկզբունքով, այս յաւելումները, ինչպէս ալ ըստ վրայ գրուած վիճակը, պիտի հաւասարակշռեն ընկերակազմի Ապահովութեան հիմնարկութեան անտուկին բացը:

ՀԱՊԻՊ ՇԱՐՔՈՒՆԻ եւ թարգմանչ հեղինակը այն եղանակով ձեռնարկ ենք, որոնք ընթացքին մեռաւ: Լիբանանի նախկին նախագահը՝ Պէշիւր ձեռնարկէ, Գաթախէաներու կողմէ իրանական կանոնադրութեան կին յանձնուեցաւ: Եւրոպայի խոստովանած էր նաեւ թէ ահաբեկումին կազմակերպիչը ընկերակազմի - աղբ - սուրիական կուսակցութեանն էր:

ԵՌՆԻՏ Մոսկուայէն ետ կանչեց իր ղեկավարը «խորհրդակցութեան» համար, ինչպէս կ'ըսեն, որովհետեւ կը զաննէ թէ խորհրդային ընդունաները քիչ մը շատ կը պտտին իր ջուրերուն մէջ լրտեսական նպատակներով: 1982-ի աշնան է որ խորհրդային նախարար ընտրուած են շուրջ տասն ծովային սահմանները:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԻՆՍՏԻԻՒՆ (Վիճակագրութեանց Ազգ. ինստիտուտ) նախատեսութիւնները բաւական մտահոգիչ են: Արդարեւ հիմնարկը կը նախատեսէ զնկուկարողութեան 1,3% նուազում մը եւ հարիւր հազար նոր զործազուրկներ:

Երկու օրերու ալ սրահը լեցուած է թատերախաղը բեմադրուած է Սուրբի Արթուրի: Գլխավոր դերը մարմնակերպ է Սուրբի Արթուրի:

Երեւանի «Գրական թերթ»ի Ապրիլ 3-ի թիւին (ստացուած միայն Ապրիլ 28-ին, թղթատարական անկանոնութեանց հետեւանքով) ցաւով իմացանք թէ իր մասնակցութեամբ կ'ընթացէ ծանօթ բանասէր ու թարգմանիչ՝ Արթուր Տաշեան:

Ողբացնելով ծնած էր Պարտիզակ 1912-ին, եւ նախնական կրթութիւնը առած Մաքրաբիւրի (Պոլս) նախակրթարանը, ապա յաճախած Գաթախէայի Միլիտար-Եաններու դպրոցը: 1922-ին կը զրկուէր Իտալիա եւ 1923-էն 1927 կը յաճախէր Վենետիկի Մուրատ - Ռափայէլեան վարժարանը:

Հայաստան ներգաղթած է 1929-ին 31 - 33-ին հետեւած Երեւանի համալսարանի մանկավարժական դասընթացին ընդ: 1934-էն 47 որպէս սրբադիւր աշխատած է «Սովետական Հայաստան», «Բանուորական Երեւան», «Գրական թերթ»-ի խմբագրութեանց մէջ: 1967 - 70 աշխատած է Հայաստանի Գիտութեանց Ակադեմիայի խմբագրական - հրատարակչական խորհուրդի մէջ որպէս խմբագիր, 73-էն 77 Արուստի Հիմնարկը, 1978-էն ետք եղած է կրտսեր գիտական աշխատող Գիտութեանց Ակադեմիայի Մ. Արեղեան դրականութեան հիմնարկին:

Արթուր Տաշեանի վաստակը մեծ է, առաւելաբար թարգմանական գրականութեան մարզին մէջ, ի մասնաւորի՝ իտալերէնէ եւ 1979-ին յատուկ մրցանակի արժանացած է Տանթէի «Աստուածային կատակերգութիւնը» գործի թարգմանութեան համար: Իր թարգմանած ալլոբործերու կարգին լինեց Պենդենթի Չելլիի կեանքը, ինչպէս նաեւ Պարլաքի, Մոփաասի, Փրոսիէի Մեռիմէի, Անա-

թուի Ֆրանսի, Ֆ. Մորիաքի կարգ մը գործերը:

«Գրական թերթ»ի նոյն թիւին մէջ, Ալեքսանար Թօփչեան քանի մը տողով կ'անդրադառնայ վաստակաւոր մտաւորականին, զոր կը դասէ «Մեր դասական թարգմանիչներ կողքին», յիշելով թէ կարգադր, առաջին անգամ, Տանթէի «Գիտութեան» կարծած էր որ թարգմանիչը - Ա. Տաշեան - Մասեհեանէ առաջ իսկ սարած անձ մըն է, ու երբ յետագային բախտն ունեցած է անձամբ ճանչնալու, այդ սպաւորութիւնը ջնջուելու փոխարէն աւելի ուժեղացած է: «Ես տեսայ, կը զարմարեցի, որ ես իր հետ կարծես բերում էր ինչ - որ բեկորներ մեր սկզբնաւիճակը, որոնց վրայ ժամանակը դրել է որեւէ անձանց ունիվերսալիզմի կեղծիք եւ Միջազգային իշխանական հայերէնն ու բարձր ոգին: Եւ այս բայութեան շարունակ իր երազական կազմակերպիչի հետ իմացութեամբ: ... Ճակատագիրը գարնանային կերպով նրան ամէն ինչ տուել էր Տանթէի հայերէն թարգմանելու համար: Եւ միայն այս բարձրաւեստ թարգմանութիւնը բաւական է, որ նրա անունը մնայ մեր դասական թարգմանիչների անունների կողքին»:

Արդարեւ, Արթուր Տաշեան, մեծցած ու դաստիարակուած Միջազգային շունչի ներքեւ, խոր զարգացումի տէր, այդ իսկ պատճառով՝ պարզ էր ու համեստ, ինչպէս կը վկայեն իր գրչեղբայրները:

Մեծ վաստակի տէր հմուտ մտաւորական մըն է, որ կ'անհետանայ Արթուր Տաշեանի մահով:

Ի Տ Ա Լ Ի Ա

**ՄԻԼԱՆՕ. - ԱՊՐԻԼ 24
ՀՈՒՍՄ. - ՊԱՊԸ Կ՛ԱԿՆԱՐԿԵ
ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. Ի ԶԵՏ
ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼ ՆԵՐՈՒՆ
ՄԱՍԻՆ**

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳՐՈՂԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՑՈՒՑԱՀԱՆՐԱՊԵՏ

Երեւանի Ալ. Միսնիկեան գրադարանին մէջ բացուած է ցուցահանդէս մը, նուիրուած Ուաշինգթոն Իոուիսի, անոր ծննդեան 200-ամեակին առթիւ: Ամերիկացի գրողը կը համարուի ամերիկեան գրականութեան մէջ վերապաշտութեան եւ նորակէպի հիմնադրուած: Յուշարձան է նաեւ «Նոյն - Յորքի պատմութիւն», «Ճամբորդի պատմութիւններ», «Ալ-Համպար», «Միջերկր» գործերը՝ անգլերէն, Փրէնսերէն, գերմաներէն լեզուներով: Սուրբ Միսնիկեան մէջ Իոուիսիի գործերէն լոյս տեսած են «Պատմութեան ընկերակազմի ղեկավարը», «Նորակէպեր» եւ այլ գրքեր: Հայ ընթերցողը ամերիկացի գրողի գործերուն ծանօթ է 1894-էն ի վեր:

ԵՐԵՎԱՆԻ
Գ. ՍՈՒՐԻՈՒԿԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱՆՈՒՄԻՐԸ
ՄՈՍԿՈՒՍԻՆԻ ՄԵՉ

Երեւանի Գ. Սուրբիկեան թատերախաղեր Մոսկուայի մէջ ներկայացուցած է Շէքսպիրի «Ճոն Արքայ» եւ արժանացած թատերասէներու գնահատան:

Իմըքսի ինքնակշիռ Ֆրանսական ճիւղը, Ապրիլ 25 թուականը նամակով մը կը հաղորդէ մեզի թէ Իոուարը Յարու-թիւնեան, որ բանտարկուած էր 1979-էն Յունուար 1982, կրկին ձերբակալուած է 1982 Նոյեմբեր 10-ին կամ 11-ին: Մնած 1926-ին, զիտութեան տղթորակութեան ընդմեջ, տնտեսութեան բաժնի մէջ:

Սիրվարդ Աւազեան, գործի մը անցուցած է արդէն արդեւաբար կ'ապրուի, մասնակցած ըլլալով Հելսինքիի համաձայնագրերու հսկողութեան կոմիտէին: Ազատ արձակուած 80-ին, կրկին ձերբակալուած է:

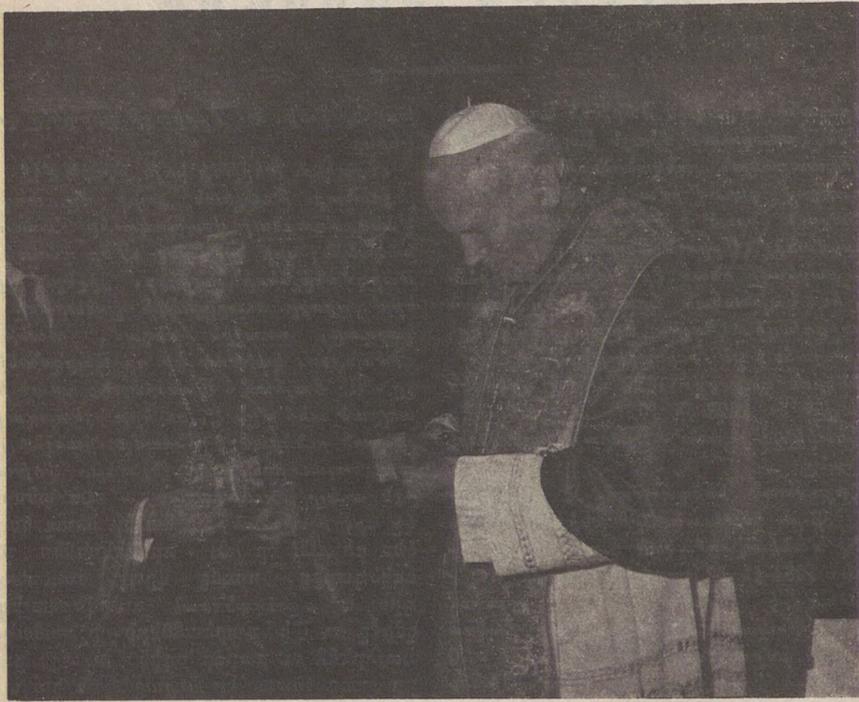
Ռափայէլ Օհանեանի, ճարտարագէտ, առաջին ձերբակալութեան է, «Իսլիկանութեան» համար:

Միւս կողմէ, Ֆրանսացի բնագէտներու կոմիտէի անակառուցի կը շարունակէ իր գիտնականները Ռոպիէր Նարեանի ի նպատ: Նոր նամակ մը զրկուած է Իրենց կողմէ Անդրբոյլի, այս առնչու-թեամբ:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

ՅՈՎՀ. ՊՕՂՈՍ Բ. - ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.

ԽՄԲ. - Օրին տուխնի այս պատմական հանդիպումին մանրամասնությամբ ներկայացված է Յիշեմի որ ան տեղի ունեցաւ վատիկան, Ապրիլ 16 - 17 - 18 - 19-ին եւ ստացաւ հանդիպար եւ տպագրութիւնը նկարագրի մը : Ըստ սովորութեան վատիկանի կիսապաշտօնաբեքը՝ Օստելիստի Ռոմանո տուար ընդհ. պատկերը Ապրիլ 17 եւ 18/19-ի իր քիւնթով : Ստորեւ հատուածներ կը ներկայացնենք Պատիկ եւ կիլիկիոյ կաթոլիկոսին փրանսերէն փոխանակած նախերէն եւ որոնց բնագիրները լոյս տեսան վերոյիշեալ քերթին Ապրիլ 17-ի քիւնթով :

ՈՂՋԱԳՈՒՐՈՒՄԷՆ ՈՒ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԵՆԷՆ ԵՏՔ, ՊԱՊՆ ՈՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՆՈՒԵՐՆԵՐ ԿԸ ՓՈՒՍՆԱԿՆԵՆ

Մէջտեղը կը գտնուի Մառթէն Արք. շուրջը՝ ձախէն աջ՝ Պերն Մըսրիեան, Տաքի Արք. Սարգիսեան, մէքը խաչիկ Եան : Պատիկեան եւ Ջարեհ Եպիսկ. Ազնուոր - եան :

ՅՈՎՀ. ՊՕՂՈՍ Բ.

... Այսօրուան հանդիպումը նոր քայլ մըն է մեր եկեղեցիներուն միջեւ եղբայրական տխարական մէջ : Ողջագործումը որ փոխանակուեցաւ 1967-ին ձեր եւ իմ նախորդին միջեւ, անտուանալի պահ մըն է իրենց միջեւ՝ այդ մտեցման : Հնազանդ Ս. Հոգիին ներշնչումներուն, որ մեզ կը մղէ վերագտնելու ամբողջական միութիւնը եւ ճանչնալու «չատ սերտ կապերը», որոնք արդէն մեզ կը համա-

խմբեն խոր հաղորդութեան մը մէջ, դիտակից ենք այսօր, դուք եւ ես, որ հաւատարիմ ենք իրենց օրինակին եւ իրենց յոյսին թանկագին ժառանգութեան, եւ այդ պահու մը՝ երբ տակաւին վառ է մեր սրտերուն մէջ Սորէն Ա. ի անհետացման առթած յուզումը :

... Ձեզ ընդունելով, սրբազան եղբայր, կ'ուզեմ մեծարել ջրիտոնեայ պատմութեան այն մեծ էջը, որ բացուեցաւ երբ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ հայ ժողովուրդի սրտին մէջ բերաւ անմիւթական այդ լոյսը : Ձեր անձին մէջ, կ'ուզեմ մեծարել նաեւ ջրիտոնեայ մեծ ընտա-

նիքը, զոր, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս - Պատրիարքին վարդէն Ա. ի հետ հաղորդութեան մէջ կ'առաջնորդէք ծամածուռ ճամբաներուն վրայ պատմութեան, այն պատմութեան, որ արդիւնքն է, ինչպէս միշտ, հոգիին անարտայայտուելի կոչն - բուն եւ մարդուն ազատ պատասխանին :

... Ձեր ներկայութիւնը, հոս, այսօր, կը վկայէ մեր երկու եկեղեցիներուն յարաբերութեան յարատեւ բարեկաւումը : Սոր զոհուածութեան եւ ուրախութեան աղբիւր մըն է : Անցեալի տարակարծութիւններն ու դժուարութիւնները հետք - հետէ՛ յաղթահարուելու ճամբուն են : Սրտանց, կը մաղթեմ որ այս հանգիստումը նշէ նոր հանգրուանի մը սկիզբը այս հասարակաց ճամբուն վրայ :

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.

... Մեզի համար այս առաջին այցելութիւնը Ձերը Սրբազնութեան պատճառաբանուած է փոխաբերով շօշափելի արտայայտութիւն մը տալու մեր եղբայրութեան անձնական հանդիպումով մը եւ յանձնառութեան ոգիով :

... Ապրիլ ամիսը սրբազան ամիսն է մեր հայ ժողովուրդին համար, որովհետեւ նահատակներուն ամիսն է : Այդ ամսուան մէջ է, որ Հայաստանի դաւակները ցրուած աշխարհի մէջ, ահանջ կուտան նահատակներուն : Այս ամսուն է որ առաջին աշխարհամարտի ընթացքին հայ ժողովուրդին դէմ գործուած ցեղասպանութեան զոհերուն ողբերգութիւնը, կը դարձնէ մեր բոլոր հաւատացեալներուն խիղճը : Հաւատարմութիւնը՝ Քրիստոսի, յարումը՝ կ'եւսնք ի արժանաւորութեան, յաւիտեան զօրութիւնը, Յարութեան յոյսը, վերապրելու վճռակամութիւնը եւ ապագային համար յաղթանակի տեսիլքը - անաւասիկ այն խոր խոյանքները որոնք կ'ողբերեն բոլոր Հայերուն կեանքը, այնքան ճշմարիտ է որ քրիստոնէական հաւատքը դրոշմեց իրենց արեան եւ իրենց մորթին գոյնը : Մեր վերապրում մին հրաշք, մեր ժողովուրդին վերածնունդը, մեր նահատակներուն յարութիւնը նոր սերունդի մը մէջ նուիրուած Աւետարանին պատգամին եւ իր ազգային արժանաւորութեան վերապայտնութեան մեզ կը տանի պաշտամունքին Աստուծոյ, մեր ստեղծիչը եւ Երկնային Հայրը, որու սէրը մեզի համար կը մնայ որպէս լոյսը որ օրը կը ծնի :

Կ'ուրախանանք հաստատելով որ Լիբանանը, երկիրը ուր Կիլիկիոյ մեր Կաթողիկոսութեան Աթոռը վերակազմուեցաւ Ա. աշխարհամարտի ջարդերէն ետք, շատ մօտ է ձեր սրտին : Ձեր ընտրութեան ի վեր, տեւականօրէն ազօրեցիք եւ աշխատեցաք խաղաղութեան վերահաստատման համար եւ վերահաստատելու համար Լիբանանի պատկերը, զոր համայն աշխարհ կը ճանչնար՝ եղբայրութեան, հասկացողութեան, տխարակի եւ ազատութեան երկիր մը :

ՈՒՄ ՀԱՄԱՐ ԵՆ ՄԵՐ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Ո՞վ պիտի կարդայ այս յօդուածը... Սկսելուց առաջ հարկաւոր է իմանալու միտքի ուղղել այս տողերը : Փաստաբէն, ահա նորից ստիպուած ենք դիմել ծերունազարդ սերունդին՝ մեր պատկերի ու տատերին, խնդրելով որ, զեռ որակարելի է, երկար տարիներ չօրհանու մեր շղթայից : Երբ այդ շղթայի օղակները մէկ առ մէկ ժանդոտու են լայն քանդում, զգալի է ամէն օր մի քիչ տեւիլ հայկական դպրոցները դուրսէն կարեւորութիւնը Սփիւռքի մտահոգը այս պայմաններում :

Ուստի, պիտի խնդրէինք տարեց տարեցից, որ թարգմանի ու բացատրէ իր զաւակներին կամ թոռներին, այն 3-րդ սերունդին, որ զրկուած է հայերէն լեզուից, թէ ինչ է կատարում հարեւրակայ հայկական մի հաստատութեան մէջ Դպրոցասէր վարժարանում : Այս տարի Դպրոցասէր նորոգուեց շուրջիւ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան եւ մասնաւորաբար հանրածանօթ մի քանի անձնաւորութիւններին, որոնք շարունակում են՝ ըստ անաղութեան, համարել որ Սփիւռքի մէջ ամէն Հայ, սուրբ վճարելու պէտք է թիկունք դառնայ մեր կրթական հաստատութիւններին Այդ հազուադէպ անձերից են Հ. Բ. Մ. ի նախագահ Ալէք Մանուկեան, որ պահովեց Մանկապարտէզի հիմնումը չէնքի նորոգութիւնները, Տէր եւ Տիկի Մարտիրոսի որոնք նուիրեցին մի փոքր հանրակառք, որ աշակերտները փոխարում է տունից դպրոց եւ դպրոցից տուն Գնահատելի է նաեւ Պ. Մարտիկ Տակաեանի սրտաբուխ մասնակցութիւնը :

Իսկ ի՞նչ են անում միւս՝ 297 հազար Հայերը... Երանցից խնդրում է տարին երկու կամ երեք անգամ մասնակցել դպրոցական հանգէսներին : Այս տարուան կալուածի կ'ունենայ մի 10 օրից : Կազմակերպման մարմինները բազմաթիւ օրեր աշխատեն եւ այս ձեռնարկի յաղորդութեան համար Լիզ Մարեան նոր երգերով, զպրոցիկ նուիրում ամիսներ իր աշխատանքը... Արդեօ՞ք պէտք է խիստապէս զնալ դուրս գալ «տուրք հանգանակող» պիկնդրելու կամ պահանջելու համար ամէն մի Հայի մասնակցութիւնը. եւ այս դեպքերս պնդացնելով, կերելու համար կարգանջերի «նազն ու սուղը» : Թուրքիայում կամ Պարսկաստանում հայկական դպրոցները պայքարում են պետական անարդարութիւններին եւ ճիշտ շունչերի դէմ, մինչ Յրանխալում կատարուած իրականում մեր վարժարաններուն նաեւ իր դատան ու վարժարանները նամիներ՝ անտարբերութիւնը եւ անհագութիւնը... Երկար կարիքները զատ, դպրոց

ՈՒՇԱՅԱԾ ԶԼՁՈՒՄ

ԳԱԳԻԿ ՅԱՅՈՒԹԵԱՆ

- Կարծեմ ընդմիջումից յետոյ, երկուսից - երեքի անհամարներում :
- Ուրիշ ի՞նչ կ'ասէք նրա մասին : Հարգատներ ունի՞ք :
- Վերջին կալանքից առաջ հայրը վըշտից մեռաւ, նամուտով մարդ էր : Մօրը զցեց ծերանոց, վաճառեց հայրական տունը, եւ այդ զուգարով մարեց թըղ - թախարում տանուլ տուած պարտքերը, թախարական կեանք էր վարում : Ուրիշ հարգատներ չունի :
- Որտե՞ղ է բնակուում :
- Ասաց, որ քաղաքում գրանցում չունի, սպրում է մօտակայ գիւղերից մէկում, մօր կողմից հեռու մի ծեր ազգակըցուհու մօտ : Գիւղի անունը չասաց, չէր վստահում :
- Իսկ դուք վստահել էք նրան եւ

միջնորդել, որ ուրիշ անձնագրով աշխատանքի՞ ընդունուի :

- Ես զգում եմ իմ սխալը :
- Դա յանցագործութիւն է, ոչ թէ սխալ :
- Մեղաւոր եմ, բայց ...
- Ի՞նչ բայց ...
- Անկեղծ ասած, ես վստահում էի նրանից :
- Ինչի՞ համար :
- Ախր նա ստոր է, ամէն բանի ընդունակ : Տարիներ առաջ էր, ինձանից դուրս ուղեց՝ մերթեջր : Մակայն մի քանի օր յետոյ կազմակերպեց իր ընկերների միջնորդ կողպտեցին աղջկանս՝ տանելու Մելս - Մուրցի կօորգինատները արդէն պարզուած էին եւ նրան յայտնաբերելը այլեւս քրէական հետախուզութեան համար դժուարութիւն չէր :
- Քրէական հետախուզութեան քարտաբանից վերցուցեցին Մելս - Մուրցի մատնահետքերը եւ համեմատուեցին դէպքի վայրից վերցուած մատնահետքերի հետ : Դրանք համընկնում էին միմիանց :
- Ձեռնարկուած հետախուզական գործողութիւններու շնորհիւ վտանգաւոր յանցագործը յայտնաբերուեց թիֆլիս քաղաքում եւ տեղափոխուեց Երեւան :
- Նրա մօտից յայտնաբերուեցին մի կա-

պոց տարբեր բանայիններ, այդ թուում նաեւ բուժքոյր Ա. ի բնակարանի բանալու կրկնօրինակը, մի ինքնաշէն դաշտին եւ երկու փաթեթ անաչա :

Ահա իմ առջեւ նստած է յանցագործ Մելս - Մուրցի, որն իր գիտակցական կեանքի կէսը անցկացրել է կալանավայրերում : Հանդիստ է պահում իրեն, ասես ոչինչ չի պատահել :

- Գիտե՞ք, թէ ինչու է եւք ձեզ ձեր բակալել :
- Եանի բան ըսելը, էլի՛ր ... Ենզն էք ընկել, կ'ուզէք ինչու դուք կ'ըսէք, չբացուած զոդութիւններ բարդէք վրէժս :
- Հիմա էլ դո՞ւ ես ուզում ինձ միամիտի տեղ դնել, - ժպտալով :
- Ուրեմն՝ քիթի՞ք ... դէ՛ թիկ'ր ... հեղուկան ժպտը դէմքին, ձեռքը ինձ պարզեց Մուրցի :
- Ձէ, չեղաւ Մուրց, արի՛ լուրջ խօսենք :
- Լուրջ խօսելով ընձից ի՞նչ պիտի իմանաս, փորացաւդ ի՞նչ է, միանգամից ըսա :
- Ձէ՞ որ դու խոստացել էիր մարդավարի ապրել :
- Ո՞ւմ չհատաս :
- Հօրդ ընկերը՞ն հայելու արտադրամասի պահեստապետին :
- Մուրցի դէմքից կեղծ ժպտը չքա - ցաւ : Նա ուշադիր նայեց իմ աչքերի

մէջ :

- Գորեանի դրպանից գողացուած անե - նաղբի մէջ ո՞րքան դրամ կար, շարունակեցի :
- Իշու ձագը ստել է, դրամ չի կողմի միայն պաշտօնուն էր, - Մուրցի դէմքի կրկին ժպտ կերեաց :
- Ինչու էլ չէք զանգահարում բուժ - քոյր Ա. ին :
- Բուժքոյրը վնձ է, - նստած անկողնի վեր թուա Մուրցի :
- Բուժքոյր Ա. ին, պարզ չէ՞մ ասումս :
- Ես ոչինչ չգիտեմ, չեմ ճանչնալ :
- Իսկ Ա. ին կողպտոցները՞ն ... Նա դարձեալ զննող հայտնաբերող նախ ինձ, ուղեց ինչ որ բան ասել, բայց լուռ : - Ի՞նչ նպատակով էիք կրկնօրինակ Ա. ի բնակարանի բանային :
- Մուրցի դէմքի միակները շղթայի շարժուեցին : Նա լուռ էր :
- Ի՞նչ կ'ասէք «Նայելի» կրկնակի շղթայի յայտնաբերուած ձեր մատնագրի ներքի մասին :
- Մուրցի միանգամայն պոթկաց :
- Ուզում էք կայցնել, չէք կրկնա - գող եմ ... Մարգարայան չեմ, հաստացէք, մարգարայան չեմ ...

(Շարունակ)

Տէր եւ Տիկին Տիգրան Գուլումեան, Պ. Արմէն Գուլումեան (Փաստանա), Այրի Տիկին Վարսենիկ Գալումեան (Միացեալ - Նահանգներ), Տէր եւ Տիկին Ժորժ Տումանեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Վահանջ Գուլումեան եւ զաւակները (Նիւ - Ճըրճէյ, Միացեալ - Նահանգներ), Տէր եւ Տիկին Կարապետ Գարոյան, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Խուսիկ - սէրեան եւ իրենց զաւակը (Թորոնթօ), Տիկին Սեդա Գարոյան եւ զաւակը, ինչպէս նաեւ ընտանեկան պարագաները սրտի խոր կակիծով կը ծանուցանեն իրենց մօր, տալով, չորաքրոջ, ներքի եւ խր - նամիրն:

ՉԱՌԱՋ ԳՈՒՅՈՒՄ ԾՆՆԻ (ծննդ - Գալումեան) (Սանտեցի, Ապրիլեան եղանի քրտի) յանկարծական մահը որ պատահեցաւ Փաստանա Ապրիլ 22ին, 77 տարեկանին: Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ տեղւոյն վրայ, Ապրիլ 27-ին: «ՅԱՌԱՋ» - Մեր ցաւակցութիւնները Փրօֆ. Տիգրան Գալումեանի եւ ընտանեկան պարագաներուն:

Այս տխուր առթիւ հետեւեալ նուէրները կ'ընեն. - Տէր եւ Տիկին Տիգրան Գուլումեան եւ Պ. Արմէն Գուլումեան 500 Ֆ. Սամուէլ Մուրատեան վարժարանին, Տէր եւ Տիկին Կարապետ Գարոյան 500 Ֆ. Կապ. Խաչի Փարիզի մասնահիւղի դպրոցին, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Խուսիկեան 200 Ֆ. որբախնամ Տիկինաց, Տիկին Սեդա Գարոյան 200 Ֆ. «Յառաջ»ին, (ստանալ «Յառաջ»ին):

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻ Ողբացեալ Գարիկ Ալիքեանի մահուան առթիւ Մէն Ժէնովի Ս. Սահակ - Ս. Մեսրոպ Եկեղեցւոյ Թաղականութիւնը ստացած է փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ դպրոցին. - Տէր եւ Տիկին Չենոր Սիրէճեան 300, Այրի Տիկին Վարդուհի Թաշճեան, Սէմիգեան Ժազ, Կարօ Մարկոսեան, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Քէմէճեան, Տէր եւ Տիկին Թորոս Քիւրճեան 200-ական Ֆ., Տէր եւ Տիկին Աւետիս Չրպազեան, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Թաշճեան 150-ական Ֆ., Այվազեան ընտանիք, Տէր եւ Տիկին Երուանդ Տօրումեան, Արսէն Տէր - Չաբարեան, Պ. Այաչ, Տէր եւ Տիկին Սեդրակ Սամուէլեան, Սէմէրճեան եղբարք, Մաքս Գամպուրեան 100-ական Ֆ., Աճէմեան Մինաս 50, Տէր - Մինասեան ընտանիք 50 եւ 50 Ֆ. դպրոցին:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱԿԱԶՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿԸ ՆՈՒՐՆԵՆ ՄէօՏՈՆ - Ժան Գանիէլեան 60 Ֆ.: ՄԱՐՍԵՅԼ - Պ. Վարդանեան 60 Ֆ.:

Ի ՑԻՆՏԱԿ Տէր եւ Տիկին Խաչատուրեան 100 Ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ»ին, Յովսէփ Յարութիւնեանի մահուան ջանասուքին առթիւ:

Վիլէն - Տիկին Ազնիւ Ասլանեան 100 Ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ»ին իր աղջկան՝ Տիկին Ալիս Վիլիամի մահուան առթիւ: Նոյն տխուր առթիւ իր զարմուհիին յիշատակին, Պ. Բենոն Ճիւանչահեան 100 Ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ»ին:

ՓՈՒԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱԿԻ Կիրակոս Փարատեանի մահուան առթիւ, Տէր եւ Տիկին Հաճի Յովսէփ Սահակեան փոխան ծաղկեպսակի 200 Ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ»ին, նոյն տխուր առթիւ Պ. Պարիզեան 100 Ֆ. «Յառաջ»ին:

PROJECTION Le DIMANCHE 1er MAI à 16h.30 précises aura lieu une projection de diapositives commentées: «TEMOIGNAGE DE NOS VESTIGES ARMÉNIENS EN TURQUIE» La projection aura lieu à l'Ecole TEBROTZASSERE: 1, bd. du Nord - 93340 LE RAINCY tél. 381. 01. 72 ENTREE GRATUITE

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ Մէն Ժէնովի Ս. Սահակ - Մեսրոպ Եկեղեցւոյ Թաղականութիւնը ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրեն Մէն - Ժէնովի եւ շրջակայքի հայրենակիցները Ուրբաթ, Մայիս 6, ժամը 21-ին եկեղեցւոյ սրահ: Ժողովը պիտի ընտրէ ընտրողական յանձնախումբ մը պատրաստելու համար աշխատանքները նորոգելու համար Թաղականութեան կազմը:

ՅՕՐ ՄԱՆՉԻ ԱՓԵՐՈՒՆ ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՄԱՆԿԱՆՑ ԲՈՅՆԻՆ ՄԷՋ Մայիս 21, 22 եւ 23-ին օթոքարով պատյուններ նորմանտի տեսարժան վայրերը երեք օրուան ընթացքին: Արձանագրուիլ հեռաձայնելով՝ 985 - 36 - 53 Մարտիրոս մասնակցութիւն 350 Ֆ.: Մանրամասնութիւնները յետագային:

CENTRE CULTUREL NOURHAN FRINGHIAN 6, Avenue Bourgain - Issy-les-Moulineaux (Métro: Mairie d'Issy) présente le Samedi 7 Mai à 17h. et 21h. précises (deux séances) Arménouhi EKIZIAN-CARPENTIER Haïgouhi KHEDECHIAN-LA CHASSAGNE dans un spectacle Poétique à deux voix - en Arménien et en Français-

CŒUR ET MEMOIRE Un passionnant voyage à travers le temps (poèmes - musique - théâtre) Critiques parues de la Première à Paris le 30 Janvier 1983:

— HARATCH: «Une soirée tout à fait originale et enrichissante. Une heure et 45 minutes ininterrompues, sans aucune lassitude. — ACHKHAR: Longtemps après le spectacle durèrent les ovations adressées aux deux comédiennes par un public enthousiaste. Et ce fut vraiment une soirée originale grave et aussi pleine d'allégresse. — Rouben MELIK aux comédiennes: Le meilleur spectacle poétique que j'ai vu depuis longtemps. Prix des places: 50 F. (Etudiants 30 F.)

POINTS DE VENTE: à PARIS — JEAN-CHRISTIAN (haute coiffure) 15, rue Tronchet tél: 265. 32. 26 — M. GUEUDEMIAN: 61, rue des Martyrs tél: 878. 81. 67 — MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE 17, rue Bleue à BOIS-COLOMBES — Daniel DJIZMEDJIAN: 31, rue Paul Déroulède tél: 781. 09. 72 à CLAMART — SEVAN (épicerie): 4, rue Lazare Carnot — TELE-CONDORCET: 175, av. Jean-Jaurès à ALFORTVILLE — MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE 9, rue de Madrid à ISSY-LES-MOULINEAUX — EGLISE ARMÉNIENNE: 6, rue Bourgain tél: 644. 28. 52 — PHOTO 92 Zac Rodin: Blvd. Erevan

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻ Կապ. Խաչի Վիլէնի մասնահիւղին Տիկին Արաքսի Սուքիասեան 200 Ֆ. նուիրած է:

ՅՈՒՇԱՏԵՐ ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Պանէօ - Գալանի մասնահիւղի ընդհանուր ժողովը Երկուշաբթի, Մայիս 2-ին, ժամը 20:30-ին, Տիկին Փափազեանի ընկարանը: Կը խնդրուի ընկերուհիներէն ճշգրտապէս ըլլալ:

VISITE du CHATEAU de VAUX-le-VICOMTE et de la Cité Médiévale de PROVINS organisée par la Section Croix Bleue de Bagnex-Cachan le DIMANCHE 15 MAI Participation: Voyage + Repas Gastronomique 140 F. pour les adultes 70 F. pour les enfants jusqu'à 6 ans (Transport en Car) Rendez-vous: — 8h.: à Bagnex devant «les 3 Cinémas» — 8h.30: Porte d'Orléans, devant la statue du Général Leclerc Réservation obligatoire avant le 4 Mai. Renseignements et inscriptions auprès de: — Mme TOROSSIAN: 665. 13. 26 ou — ANAIS STATION-BESNARD: 665. 04. 27 après 18h. VENEZ NOMBREUX

RESTAURANT «Chez les Origanes Ivanovitch» 7, rue de Chéroy (derrière le théâtre Hébertot) 75017 PARIS Tél.: 522. 58. 07 sur réservation

ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՅՑ Մէն - ՌԱՅԱՅԷԼԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆԸ Նախաձեռնութեամբ Մարտի 11-ի Կապ. Խաչի շորս մասնահիւղերու (Մարտի 11-ի քաղաք, Պոմոն, Մէն - Ժէնով, Պոմոն) Շարաթ, Մայիս 7: Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի Յաղքանակ (պար ու նուագ): Մասնակցիլ փափաքողները կրնան դիմել իրենց շրջանի մասնահիւղի վարչութեան անդամներուն, արձանագրուելու համար:

G A L A AU PROFIT DU **TEBROTZASSERE** PROGRAMME DANIEL BILALIAN SURPRISE TEBROTZASSERE MINAS TRIO DJIGUI TRIO FERDI **LIZ SARIAN** Le spectacle sera présenté et animé par TAXY LE 8 MAI à 16 heures 30 précises AU **PAVILLON BALTARD** 94130 NOGENT SUR MARNE

POINTS DE VENTE: PARIS: ECOLE TEBROTZASSERE 1, bd. du Nord, 93340 Le Raincy tél. 381-01-72 LIBRAIRIE PALOUYAN 9, rue de Trévis, Paris 9 tél. 523-24-97 RESTAURANT EREVAN 26, rue Bergère, Paris 9 tél. 770-85-81 Ets. BALTAIAN 27, rue Bleue, Paris 9 tél. 770-38-63 Ets. CHIRAG 26, rue de Trévis, Paris 9 tél. 824-93-86 RESTAURANT YORGANT'S 33, rue de Bièvre, Paris 5 tél. 326-20-68 RAFFY Traiteur 60, rue La Fayette, Paris 9 tél. 770-12-92 Cabinet TERZIYAN 21, rue Lamartine, Paris 9 tél. 282-01-41 MARIEE DE REVE 94, rue de Cléry, Paris 2 tél. 508-51-36 ALFORTVILLE: Café PHILIPPE 6, place Carnot tél. 375-61-35 ATLANTIC ELECTRONIC 241, rue Paul Vaillant-Couturier tél. 893-42-69 GARAGE DE LA SEINE 21, rue Victor-Hugo tél. 375-18-58 CLAMART: Epicerie SEVAN 4, rue Lazare-Carnot tél. 642-16-07 TELE CONDORCET 175, av. Jean-Jaurès tél. 642-56-17 SARCELLES - ARNOUVILLE: Alimentation générale NIGOGHOSSIAN 121, av. Henri-Barbusse tél. 985-04-46

Հ. Բ. Ը. Մ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՆ **UGAB** Sous la Présidence d'Honneur de Monsieur Nourhan FRINGHIAN Président d'Honneur du Comité Régional de France de l'UGAB Sous la Présidence effective du Docteur Edouard ATTAMIAN Président du Comité Régional de France de l'UGAB **JOURNÉES DU CENTRE CULTUREL ALEX MANOOGIAN** au profit des œuvres culturelles et sociales de l'Union Samedi 30 Avril et Dimanche 1er Mai **STANDS DIVERS** LIVRES et DISQUES ARMÉNIENS — LINGE DE MAISON VETEMENTS D'ENFANT — CADEAUX de GRANDES MARQUES ALIMENTATION — BRADERIE — MAROQUINERIE — BIJOUTERIE **MUSIQUE ARMÉNIENNE — ANIMATION — BAR — BUFFET** SAMEDI: à partir de 19h. 30 — Dîner à 20h. 30 DIMANCHE: de 10 heures à 18 heures — Déjeuner et goûter Spécialités arméniennes préparées par les Dames de l'UGAB Concours de tric-trac Dimanche à 10 heures Téléphoner au 520. 03. 18 pour l'inscription Le gagnant recevra une coupe Stands de jeux pour jeunes 118 rue de Courcelles, Paris 17e Tél: 227. 12. 26 Autobus No. 30 et 84 — Métro: Courcelles Venez passer le weekend du 1er Mai dans une ambiance de fête

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH» — 83, Rue d'Hauteville - 75010 Paris Commission Paritaire: N° 55935